

## **ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΕ ΠΛΗΡΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ**

Συνεδρίασε στο κατάστημά του, στις 25 Νοεμβρίου 2020, με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Άννα Λιγωμένου, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Μαρία Αθανασοπούλου και Ασημίνα Σαντοριναίου, Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Βοΐλης, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Σταμάτιος Πουλής, Κωνσταντίνα Ζώη, Δημήτριος Πέππας, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Αγγελική Μυλωνά, Γεωργία Τζομάκα, Στυλιανός Λεντιδάκης, Θεολογία Γναρδέλλη, Βιργινία Σκευή, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Βασιλική Σοφιανού, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δέσποινα Τζούμα, Δημήτριος Τσακανίκας, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Ασημίνα Σακελλαρίου, Αργυρώ Μαυρομάτη, Ευαγγελία Σεραφή, Κωνσταντίνος Κρέπης, Ειρήνη Κατσικέρη, Γεωργία Παπαναγοπούλου, Νεκταρία Δουλιανάκη, Νικολέτα Ρένεση, Αικατερίνη Μποκόρου, Αντιγόνη Στίνη και Βασιλική Πέππα, Σύμβουλοι.

Η Σύμβουλος Ελένη Λυκεσά απουσίασε δικαιολογημένα, ενώ ο Σύμβουλος Γρηγόριος Βαλληνδράς αποχώρησε από τη διάσκεψη, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 338 παρ. 3 του ν. 4700/2020.

**ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ:** Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ως νόμιμος αναπληρωτής της κωλυομένης Γενικής Επιτρόπου Επικρατείας, Χρυσούλας Καραμαδούκη.

**ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:** Ελένη Αυγουστόγλου, Επίτροπος, Προϊσταμένη της Υπηρεσίας "Γραμματεία" του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

### **Βάσει των άρθρων**

- (1) 98 παρ. 1(ε) και 79 παρ. 7 του Συντάγματος,
- (2) 31 και 167 του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (φ. 143 Α'),
- (3) 66 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο – ν. 4129/2013 (φ. 52 Α'), όπως τροποποιήθηκε και αναριθμείται σε άρθρο 66Α με το άρθρο 343 του ν. 4700/2020 (φ. 127 Α') που ισχύει από 29 Ιουνίου 2020, και
- (4) 5Α που προστέθηκε στο άρθρο 5 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο με το άρθρο 340 του ν. 4700/2020,
- (5) 146 του π.δ/τος 1225/1981 «περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων» (φ. 304 Α').

### **Αφού έλαβε υπόψη**

(α) Την έκθεση της Υπηρεσίας Επιτρόπου "Έλεγχος του Απολογισμού και Ισολογισμού του Κράτους" του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που απεστάλη, σύμφωνα με το άρθρο 167 παρ. 1 του ν. 4270/2014, στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους στις 9.10.2020 (βλ. διαβιβαστικό έγγραφο 50397/9.10.2020 της ως άνω Υπηρεσίας Επιτρόπου),

(β) την έκθεση του Υπουργού Οικονομικών, που απεστάλη στο Ελεγκτικό Συνέδριο με το 2/57399/ΔΛΓΚ/Α/4.11.2020 έγγραφο της Διεύθυνσης Λογιστικής Γενικής Κυβέρνησης (Τμήμα Α΄) της Γενικής Διεύθυνσης Θησαυροφυλακίου και Δημοσιονομικών Κανόνων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους,

(γ) την από 24 Νοεμβρίου 2020 εισήγηση του Τμήματος Ελέγχων και

(δ) την ενώπιον της Ολομέλειας εισήγηση του Συμβούλου του Ελεγκτικού Συνεδρίου Κωνσταντίνου Εφεντάκη, όπως διατυπώθηκε στην 29η συνεδρίαση αυτής της 25ης Νοεμβρίου 2020.

### **Και άκουσε**

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

### **Ενέκρινε ομόφωνα**

Τη συνημμένη Έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί του Απολογισμού των Εσόδων και Εξόδων του Κράτους έτους 2019 και του Ισολογισμού (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης της 31<sup>ης</sup> Δεκεμβρίου 2019 που διαβιβάστηκαν στο Δικαστήριο με το 2/31919/ΔΛΓΚ/6.8.2020 έγγραφο της Διεύθυνσης Λογιστικής Γενικής Κυβέρνησης (Τμήμα Α΄) της Γενικής Διεύθυνσης Θησαυροφυλακίου και Δημοσιονομικών Κανόνων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ**

**ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ**

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

**ΕΚΘΕΣΗ**

**ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ  
ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΕΤΟΥΣ 2019 ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ  
(ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ)  
ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ  
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ  
31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019**

**29η Γενική Συνεδρίαση της Ολομέλειας  
του Ελεγκτικού Συνεδρίου  
της 25ης Νοεμβρίου 2020**



## ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο δικαστικός έλεγχος της δημόσιας διαχείρισης, που ανατίθεται από το Σύνταγμα στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο, ολοκληρώνεται με τον έλεγχο του Απολογισμού και του Ισολογισμού του Κράτους (άρθρο 98 παρ. 1 ε' του Συντάγματος). Η δε αρμοδιότητα αυτή του Δικαστηρίου, καθώς ασκείται προκειμένου να ενημερωθεί η Βουλή για την ορθότητα και την αξιοπιστία των εν λόγω λογαριασμών, άπτεται συγχρόνως τόσο της ελεγκτικής του αποστολής, όσο και των γνωμοδοτικών αρμοδιοτήτων του.

Η διαδικασία διεξαγωγής του ανωτέρω ελέγχου<sup>1</sup> εκκινεί με την αποστολή, μέχρι το τέλος του μηνός Ιουνίου κάθε έτους, του Απολογισμού και Ισολογισμού, μαζί με τις λοιπές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, της Κεντρικής Διοίκησης από το Υπουργείο Οικονομικών στην αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η οποία, αφού ελέγξει την ορθότητα και την αξιοπιστία τους, τους επιστρέφει στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, εντός δύο (2) μηνών από την αποστολή τους, μαζί με τις τυχόν παρατηρήσεις που περιλαμβάνονται στην αρχική έκθεσή της. Επί των παρατηρήσεων της Υπηρεσίας Επιτρόπου, ο Υπουργός Οικονομικών εκφράζει εγγράφως τις απόψεις και τα σχόλιά του και τα διαβιβάζει στο Ελεγκτικό Συνέδριο, εντός είκοσι (20) ημερών από την αποστολή τους. Το Ελεγκτικό Συνέδριο, στην αρχή σε Τμήμα και εν συνεχεία σε Ολομέλεια, συνεκτιμώντας την έκθεση της Υπηρεσίας Επιτρόπου και τις διατυπωθείσες απόψεις του Υπουργού Οικονομικών επ' αυτής, αποφαινεται επί της ορθότητας και της αξιοπιστίας του Απολογισμού, Ισολογισμού και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων του Κράτους με την τελική Έκθεση του (Διαδήλωση) του, την οποία αποστέλλει στο Υπουργείο Οικονομικών μέχρι και το τέλος του μηνός Οκτωβρίου κάθε έτους. Το σύνολο δε των ως άνω λογαριασμών, μαζί με τη Διαδήλωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου που υποχρεωτικώς τους συνοδεύει, εισάγονται από τον Υπουργό Οικονομικών στη Βουλή προς κύρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 7 του Συντάγματος<sup>2</sup>.

Η παρούσα αποτελεί την, κατ' ενάσκηση της συνταγματικής του αρμοδιότητας και κατόπιν ελέγχου, με βάση και τις λοιπές σχετικές διατάξεις<sup>3</sup>, Διαδήλωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί των αρμοδίως υποβληθέντων σε αυτό λογαριασμών του οικονομικού έτους 2019, στην οποία εκτίθενται το μεν αναφορικά με τον Απολογισμό,

<sup>1</sup> Όπως προβλέπεται στο άρθρο 167 ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (φ. 143 Α').

<sup>2</sup> Εν προκειμένω, ωστόσο, με το άρθρο 42 του ν. 4701/2020 (φ. 128 Α'), παρατάθηκαν α) μέχρι το τέλος του μηνός Ιουλίου του έτους 2020, η προθεσμία για την αποστολή από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους του Απολογισμού, Ισολογισμού και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων του οικονομικού έτους 2019 στο Ελεγκτικό Συνέδριο, β) μέχρι το τέλος του μηνός Νοεμβρίου του έτους 2020, η προθεσμία αποστολής από το Ελεγκτικό Συνέδριο στο Υπουργείο Οικονομικών της Έκθεσης (Διαδήλωσης) επί της ορθότητας και αξιοπιστίας του Απολογισμού, Ισολογισμού και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων του οικονομικού έτους 2019 και γ) μέχρι το τέλος του μηνός Δεκεμβρίου του 2020, η προθεσμία για την εισαγωγή από τον Υπουργό Οικονομικών του Απολογισμού, Ισολογισμού και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων του οικονομικού έτους 2019, μαζί με τη Διαδήλωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στη Βουλή για κύρωση.

<sup>3</sup> Βλ. άρθρο 66 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν. 4129/2013, φ. 52 Α'), ήδη άρθρο 66Α του Κώδικα, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τον ν. 4700/2020 (φ. 127/29.6.2020 Α'), καθώς και άρθρο 28 του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας των Υπηρεσιών Διοίκησης και Ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΦΓ8/57805/2019 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, φ. 4220 Β').

τα αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένων των αποκλίσεων, που προέκυψαν από την εκτέλεση του Προϋπολογισμού του ίδιου οικονομικού έτους, το δε αναφορικά με τον Ισολογισμό και τις λοιπές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης, οι κυριότερες διαπιστώσεις που προκύπτουν από την απεικόνιση της χρηματοοικονομικής θέσης και τη διάρθρωση της περιουσιακής κατάστασης του Δημοσίου.

Όσον αφορά, περαιτέρω, τη μέθοδο κατάρτισης και το κατά νόμο περιεχόμενο των εν προκειμένω ελεγχθέντων λογαριασμών, πρέπει να λεχθούν τα ακόλουθα:

Με το π.δ. 54/2018 (φ. 103 Α')<sup>4</sup>, χάριν της προαγωγής της ευχερούς κατανόησης των δημοσίων λογαριασμών από ένα ευρύτερο κοινό και της συγκρισιμότητάς τους με τα αντίστοιχα στοιχεία των υπολοίπων ευρωπαϊκών χωρών<sup>5</sup>, καθορίστηκε το περιεχόμενο του νέου Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης, με βάση τα διεθνώς κρατούντα λογιστικά πρότυπα.

Προκειμένου, ωστόσο, να παρασχεθεί το χρονικό περιθώριο που απαιτείται για τη συλλογή των πληροφοριών, τη διενέργεια των απογραφών και την ανάπτυξη των αναγκαίων διαδικασιών και συστημάτων για την προσήκουσα απεικόνιση της οικονομικής και εν γένει περιουσιακής κατάστασης της Γενικής Κυβέρνησης, με το άρθρο 15 του ίδιου π.δ/τος, ορίστηκε ότι το νέο Λογιστικό Πλαίσιο εφαρμόζεται κατ' αρχάς από την Κεντρική Διοίκηση και δη σταδιακά από την 1η.1.2019, με καταληκτική ημεροχρονολογία για την πλήρη εφαρμογή του την 1η.1.2023.

Ως εκ της μεταβατικής αυτής περιόδου, με την 2/30886/ΔΛΓΚ/23.7.2020 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών (φ. 3136 Β')<sup>6</sup>, καθορίστηκε η Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης, που ως αντικείμενο έχει την κατάρτιση και παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων κατά τη μεταβατική περίοδο.

Παραλλήλως, για την ορθή διάρθρωση και αναλυτική ταξινόμηση των εσόδων και εξόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται το απαιτούμενο επίπεδο ανάλυσης και συγκέντρωσης των σχετικών πληροφοριών, έχει εκδοθεί<sup>7</sup> η 2/58493/ΔΠΓΚ/31.7.2018 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (φ. 3240 Β'), στην οποία, μεταξύ άλλων, προβλέπεται η αντιστοίχιση των νέων αριθμών λογαριασμών εσόδων και εξόδων (ΑΛΕ) του Προϋπολογισμού με τους προϋφιστάμενους κωδικούς αριθμούς εσόδων και εξόδων (ΚΑΕ). Σύμφωνα δε με τη νέα αυτή ταξινόμηση των εσόδων και εξόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού, οι ΑΛΕ είναι πλέον κοινοί για τον Τακτικό Προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

<sup>4</sup> Κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 3 του άρθρου 156 του ν. 4270/2014 (φ. 143 Α').

<sup>5</sup> Βλ. πρακτικά 3ης Γενικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 21ης Μαρτίου 2018 (Θέμα Α')

<sup>6</sup> Εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 4 του άρθρου 156 του ν. 4270/2014.

<sup>7</sup> Κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 3 του άρθρου 55 και της παραγράφου 5 του άρθρου 156 του ν. 4270/2014, όπως η τελευταία ίσχυε τότε.

Ο Απολογισμός, ο Ισολογισμός (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και οι λοιπές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 166 του ν. 4270/2014 (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης, Κατάσταση Ταμειακών Ροών και Κατάσταση Καθαρής Θέσης Πολιτών) για το οικονομικό έτος 2019 είναι οι πρώτοι που έχουν καταρτισθεί υπό το καθεστώς των προαναφερόμενων νέων ρυθμίσεων.





**ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ**

**ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ  
ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΤΟΥΣ 2019**



## ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Απολογισμός είναι ο τυπικός νόμος στον οποίο εμφανίζονται τα αποτελέσματα της εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού κάθε οικονομικού έτους, συναφώς δε και οι υπερβάσεις πιστώσεων που σημειώθηκαν κατά το ίδιο έτος. Ο Απολογισμός καταρτίζεται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, αφού ληφθούν υπόψη και οι αναγγελθείσες, μέχρι το τέλος Μαΐου του έτους κατάρτισής του, μεταβολές που έχει επιφέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο στις διαχειριστικές πράξεις των υπολόγων<sup>8</sup>.

Ο Απολογισμός εμφανίζει:

(α) Όσον αφορά τα έσοδα, το σύνολο κατ' είδος (ΑΛΕ) των προϋπολογισθέντων, των βεβαιωθέντων, των διαγραφέντων, των υπολοίπων των βεβαιωθέντων μετά την αφαίρεση των διαγραφέντων, των εισπραχθέντων και των υπολοίπων που απέμειναν για είσπραξη.

(β) Όσον αφορά τα έξοδα, το σύνολο κατά φορέα, ειδικό φορέα και είδος δαπάνης (ΑΛΕ) των πιστώσεων που έχουν προϋπολογισθεί, των πιστώσεων όπως έχουν διαμορφωθεί, των εξόδων που έχουν πληρωθεί, των πιστώσεων που δεν έχουν διατεθεί και των τυχόν υπερβάσεων από τις πιστώσεις όπως έχουν διαμορφωθεί.

Τα έσοδα και τα έξοδα κατατάσσονται στον Απολογισμό με την ίδια ταξινόμηση που, σύμφωνα με την αρχή της ειδικεύσεως, κατατάσσονται στον Προϋπολογισμό<sup>9</sup>.

Η κατάρτιση του Απολογισμού διέπεται από τις απορρέουσες από το άρθρο 79 παρ. 2 του Συντάγματος<sup>10</sup> αρχές

(α) της ενότητας, υπό την έννοια της εμφάνισης σε ενιαίο Απολογισμό του συνόλου των εσόδων και εξόδων,

(β) της καθολικότητας, υπό την έννοια ότι στον Απολογισμό εμφανίζονται όλα τα έσοδα και τα έξοδα,

(γ) του ενιαυσίου ή της ετήσιας διάρκειας, υπό την έννοια της κατάρτισης του Απολογισμού για το οικονομικό έτος που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ημερολογιακού έτους στο οποίο αφορά ο Προϋπολογισμός<sup>11</sup>.

Διέπεται, επίσης από τη γενικώς εφαρμοστέα κατά τη διαχείριση των οικονομικών του Δημοσίου αρχή της ειλικρίνειας, που επιτάσσει κάθε οικονομική και δημοσιονομική πρόβλεψη - και κατ' αναλογία για τον Απολογισμό, κάθε εκεί εμφανιζόμενη πληροφορία - να στηρίζεται σε πραγματικά στοιχεία<sup>12</sup>.

Όσον αφορά, ειδικότερα, τον Απολογισμό του οικονομικού έτους 2019, οι αριθμοί που θα άξιζε να συγκρατηθούν, αντί άλλων, είναι, *πρώτον*, ότι τα συνολικά έξοδα του Κράτους ανήλθαν στο ποσό των 55.272.276.348,51 ευρώ,<sup>13</sup> *δεύτερον*, ότι τα έξοδα αυτά καλύφθηκαν κυρίως από φορολογικά έσοδα (46.540.385.830,43 ευρώ), από απολήψεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση (2.383.167.150,22 ευρώ) και από την εκμετάλλευση ή διάθεση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου<sup>14</sup>

<sup>8</sup> Άρθρο 163 ν. 4270/2014.

<sup>9</sup> Άρθρο 164 ν. 4270/2014.

<sup>10</sup> «Όλα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους πρέπει να αναγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό και τον απολογισμό».

<sup>11</sup> Βλ. και άρθρο 49 του ν. 4270/2014.

<sup>12</sup> Άρθρο 33 ν. 4270/2014.

<sup>13</sup> Έξοδα μη συμπεριλαμβανομένων των εξόδων χρηματοοικονομικών συναλλαγών.

<sup>14</sup> Περιλαμβάνονται στο ποσό αυτό και έσοδα από ΑΛΕ εσόδων χρηματοοικονομικών συναλλαγών.

(1.828.868.245,49 ευρώ<sup>15</sup>), και, *τρίτον*, ότι χρειάστηκε χρηματοδότηση<sup>16</sup> ύψους 125.786.577,24 ευρώ για να καλυφθεί το έλλειμμα από τα πιο πάνω συνολικά έξοδα του Κράτους.

Τα ποσά αυτά πρέπει να συγκριθούν, για να αποκτήσουν περισσότερο νόημα, με τα αντίστοιχα που είχαν προβλεφθεί στον Προϋπολογισμό του έτους 2019, αλλά και με αυτά του Απολογισμού του αμέσως προηγούμενου έτους.

Τα προϋπολογισθέντα έσοδα<sup>17</sup> του έτους 2019 ανήρχοντο σε 53.022.000.000,00 ευρώ (έναντι 55.146.489.771,27 ευρώ που πραγματοποιήθηκαν). Τα φορολογικά έσοδα αναμένονταν να φθάσουν τα 46.423.000.000,00 ευρώ (έναντι 46.540.385.830,43 ευρώ που πραγματοποιήθηκαν). Οι απολήψεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση αναμένονταν να ανέλθουν σε 3.560.000.000,00 ευρώ (έναντι 2.383.167.150,22 ευρώ που τελικώς ανήλθαν) τα έσοδα από την εκμετάλλευση ή διάθεση της κινητής ή ακίνητης περιουσίας του Κράτους προϋπολογίστηκαν σε 1.945.000.000,00 ευρώ (έναντι 1.828.868.245,49 ευρώ που τελικώς ανήλθαν), και, τελικώς το έλλειμμα<sup>18</sup> - από δραστηριότητες πλην χρηματοοικονομικών συναλλαγών - που αναμενόταν να προκύψει υπολογίστηκε στα 3.774.343.000,00 ευρώ (αλλά τελικώς ανήλθε στο ποσό των 125.786.577,24 ευρώ).

Η σύγκριση του αναμενόμενου με το τελικώς προκύψαν έλλειμμα είναι ενδεικτική, στην ταμειακή λογιστική βάση στην οποία καταρτίζονται οι λογαριασμοί του Απολογισμού, της ικανοποιητικής εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του έτους 2019.

Ως προς τη σύγκριση τώρα του Απολογισμού έτους 2019 με τον Απολογισμό του έτους 2018, παρατηρητέο ότι και κατά το 2018 οι προβλέψεις φορολογικών εσόδων αποδείχθηκαν συνολικά ικανοποιητικές (πρόβλεψη 45.082.000.000,00 ευρώ και είσπραξη 44.544.879.293,00 ευρώ), όμως το έλλειμμα, αν και είχε προβλεφθεί να ανέλθει σε 872.870.000 ευρώ, ανήλθε τελικά σε 3.918.993.316,70 ευρώ. Αξίζει εντούτοις να υπενθυμίσουμε εδώ, κάτι που αναλύεται στην προηγούμενη Έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί του Απολογισμού και Ισολογισμού του Κράτους του έτους 2018, ότι η υπέρβαση στο προϋπολογισθέν έλλειμμα του έτους 2018 οφείλεται κυρίως σε νομοθετικές πρωτοβουλίες εντός του έτους εκτέλεσης του προϋπολογισμού του

<sup>15</sup> Περιλαμβάνονται ποσά από τους ΑΛΕ R143 - Μισθώματα, R14909 - Έσοδα από λοιπές πωλήσεις, R151 - Τόκοι, R152 - Διανεμόμενο εισόδημα εταιριών, R153 - Ενοίκια φυσικών πόρων, R45 - Συμμετοχικοί τίτλοι και μερίδια επενδυτικών κεφαλαίων και R3 - Πάγια περιουσιακά στοιχεία.

<sup>16</sup> Η κάλυψη του ελλείμματος μεταξύ εσόδων και δαπανών μπορεί εν δυνάμει να πραγματοποιηθεί από: α) έσοδα από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (δημόσιος δανεισμός), β) ταμειακά διαθέσιμα. Από τις οικονομικές καταστάσεις δεν προκύπτει ο επιμερισμός του ποσού που χρησιμοποιήθηκε για την κάλυψη του ελλείμματος μεταξύ των ανωτέρω πηγών χρηματοδότησης. Επισημαίνεται ότι το ύψος ταμειακών διαθεσίμων της 31.12.2019 ανερχόταν σε 24.169.796.158,00 ευρώ.

<sup>17</sup> Έσοδα μη συμπεριλαμβανομένων των εσόδων χρηματοοικονομικών συναλλαγών.

<sup>18</sup> Το αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές διαμορφώθηκε σε έλλειμμα ποσού 3,31 δις ευρώ (= έσοδα 1.104,92 δις - έξοδα 1.108,23 δις), έναντι προϋπολογισθέντος ελλείμματος 12,86 δις ευρώ (= έσοδα 635,22 δις - έξοδα 648,08 δις). Εν τέλει, το συνολικό αποτέλεσμα του Κρατικού Απολογισμού διαμορφώθηκε σε έλλειμμα 3,44 δις ευρώ (= 126 εκατ. + 3,31 δις).

έτους 2018, ήταν δηλαδή, η αύξηση του ελλείμματος, υπό τον έλεγχο της εκτελεστικής και της νομοθετικής εξουσίας<sup>19</sup>.

Το γενικό συμπέρασμα από την αξιολόγηση των αριθμών που παρατέθηκαν είναι ότι, πάντα σε ταμειακή λογιστική βάση, οι προβλέψεις του Προϋπολογισμού ως προς τα φορολογικά έσοδα για το έτος 2019 εμφανίζονται συνολικά ακριβείς, το δε γεγονός ότι ήσαν συνολικά ακριβείς και για το προηγούμενο έτος, είναι ενθαρρυντικό για την εν γένει επιτυχία των δημοσιονομικών προβλέψεων που πραγματοποιεί η εκτελεστική εξουσία ενώ εξ άλλου, ως προς το έλλειμμα, παρατηρήθηκε κατά το έτος 2019 μια ικανοποιητική εξέλιξη σε σχέση με την αρχική πρόβλεψη.

Από τον διενεργηθέντα έλεγχο επί της ορθότητας του Απολογισμού του οικονομικού έτους 2019 προέκυψαν ευρήματα που εν πολλοίς συμπίπτουν με τις διαπιστώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ως προς την εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού προηγούμενων οικονομικών ετών, θα μπορούσαν δε να συνοψισθούν ως εξής:

(α) Απόκλιση του πράγματι εκκρεμούντος προς είσπραξη υπολοίπου εσόδων από αυτό που εμφανίζεται στον Απολογισμό, ως εκ της μη καταγραφής των ανείσπρακτων απαιτήσεων που έχουν βεβαιωθεί από τα Τελωνεία της Χώρας στο εισπρακτέο υπόλοιπο του Απολογισμού.

(β) Περιορισμένη συμμετοχή των λοιπών, εκτός της Κεντρικής Διοίκησης, φορέων της Γενικής Κυβέρνησης στο «Κοινό Κεφάλαιο» στην Τράπεζα της Ελλάδος και πλημμελής συμμόρφωση προς την υποχρέωσή τους να μεταφέρουν την πλεονάζουσα ρευστότητά τους στον λογαριασμό «Ταμειακής Διαχείρισης» στην ίδια Τράπεζα.

(γ) Ανάλωση των πιστώσεων του Τακτικού Αποθεματικού για τη χρηματοδότηση δαπανών που δεν φαίνεται να εμπίπτουν στους σκοπούς του.

<sup>19</sup> Βλ. ιδίως σελ. 32 - 33, 41 και 49 της Έκθεσης επί του Απολογισμού των εσόδων και εξόδων του Κράτους έτους 2018 και του Ισολογισμού (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης της 31ης Δεκεμβρίου 2018.



**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1**  
**ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ**

**1.1. Έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού, εξαιρουμένων των εσόδων χρηματοοικονομικών συναλλαγών και των λοιπών σχετικών με το δημόσιο χρέος εσόδων**

Τα καθαρά εισπραχθέντα έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού, μετά τη μείωση των επιστροφών<sup>20</sup>, ανήλθαν στο ποσό των 55,11 δις ευρώ. Αντιπροσωπεύουν δε το 29,4% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, το οποίο εκτιμάται σε 187,5 δις ευρώ<sup>21</sup>.

**Πίνακας 1**  
**Εισπραχθέντα έσοδα Προϋπολογισμού 2019**  
**(μετά τη μείωση των επιστροφών και εξαιρουμένων των εσόδων χρηματοοικονομικών συναλλαγών και των λοιπών σχετικών με το δημόσιο χρέος εσόδων)**

Οικονομικό Έτος 2019 (Ποσά σε ευρώ)

Κατηγορία εσόδου	Προϋπολογισμός 2019 (1)	Βεβαιωθέντα 2019 (2)	Λιγαραφέντα (3)	Επιστραφέντα (4)	Απολογισμός (5)	Εισπρακτέο υπόλοιπο (6)	% Εκτέλ. Προϋπολογισμού (5/1)
<b>ΕΣΟΔΑ ΛΑΕ R1)</b>	<b>52.687.000.000,00</b>	<b>180.264.583.338,57</b>	<b>15.037.062.006,17</b>	<b>5.043.968.980,23</b>	<b>55.095.693.434,14</b>	<b>105.087.858.918,08</b>	<b>104,57%</b>
Φόροι (ΛΑΕ R11)	46.423.000.000,00	80.982.191.192,88	944.636.426,38	4.874.126.460,60	46.540.385.830,43	28.623.042.475,47	100,25%
Κοινωνικές εισφορές (ΛΑΕ R12)	57.000.000,00	61.995.966,78	15,80	566.326,31	54.159.844,44	7.269.780,23	95,02%
Μεταβιβάσεις (ΛΑΕ R13)	4.049.000.000,00	16.627.140.004,96	535.104.771,34	167.822,44	4.407.103.058,53	11.684.764.352,65	108,84%
Πολήσεις αγαθών και υπηρεσιών (ΛΑΕ R14)	765.000.000,00	2.830.326.503,42	16.551.953,83	8.781.213,95	1.767.851.814,73	1.037.141.520,91	231,09%
Λοιπά τρέχοντα έσοδα (ΛΑΕ R15 πλην ΛΑΕ15904,15906)	1.393.000.000,00	79.762.929.670,53	13.540.768.838,82	160.327.156,93	2.326.192.886,01	63.735.640.788,77	166,99%
<b>ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ, ΑΥΛΑ ΠΑΓΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ (ΛΑΕ R2)</b>	<b>335.000.000,00</b>	<b>10.648.715,96</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>10.455.514,13</b>	<b>193.201,83</b>	<b>3,12%</b>
Πολήσεις Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων (ΛΑΕ R31)	335.000.000,00	10.648.715,96	0,00	0,00	10.455.514,13	193.201,83	3,12%
Πολήσεις Τιμαλφών (ΛΑΕ R33)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
<b>Συνολικά Έσοδα Μη Χρηματοοικονομικών συναλλαγών</b>	<b>53.022.000.000,00</b>	<b>180.275.232.054,53</b>	<b>15.037.062.006,17</b>	<b>5.043.968.980,23</b>	<b>55.106.148.948,27</b>	<b>105.088.052.119,86</b>	<b>103,98%</b>

<sup>20</sup> Αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων.

<sup>21</sup> Δελτίο τύπου Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) «Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί και Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί Έτος 2019 (1η εκτίμηση)», 6.3.2020.

Τα ως άνω καθαρά εισπραχθέντα έσοδα του Προϋπολογισμού προήλθαν ως επί το πλείστον από φόρους ποσού 46,54 δις ευρώ (ποσοστό 84% επί των εισπράξεων), μεταβιβάσεις ποσού 4,41 δις ευρώ (ποσοστό 8% επί των εισπράξεων), πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών ποσού 1,77 δις ευρώ (ποσοστό 3% επί των εισπράξεων) και λοιπά τρέχοντα έσοδα ποσού 2,33 δις ευρώ (ποσοστό 4% επί των εισπράξεων).

Οι εισπράξεις φορολογικών εσόδων περιελάμβαναν κυρίως φόρους προστιθέμενης αξίας ποσού 15,69 δις ευρώ (ποσοστό 34% επί των εισπραχθέντων φορολογικών εσόδων), φόρο εισοδήματος ποσού 15,22 δις ευρώ (ποσοστό 33% επί των εισπραχθέντων φορολογικών εσόδων) και, ιδίως, φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων ποσού 10,44 δις ευρώ (ποσοστό 22% επί των εισπραχθέντων φορολογικών εσόδων), καθώς και ειδικούς φόρους κατανάλωσης ενεργειακών, καπνικών και λοιπών προϊόντων ποσού 7,12 δις ευρώ (ποσοστό 15% επί των εισπραχθέντων φορολογικών εσόδων). Οι εισπράξεις τακτικών φόρων ακίνητης περιουσίας - κυρίως του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) - ήταν της τάξης των 2,74 δις ευρώ και η συμμετοχή τους στα εισπραχθέντα φορολογικά έσοδα ανήλθε σε ποσοστό 6%.

Οι εισπράξεις από μεταβιβάσεις περιελάμβαναν κυρίως επιχορηγήσεις επενδύσεων από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) συνολικού ποσού 2,39 δις ευρώ (ποσοστό 54% επί των εισπράξεων από μεταβιβάσεις) και, ιδίως, από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ποσού 966,45 εκατ. ευρώ), το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ποσού 470,62 εκατ. ευρώ), το Ταμείο Συνοχής (ποσού 236,81 εκατ. ευρώ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ποσού 580,10 εκατ. ευρώ), καθώς και τρέχουσες μεταβιβάσεις από οργανισμούς και κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ποσού 1,61 δις ευρώ (ποσοστό 37% επί των εισπράξεων από μεταβιβάσεις), που σχετίζονται, ιδίως, με την επιστροφή ποσού 1,56 δις ευρώ από τις Κεντρικές Τράπεζες της Ευρωζώνης (ποσοστό 35% επί των εισπράξεων από μεταβιβάσεις).

Οι εισπράξεις από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών περιελάμβαναν κυρίως μισθώματα κτιρίων και υποδομών ποσού 1,17 δις ευρώ (ποσοστό 66% επί των εισπράξεων από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών), παράβολα ποσού 168,92 εκατ. ευρώ (ποσοστό 10% επί των εισπράξεων από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών) και προμήθειες<sup>22</sup> ποσού 176,79 εκατ. ευρώ (ποσοστό 10% επί των εισπράξεων από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών).

Οι εισπράξεις λοιπών τρεχόντων εσόδων<sup>23</sup> περιελάμβαναν κυρίως φορολογικά πρόστιμα και προσαυξήσεις ποσού 673,27 εκατ. ευρώ (ποσοστό 29% επί των εισπράξεων λοιπών τρεχόντων εσόδων), λοιπά πρόστιμα ποσού 198,07 εκατ. ευρώ (ποσοστό 9% επί των εισπράξεων λοιπών τρεχόντων εσόδων), διανεμόμενο εισόδημα συμμετοχών, ήτοι μερίσματα που εισπράττει το Ελληνικό Δημόσιο από τη συμμετοχή του στο μετοχικό κεφάλαιο διαφόρων εταιρειών, ποσού 456,71 εκατ. ευρώ (ποσοστό 20% επί των εισπράξεων λοιπών τρεχόντων εσόδων), καθώς και επιστροφές δαπανών ποσού 825,09 εκατ. ευρώ (ποσοστό 35% επί των εισπράξεων λοιπών τρεχόντων εσόδων), ιδίως δε, επιστροφές από χρηματοδοτικά μέσα έργων επενδύσεων ποσού 290,00 εκατ. ευρώ, επιστροφές χρημάτων για τακτοποίηση χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής ποσού 143,19 εκατ. ευρώ και επιστροφές χρηματοδοτήσεων για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών και εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης ποσού 99,47 εκατ. ευρώ.

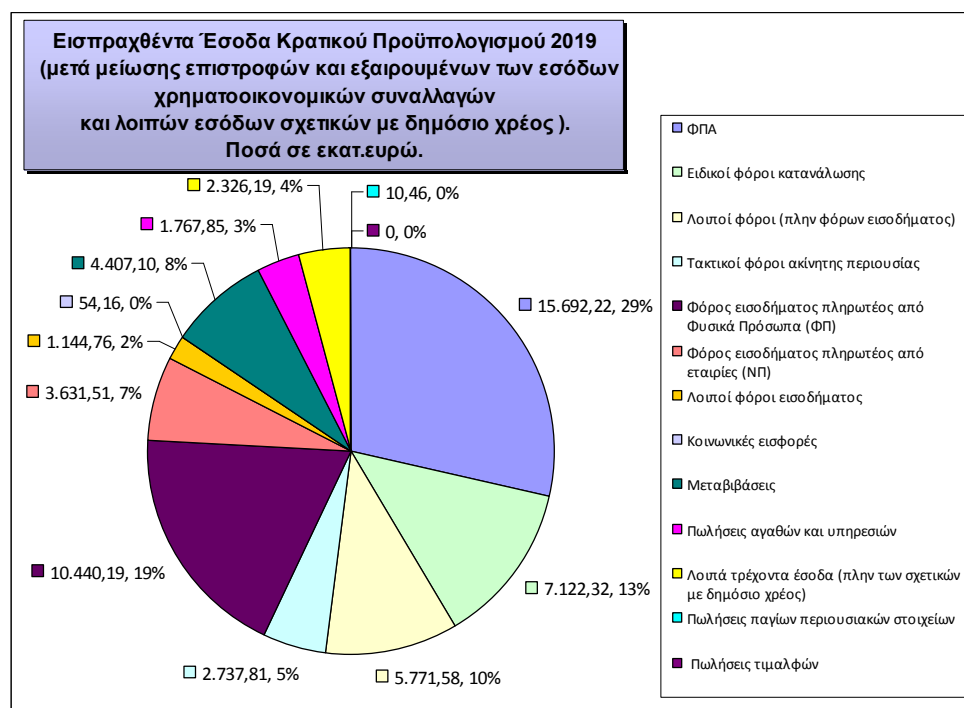
<sup>22</sup> Υπό την έννοια των εσόδων από αμοιβές, όπως λ.χ. για την παροχή εγγυήσεων.

<sup>23</sup> Πλην των σχετικών με το δημόσιο χρέος ΑΛΕ R15904, R15906.



Η κατά τα ανωτέρω σύνθεση των εισπραχθέντων εσόδων απεικονίζεται στο ακόλουθο Γράφημα 1:

**Γράφημα 1**  
**Σύνθεση εισπραχθέντων εσόδων Κρατικού Προϋπολογισμού 2019**  
**(μετά τη μείωση των επιστροφών και εξαιρουμένων των εσόδων χρηματοοικονομικών συναλλαγών και λοιπών εσόδων σχετικών με δημόσιο χρέος)**



Τα καθαρά εισπραχθέντα έσοδα των 55,11 δις ευρώ υπερέβησαν τον στόχο του Προϋπολογισμού, που προέβλεπε έσοδα ποσού 53,02 δις ευρώ, κατά 2,08 δις ευρώ, ήτοι κατά ποσοστό 4%. Η υπέρβαση αυτή οφείλεται κυρίως στις αυξημένες, έναντι του Προϋπολογισμού, εισπράξεις από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών (υπέρβαση κατά 1 δις ευρώ), από λοιπά τρέχοντα έσοδα (υπέρβαση κατά 933,19 εκατ. ευρώ) και από φόρους (υπέρβαση κατά 117,39 εκατ. ευρώ), ενώ υπέρβαση, κατά 358,10 εκατ. ευρώ, σε σχέση με τον Προϋπολογισμό, εμφάνισαν και οι εισπράξεις από μεταβιβάσεις.

Οι κυριότερες επιμέρους κατηγορίες εσόδων, στις οποίες τα εισπραχθέντα ποσά υπερέβησαν τους στόχους του Προϋπολογισμού, είναι οι ακόλουθες:

(α) Λοιπά μισθώματα κτιρίων και υποδομών (ΑΛΕ R1430189), στην οποία το εισπραχθέν ποσό των 1,16 δις ευρώ υπερέβη κατά 1,06 δις ευρώ το ποσό των 104 εκατ. ευρώ που είχε προϋπολογισθεί. Το εν λόγω έσοδο περιλαμβάνεται στα έσοδα από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών, εν προκειμένω δε η υπέρβαση οφείλεται<sup>24</sup>

<sup>24</sup> Σύμφωνα με την Παρατήρηση 3 επί της Κατάστασης Προϋπολογισμού/Απολογισμού.

κυρίως στην είσπραξη ποσού 1.121,00 εκατ. ευρώ από την επέκταση της σύμβασης παραχώρησης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, η οποία είχε αρχικώς εκτιμηθεί ότι θα πραγματοποιηθεί εντός του έτους 2018 και τελικώς ολοκληρώθηκε το έτος 2019.

(β) Διανεμόμενο εισόδημα εταιριών (ΑΛΕ R152), στην οποία το εισπραχθέν ποσό των 456,71 εκατ. ευρώ υπερέβη κατά 284,71 εκατ. ευρώ το ποσό των 172 εκατ. ευρώ που είχε προϋπολογισθεί. Το εν λόγω έσοδο περιλαμβάνεται στα λοιπά τρέχοντα έσοδα.

(γ) Επιστροφές δαπανών (ΑΛΕ R159)<sup>25</sup>, στην οποία το εισπραχθέν ποσό των 825,09 εκατ. ευρώ υπερέβη κατά 583,09 εκατ. ευρώ το ποσό των 242 εκατ. ευρώ που είχε προϋπολογισθεί. Η υπέρβαση οφείλεται κυρίως στις επιστροφές από χρηματοδοτικά μέσα έργων επενδύσεων (ΑΛΕ R1590303) κατά 290,00 εκατ. ευρώ<sup>26</sup>, στις επιστροφές ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΑΛΕ R1590310) κατά 59,70 εκατ. ευρώ, στις επιστροφές χρηματοδοτήσεων για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών και εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης (ΑΛΕ R1590320) κατά 99,47 εκατ. ευρώ και στις επιστροφές λοιπών δαπανών (ΑΛΕ R15907) κατά 167,42 εκατ. ευρώ. Τα εν λόγω έσοδα περιλαμβάνονται στα λοιπά τρέχοντα έσοδα.

(δ) Φόρων προστιθέμενης αξίας (ΑΛΕ R11101, R11102), στην οποία το εισπραχθέν ποσό των 15,69 δις ευρώ υπερέβη κατά 270,22 εκατ. ευρώ εκείνο που είχε προϋπολογισθεί. Η υπέρβαση οφείλεται κυρίως στις αυξημένες κατά 467,64 εκατ. ευρώ εισπράξεις ΦΠΑ λοιπών περιπτώσεων που εισπράττεται μέσω Δ.Ο.Υ. (ΑΛΕ R1110189), ως συνολικό αποτέλεσμα, ωστόσο, απομειώθηκε λόγω της υστέρησης στις εισπράξεις φόρων προστιθέμενης αξίας που εισπράττονται μέσω Τελωνείων, όπως ΦΠΑ στα πετρελαιοειδή και στα παράγωγα αυτών (ΑΛΕ R1110201) κατά 107,98 εκατ. ευρώ, ΦΠΑ καπνικών προϊόντων (ΑΛΕ R1110205) κατά 30,33 εκατ. ευρώ, ΦΠΑ στην αιθυλική αλκοόλη (ΑΛΕ R1110203) κατά 25,36 εκατ. ευρώ, ΦΠΑ στα οχήματα (ΑΛΕ R1110202) κατά 13,69 εκατ. ευρώ, ΦΠΑ στην ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο (ΑΛΕ R1110204) κατά 8,76 εκατ. ευρώ και ΦΠΑ λοιπών περιπτώσεων που εισπράττεται μέσω Τελωνείων (ΑΛΕ R1110289) κατά 6,75 εκατ. ευρώ.

Η ως άνω υπέρβαση των συνολικών εισπράξεων ΦΠΑ κατά 270,22 εκατ. ευρώ, σε συνδυασμό με τις επίσης αυξημένες, σε σχέση με τον Προϋπολογισμό, εισπράξεις φόρου εισοδήματος (ΑΛΕ R115) κατά 99,46 εκατ. ευρώ, αναπλήρωσαν την υστέρηση των εισπράξεων ειδικών φόρων κατανάλωσης (ΑΛΕ R11103) κατά 191,68 εκατ. ευρώ, τακτικών φόρων ακίνητης περιουσίας (ΑΛΕ R113) κατά 22,19 εκατ. ευρώ και λοιπών φόρων κατά 38,42 εκατ. ευρώ, με συνέπεια τα συνολικά εισπραχθέντα φορολογικά έσοδα να υπερβούν κατά 117,39 εκατ. ευρώ το ποσό που είχε προϋπολογισθεί.

(ε) Επιστροφή ποσών από Κεντρικές Τράπεζες της Ευρωζώνης (ANFA, ΑΛΕ R1320201), στην οποία το εισπραχθέν ποσό των 1,56 δις ευρώ υπερέβη κατά 1,29 δις ευρώ το ποσό των 271 εκατ. ευρώ που είχε προϋπολογισθεί. Το εν λόγω έσοδο περιλαμβάνεται στις τρέχουσες μεταβιβάσεις από οργανισμούς και κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προήλθε δε από την επιστροφή των κερδών των ελληνικών ομολόγων που διακρατούν οι Κεντρικές Τράπεζες της Ευρωζώνης, τα οποία προέκυψαν από τη «Συμφωνία για τα Καθαρά Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού»<sup>27</sup>.

<sup>25</sup> Πλην των σχετικών με το δημόσιο χρέος ΑΛΕ R15904, R15906.

<sup>26</sup> Σε συνδυασμό με την υστέρηση στις επιστροφές ποσών από Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου για εκτέλεση έργων επενδύσεων του ΑΛΕ R1590301, κατά 61,07 εκατ. ευρώ.

<sup>27</sup> Agreement on Net Financial Assets, η οποία συνήφθη μεταξύ των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών των κρατών - μελών της Ευρωζώνης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, κατά τη διάρκεια της κρίσης χρέους της Ευρωζώνης.

Η ως άνω υπέρβαση των εισπράξεων από τρέχουσες μεταβιβάσεις από οργανισμούς και κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά 1,29 δις ευρώ, σε συνδυασμό με τις αυξημένες, σε σχέση με τον Προϋπολογισμό, εισπράξεις αφενός από τρέχουσες εγχώριες μεταβιβάσεις (ΑΛΕ R131) κατά 165,93 εκατ. ευρώ, που σχετίζονται κυρίως με την απόδοση στον Κρατικό Προϋπολογισμό<sup>28</sup> των αδιάθετων αποθεματικών και του προϊόντος των θετικών οικονομικών αποτελεσμάτων της διαχείρισης της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, αφετέρου από λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (ΑΛΕ R139) κατά 73,68 εκατ. ευρώ, είχαν ως αποτέλεσμα, παρά την υστέρηση των εισπράξεων από επιχορηγήσεις επενδύσεων (ΑΛΕ R134 και R135) κατά 1,18 δις ευρώ, τα συνολικά εισπραχθέντα έσοδα από μεταβιβάσεις να υπερβούν κατά 358,10 εκατ. ευρώ το ποσό που είχε προϋπολογισθεί.

Σημαντική υστέρηση εισπράξεων, έναντι του Προϋπολογισμού, παρουσίασαν κυρίως οι απολήψεις από τα ΕΔΕΤ και τα έσοδα από πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων.

Οι κυριότερες επιμέρους κατηγορίες εσόδων, στις οποίες τα εισπραχθέντα ποσά υστέρησαν των στόχων του Προϋπολογισμού, είναι οι ακόλουθες:

(α) Έσοδα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων από επιχορηγήσεις επενδύσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΑΛΕ R135), στην οποία το εισπραχθέν ποσό των 2,39 δις ευρώ παρουσίασε υστέρηση, σε σχέση με τον Προϋπολογισμό, κατά 1,17 δις ευρώ. Η υστέρηση οφείλεται κυρίως στις μειωμένες απολήψεις από τα ΕΔΕΤ και, ιδίως, από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΑΛΕ R1350101), από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΑΛΕ R1350103), από το Ταμείο Συνοχής (ΑΛΕ R1350104) και από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΑΛΕ R1350106), που υστέρησαν κατά 518,55 εκατ. ευρώ, 151,38 εκατ. ευρώ, 339,19 εκατ. ευρώ και 108,90 εκατ. ευρώ αντιστοίχως, έναντι των εισπράξεων που είχαν προϋπολογισθεί.

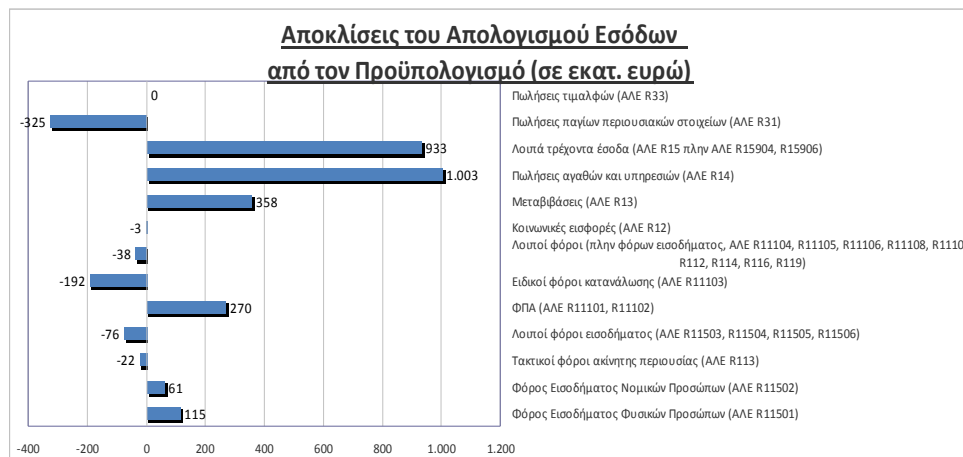
(β) Έσοδα από πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων, στην οποία το εισπραχθέν ποσό των 10,46 εκατ. ευρώ παρουσίασε υστέρηση, σε σχέση με τον Προϋπολογισμό, ποσού 324,54 εκατ. ευρώ. Η υστέρηση οφείλεται στις μειωμένες εισπράξεις εσόδων από πωλήσεις λοιπών κτιρίων (ΑΛΕ R3110389), που υστέρησαν κατά 327,50 εκατ. ευρώ, αποδίδεται δε κυρίως<sup>29</sup> στη μη είσπραξη εντός του έτους 2019 του προβλεπόμενου αντιτίμου από την αξιοποίηση της έκτασης του πρώην Διεθνούς Αεροδρομίου του Ελληνικού (300 εκατ. ευρώ) και τη μεταφορά της είσπραξής του το επόμενο έτος.

<sup>28</sup> Δυνάμει της 631/21.10.2019 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Επικρατείας (φ. 4125 Β').

<sup>29</sup> Σύμφωνα με την Παρατήρηση 3 επί της Κατάστασης Προϋπολογισμού/Απολογισμού.

Οι υπερβάσεις και υστερήσεις εισπράξεων, ανά ΑΛΕ, απεικονίζονται στο κατωτέρω ιστόγραμμα:

**Ιστόγραμμα 1**  
**Αποκλίσεις του Απολογισμού Εσόδων από τον Προϋπολογισμό**



### 1.1.1. Επιστροφές εσόδων, διαγραφές εσόδων και εισπρακτέο υπόλοιπο

Οι επιστροφές εσόδων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων από παρελθόντα οικονομικά έτη, διαμορφώθηκαν στο ποσό των 5,04 δις ευρώ, έναντι στόχου 4,82 δις ευρώ<sup>30</sup>, μη παρουσιάζοντας ουσιώδη μεταβολή σε σχέση με τις προβλέψεις.

Από το σύνολο των επιστροφών, ποσό 4,70 δις ευρώ αφορούσε σε επιστροφές φόρων και, ιδίως, φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, Φ.Π.Α. και άμεσων φόρων παρελθόντων οικονομικών ετών.

Οι διαγραφές εσόδων ανήλθαν στο ποσό των 15,04 δις ευρώ, έναντι ποσού 2,80 δις ευρώ του προηγούμενου έτους, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 12,24 δις ευρώ ή ποσοστό 436,65%, σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος. Από τις διαγραφές εσόδων, διαγραφή ποσού 10,03 δις ευρώ αφορούσε σε διόρθωση εσφαλμένης βεβαίωσης οφειλής που είχε ενεργηθεί από τη ΔΟΥ Κορωπίου.

Οι κυριότερες διαγραφές, ανά κατηγορία εσόδου, περιελάμβαναν:

(α) Ποσό 945 εκατ. ευρώ, το οποίο αφορούσε σε διαγραφές εσόδων από φόρους και, ιδίως, εσόδων από φόρους εισοδήματος ποσού 565 εκατ. ευρώ, εσόδων από φόρους επί αγαθών και υπηρεσιών ποσού 207 εκατ. ευρώ, καθώς και εσόδων από φόρους ακίνητης περιουσίας ποσού 113 εκατ. ευρώ.

<sup>30</sup> Εισηγητική έκθεση Προϋπολογισμού έτους 2019, σελ. 34 Πίνακας 2.1..

(β) Ποσό 534 εκατ. ευρώ, το οποίο αφορούσε σε διαγραφές εσόδων από επιστροφές καταπτώσεων εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου για τη χορήγηση δανείων σε επιχειρήσεις, οργανισμούς και φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Οι διαγραφές της εν λόγω κατηγορίας παρουσίασαν αύξηση κατά 490 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 1.113,64%, σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος.

(γ) Ποσό 13,29 δις ευρώ, το οποίο αφορούσε σε διαγραφές προσαυξήσεων και προστίμων σε φορολογικά έσοδα. Οι διαγραφές της εν λόγω κατηγορίας παρουσίασαν αύξηση κατά 13,03 δις ευρώ, σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος, η οποία οφείλεται κυρίως στη διόρθωση εσφαλμένης βεβαίωσης οφειλής ποσού 10,03 δις ευρώ που είχε ενεργηθεί από τη ΔΟΥ Κορωπίου.

Ποσοστό 99% των διαγραφών εσόδων αφορούσε σε διαγραφές οφειλών που είχαν βεβαιωθεί από το έτος 2010 έως και το έτος 2019. Αναλυτικά, η κατανομή των διαγραφών εσόδων, ανά έτος βεβαίωσης οφειλής, παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.1 του Παραρτήματος Ι.

Από το συνολικό ποσό των διαγραφών εσόδων, ποσό 158 εκατ. ευρώ αφορούσε σε οφειλές φορολογούμενων που διεγράφησαν λόγω παραγραφής. Οι υπόλοιπες διαγραφές εχώρησαν σε εκτέλεση είτε δικαστικών αποφάσεων, είτε αποφάσεων της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ).

Το εισπρακτέο υπόλοιπο εσόδων του Απολογισμού ανήλθε σε 105,09 δις ευρώ ή ποσοστό 56,04% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, το οποίο εκτιμάται σε 187,5 δις ευρώ. Το υπόλοιπο αυτό είναι αυξημένο έναντι του προηγούμενου οικονομικού έτους κατά 864 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 0,83%.

Στη διαμόρφωση του ως άνω εισπρακτέου υπολοίπου συνέβαλαν ιδίως:

(α) Οι ανείσπρακτες απαιτήσεις από φόρους, οι οποίες ανήλθαν στο ποσό των 28,62 δις ευρώ ή ποσοστό 27,24% του συνολικού εισπρακτέου υπολοίπου. Πρόκειται ως επί το πλείστον για ανείσπρακτες απαιτήσεις ποσού 11,22 δις ευρώ από φόρο εισοδήματος φυσικών (6,03 δις ευρώ) και νομικών προσώπων (4,99 δις ευρώ), ποσού 12,90 δις ευρώ από φόρους επί αγαθών και υπηρεσιών και ποσού 2,62 δις ευρώ από φόρους ακίνητης περιουσίας.

(β) Οι ανείσπρακτες απαιτήσεις από μεταβιβάσεις, οι οποίες ανήλθαν στο ποσό των 11,69 δις ευρώ ή ποσοστό 11,12% του συνολικού εισπρακτέου υπολοίπου, αφορούν δε σχεδόν εξ ολοκλήρου σε ανείσπρακτες απαιτήσεις από επιστροφές καταπτώσεων εγγυήσεων, οι οποίες ανήλθαν σε 10,88 δις ευρώ ή ποσοστό 93,15% επί των ανείσπρακτων απαιτήσεων από μεταβιβάσεις.

(γ) Οι ανείσπρακτες απαιτήσεις από πρόστιμα, ποινές και καταλογισμούς, οι οποίες ανήλθαν στο ποσό των 63,33 δις ευρώ ή ποσοστό 60,27% του συνολικού εισπρακτέου υπολοίπου.

Οι ανείσπρακτες απαιτήσεις από βεβαιωμένα πρόστιμα για παραβάσεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ήδη Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών) ανήλθαν στο ποσό των 33,73 δις ευρώ. Όπως προκύπτει δε από τον Πίνακα 1.2 του Παραρτήματος Ι, εξ αυτών ποσό 11,26 δις ευρώ ή ποσοστό 33,37% των ανείσπρακτων απαιτήσεων από βεβαιωμένα πρόστιμα του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων αφορά την περίοδο έως το οικονομικό έτος 2010, ενώ το υπόλοιπο ποσό των 22,47 δις ευρώ ή ποσοστό 66,63% κατανέμεται στα οικονομικά έτη 2011-2019.

Ειδικώς επισημαίνεται ότι στο εισπρακτέο υπόλοιπο του Απολογισμού δεν συμπεριλαμβάνονται οι ανείσπρακτες απαιτήσεις που έχουν βεβαιωθεί από τα Τελωνεία της Χώρας, ως βεβαιωτικές και εισπρακτικές αρχές, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 81 του ν. 4270/2014. Οι εν λόγω απαιτήσεις καταχωρούνται μεν στα τηρούμενα από τα Τελωνεία λογιστικά βιβλία (Βιβλίο Εισπρακτέων Απαιτήσεων και Βιβλίο Οφειλετών), δεν διενεργούνται, ωστόσο, κατάλληλες λογιστικές εγγραφές, προκειμένου αυτές να εμφανιστούν στο εισπρακτέο υπόλοιπο του Απολογισμού<sup>31</sup>. Κατά τούτο, επομένως, το υπόλοιπο που πράγματι εκκρεμεί προς είσπραξη από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές είναι διαφορετικό από αυτό που εμφανίζεται στον Απολογισμό.

Σύμφωνα με τη Σημείωση 3.1 των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων οικονομικού έτους 2019, την 31η.12.2019 οι απαιτήσεις από βεβαιωθέντα και μη εισπραχθέντα έσοδα των Τελωνείων ανέρχονταν στο ποσό των 5,91 δις ευρώ.

Η μη καταγραφή των ανείσπρακτων εσόδων των Τελωνείων στο εισπρακτέο υπόλοιπο του Απολογισμού αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 79 παρ. 2 του Συντάγματος, σύμφωνα με τις οποίες όλα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους πρέπει να αναγράφονται στον ετήσιο Προϋπολογισμό και Απολογισμό, στις καθιερούμενες με το άρθρο 49 του ν. 4270/2014 αρχές της ενότητας και της καθολικότητας, που επιβάλλουν την εγγραφή και εμφάνιση όλων των εσόδων και δαπανών του Κράτους σε έναν ενιαίο προϋπολογισμό, καθώς και στη διέπουσα τη διαχείριση των οικονομικών του Δημοσίου γενική αρχή της ειλικρίνειας, όπως αυτή θεσμοθετείται στο άρθρο 33 του ανωτέρω νόμου, βάσει της οποίας κάθε οικονομική και δημοσιονομική πρόβλεψη πρέπει να στηρίζεται σε πραγματικά στοιχεία.

## 1.2. Έσοδα χρηματοοικονομικών συναλλαγών και λοιπά έσοδα που σχετίζονται με το δημόσιο χρέος

Τα έσοδα χρηματοοικονομικών συναλλαγών και τα λοιπά έσοδα που σχετίζονται με το δημόσιο χρέος (δημόσιος δανεισμός) ανήλθαν συνολικώς σε 1.104,57 δις ευρώ και υπερέβησαν τα προϋπολογισθέντα κατά 470,77 δις ευρώ ή ποσοστό 74,28%. Το ποσό των εν λόγω εσόδων εμφανίζεται ιδιαίτερα υψηλό, οφείλεται, ωστόσο, στον επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα του βραχυπρόθεσμου δανεισμού μέσω τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (repos).

<sup>31</sup> Σύμφωνα με την από 3.11.2020 έκθεση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, η διαδικασία για την εμφάνιση του συνόλου των βεβαιωθέντων και μη εισπραχθέντων εσόδων των Τελωνείων στον Κρατικό Απολογισμό αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του α' εξαμήνου του έτους 2021.

**Πίνακας 2**  
**Έσοδα χρηματοοικονομικών συναλλαγών και λοιπά έσοδα**  
**που σχετίζονται με το δημόσιο χρέος.**  
**(Ποσά σε Ευρώ)**

ΑΔΕ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΝΤΑ (1)	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ (2)	ΑΠΟΚΛΙΣΗ (3)=(2)-(1)	% ΑΠΟΚΛΙΣΗ (4)=(3)/(1)	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ (2) ως % ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΙΣΠΡΑΧΘ. ΠΙΣΤΩΓ. ΕΣΟΔΩΝ
<b>Α. Έσοδα από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις:</b>						
<b>R5</b>	<b>ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</b>	633.812.000.000	1.104.577.911.143	470.765.911.143	74,28%	99,996%
<b>R52</b>	<b>Υποχρεώσεις από Νόμισμα και καταθέσεις</b>	12.000.000	26.053.468	14.053.468	117,11%	0,002%
<b>R53</b>	<b>Χρεωστικοί τίτλοι (Υποχρεώσεις)</b>	33.800.000.000	40.992.108.000	7.192.108.000	21,28%	3,711%
<b>R531</b>	<b>Βραχυπρόθεσμοι χρεωστικοί τίτλοι</b>	33.800.000.000	27.855.115.000	5.944.885.000	-17,59%	2,522%
R5310101001	Εισπράξεις εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου	33.800.000.000	27.855.115.000	5.944.885.000	-17,59%	2,522%
<b>R532</b>	<b>Μακροπρόθεσμοι χρεωστικοί τίτλοι</b>	-	13.136.993.000	13.136.993.000	-	1,189%
R5320101001	Εισπράξεις ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου στην αγορά εσωτερικού	-	13.136.993.000	13.136.993.000	-	1,189%
<b>R54</b>	<b>Δάνεια</b>	600.000.000.000	1.062.012.635.408	462.012.635.408	77,00%	96,143%
<b>R541</b>	<b>Βραχυπρόθεσμα δάνεια</b>	600.000.000.000	1.061.763.635.408	461.763.635.408	76,96%	96,120%
R5410102001	Εισπράξεις από την πώληση τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς	600.000.000.000	1.061.763.635.408	461.763.635.408	76,96%	96,120%
<b>R542</b>	<b>Μακροπρόθεσμα δάνεια</b>	-	249.000.000	249.000.000	-	0,023%
R5420201001	Εισπράξεις ειδικών και διακρατικών δανείων	-	249.000.000	249.000.000	-	0,023%
<b>R57</b>	<b>Χρηματοοικονομικά παράγωγα</b>	-	1.547.114.266	1.547.114.266	-	0,140%
R5710101001	Εισπράξεις συμφωνιών ανταλλαγής κεφαλαίων	-	536.390.513,10	536.390.513,10	-	0,049%
R5710102001	Εισπράξεις τόκων συμφωνιών ανταλλαγής	-	1.010.723.753	1.010.723.753	-	0,091%
<b>Β. Λοιπά έσοδα που σχετίζονται με δανεισμό:</b>						
<b>R15906</b>	<b>Επιστροφές δαπανών για τόκους</b>	-	40.045.807	40.045.807	-	0,004%
R1590601	Επιστροφές τόκων εντόκων γραμματίων Ελληνικού Δημοσίου	-	266.016	266.016	-	0,000%
R1590604	Επιστροφές τόκων ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου στις αγορές εσωτερικού	-	34.470.050	34.470.050	-	0,003%
R1590610	Επιστροφές τόκων μακροπρόθεσμων δανείων εσωτερικού	-	5.308.291	5.308.291	-	0,000%
R1590611	Επιστροφές τόκων μακροπρόθεσμων δανείων εξωτερικού	-	1.449	1.449	-	0,000%
<b>R15904</b>	<b>Επιστροφές δαπανών και λοιπών προμηθειών σύνταξης και εξπλιρέτησης Δημοσίου χρέους</b>	-	295.016	295.016	-	0,000%
<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>		<b>633.812.000.000</b>	<b>1.104.618.251.967</b>	<b>470.806.251.967</b>	<b>74,28%</b>	<b>100%</b>

Το μεγαλύτερο μέρος των πιστωτικών εσόδων προήλθε από δάνεια (ΑΛΕ R54), που ανήλθαν στο ποσό των 1.062,01 δις ευρώ και εμφανίζονται αυξημένα έναντι των προϋπολογισθέντων κατά 462,01 δις ευρώ ή ποσοστό 77%, αφορούσαν δε ως επί το πλείστον εισπράξεις από την πώληση τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (ΑΛΕ R5410102001), ήτοι από βραχυπρόθεσμα δάνεια εσωτερικού.

Ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός πραγματοποιήθηκε με κεφάλαια που αντλήθηκαν από το «Κοινό Κεφάλαιο» και την «Ταμειακή Διαχείριση» των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, που τηρούνται σε λογαριασμούς της Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς και από επενδυτές.

Στο Γράφημα 2 που ακολουθεί παρουσιάζεται το ύψος του βραχυπρόθεσμου δανεισμού του Κράτους από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης την τελευταία ημέρα κάθε μήνα του έτους 2019 και αντιστοίχως του έτους 2018. Παρατηρείται ότι τα έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου κυμάνθηκαν κατά το οικονομικό έτος 2019 περί τα 14,83 δις ευρώ. Τα εν γένει μειωμένα, σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος, έσοδα από εκδόσεις εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου (ΑΛΕ R5310101001) οφείλονται κυρίως στην αντίστοιχη αύξηση των εσόδων από τίτλους με σύμφωνο επαναγοράς (repos). Το ύψος των τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (repos) ανήλθε κατά μέσο όρο στα 21,92 δις ευρώ, έναντι μέσου όρου 22,08 δις ευρώ κατά το οικονομικό έτος 2018.

**Γράφημα 2**  
**Βραχυπρόθεσμος δανεισμός- Μηνιαία Υπόλοιπα**  
**(Ποσά σε εκατ. ευρώ)**



Επιπροσθέτως του βραχυπρόθεσμου δανεισμού του, το έτος 2019 το Ελληνικό Δημόσιο πρόβη: (α) σε τρεις εκδόσεις ομολόγων, με τη μέθοδο της κοινοπραξίας, σταθερού επιτοκίου, πενταετούς, επταετούς και δεκαετούς διάρκειας, ύψους 2,5 δις ευρώ η καθεμία, (β) στην επανέκδοση δεκαετούς ομολόγου ύψους 1,5 δις ευρώ, καθώς και (γ) στην έκδοση ομολόγων ποσού 3,31 δις ευρώ για την προεξόφληση<sup>32</sup> χρέους 4,04 δις ευρώ, με ακύρωση πράξης διαχείρισης επιτοκίου (ΑΛΕ R5320101001)

<sup>32</sup> Ήταν λήξης την 20η.9.2037.



Οι εισπράξεις συμφωνιών ανταλλαγής κεφαλαίων (ΑΛΕ R5710101001) και οι εισπράξεις τόκων συμφωνιών ανταλλαγής (ΑΛΕ R5710102001) ανήλθαν στα ποσά των 536,39 εκατ. ευρώ και των 1,01 δις ευρώ αντιστοίχως, έναντι των μηδενικών ποσών που προέβλεπε σχετικώς ο Προϋπολογισμός. Όσον αφορά δε ειδικότερα τις εισπράξεις τόκων συμφωνιών ανταλλαγής, στον οικείο ΑΛΕ (R571010200) του Απολογισμού ενεγράφησαν έσοδα ποσού 775,16 εκατ. ευρώ, λόγω της προεξόφλησης δανείου ύψους 4,04 δις ευρώ, με ακύρωση πράξης διαχείρισης επιτοκίου, η οποία διακανονίστηκε στο ποσό των 3,31 δις ευρώ, με ταυτόχρονη έκδοση ομολόγων, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω. Σημειώνεται ότι οι συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων (currency swaps) και οι συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate swaps) εντάσσονται στη διαχειριστική στρατηγική του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ), με στόχο την αντιστάθμιση των συναλλαγματικών και επιτοκιακών κινδύνων που ενυπάρχουν στο χαρτοφυλάκιο χρέους, και το ύψος τους διαμορφώνεται ανάλογα με τις εκάστοτε επικρατούσες στην αγορά συνθήκες, οι οποίες δεν μπορούν να προβλεφθούν με ακρίβεια. Ως εκ τούτου, προϋπολογίζεται η καθαρή θέση των ανωτέρω συμφωνιών συμψηφιστικά.

Τέλος, για τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων λήφθηκε δάνειο ύψους 249 εκατ. ευρώ (ΑΛΕ R5420201001) από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

### **1.2.1. Στοιχεία για το «Κοινό Κεφάλαιο» και την «Ταμειακή Διαχείριση» από την Τράπεζα της Ελλάδος**

Σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 69Α του ν. 4270/2014, όπως το άρθρο αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με την παράγραφο 1 του άρθρου 80 του ν. 4549/2018 (φ. 105 Α'), όλοι οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού<sup>33</sup>, τηρούν υποχρεωτικά το σύνολο των ταμειακών τους διαθεσίμων - πλην των κεφαλαίων που έχουν μεταφερθεί στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και εκείνων που απαιτούνται για την εξυπηρέτηση των ταμειακών τους αναγκών του επόμενου δεκαπενθημέρου - στο Σύστημα Λογαριασμών Θησαυροφυλακίου στην Τράπεζα της Ελλάδος, εξαίρεση δε από την υποχρέωση αυτή είναι δυνατή μόνο με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του φορέα και σύμφωνης γνώμης της εποπτεύουσας Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, την 31η.12.2019, το «Κοινό Κεφάλαιο» των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης ανερχόταν σε 20,05 δις ευρώ, έναντι 17,74 δις ευρώ την 31η.12.2018, και περιελάμβανε 167 μερίδια/φορείς, ενώ η «Ταμειακή Διαχείριση» των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης ανερχόταν σε 23,67 δις ευρώ, έναντι 19,83 δις ευρώ την 31η.12.2018.

Η ανάλυση του «Κοινού Κεφαλαίου» την 31η.12.2019 έχει όπως απεικονίζεται στον Πίνακα 2.1 του Παραρτήματος Ι.

<sup>33</sup> Όπως προσφάτως νομολογήθηκε (βλ. Ολομ ΣτΕ 700/2020), η προβλεπόμενη στο άρθρο 69Α του ν. 4270/2014 υποχρέωση μεταφοράς των ταμειακών διαθεσίμων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης στην Τράπεζα της Ελλάδος δεν αντίκειται στο άρθρο 102 του Συντάγματος.

Η ανάλυση της «Ταμειακής Διαχείρισης» την 31η.12.2019 έχει όπως απεικονίζεται στον Πίνακα 2.2 του Παραρτήματος Ι.

Συνολικώς το «Κοινό Κεφάλαιο» και η «Ταμειακή Διαχείριση» των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης την 31η.12.2019 ανέρχονταν σε 43,72 δις ευρώ σε τρέχουσα αξία.

Στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης που τηρείται από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. περιλαμβάνονταν, τον μήνα Σεπτέμβριο του έτους 2019, 1.723 φορείς, εκ των οποίων μόνον 337 κατέχουν μερίδια στο «Κοινό Κεφάλαιο». Όσον αφορά το λογαριασμό «Ταμειακής Διαχείρισης», η Κεντρική Διοίκηση οφείλει να προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες, προκειμένου οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης να μεταφέρουν εκεί την πλεονάζουσα ρευστότητά τους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 69Α του ν. 4270/2014.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

### ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

#### 2.1. Έξοδα του Προϋπολογισμού, μη συμπεριλαμβανομένων των εξόδων χρηματοοικονομικών συναλλαγών και λοιπών εξόδων που σχετίζονται με δανεισμό<sup>34</sup>

Οι πληρωμές ανήλθαν σε 49,63 δις ευρώ, υπολείπονται, επομένως, του Προϋπολογισμού, ο οποίος προέβλεπε έξοδα 50,75 δις ευρώ, κατά 1,12 δις ευρώ ή ποσοστό 2,2%.

**Πίνακας 3**  
**Συνοπτική ανακεφαλαίωση εξόδων Προϋπολογισμού<sup>35</sup>**  
**(μη συμπεριλαμβανομένων των εξόδων χρηματοοικονομικών συναλλαγών**  
**και λοιπών εξόδων που σχετίζονται με δανεισμό)**

Οικονομικό Έτος 2019 (Ποσά σε ευρώ)

ΑΛΕ	Ονομασία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Λιαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Απόκλισης Απολογισμού- Π/Υ
<b>C2</b>	<b>Δαπάνες (μη συμπεριλαμβανομένων των λοιπών εξόδων που σχετίζονται με δανεισμό ΑΛΕ C23901, C243, C26)</b>	<b>50.133.565.990,00</b>	<b>51.087.567.848,50</b>	<b>48.635.023.822,86</b>	<b>-2,99%</b>
C21	Παροχές σε εργαζομένους	13.016.364.000,00	13.675.209.831,19	13.296.578.797,19	2,15%
C22	Κοινωνικές παροχές	246.205.000,00	742.226.666,74	697.244.896,16	183,20%
C23	Μεταβιβάσεις (μη συμπεριλαμβανομένων των καταπτώσεων εγγυήσεων ΑΛΕ C23901)	25.698.647.500,00	31.873.307.670,26	31.595.311.867,62	22,95%
C24	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών (μη συμπεριλαμβανομένων των προμηθειών για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες ΑΛΕ C243)	1.283.753.990,00	2.188.032.591,26	1.815.164.881,76	41,40%
C25	Επιδότησεις	150.360.000,00	1.224.070.562,07	1.180.958.517,41	685,42%
C27	Λοιπές δαπάνες	51.419.000,00	93.309.955,00	49.596.836,84	-3,54%
C29	Πιστώσεις υπό κατανομή	9.686.816.500,00	1.291.410.571,98	168.025,88	-100,00%
<b>C3</b>	<b>Ενσώματα πάγια, άυλα πάγια και αποθέματα</b>	<b>617.344.010,00</b>	<b>1.093.687.857,87</b>	<b>997.804.426,65</b>	<b>61,63%</b>
C31	Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων	617.285.010,00	1.093.639.857,87	997.794.676,65	61,64%
C33	Αγορές τιμαλφών	59.000,00	48.000,00	9.750,00	-83,47%
	<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>50.750.910.000,00</b>	<b>52.181.255.706,37</b>	<b>49.632.828.249,51</b>	<b>-2,20%</b>

<sup>34</sup> Τόκων, προμηθειών για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και καταπτώσεων εγγυήσεων.

<sup>35</sup> Αναλυτική ανακεφαλαίωση στον Πίνακα 3.1 του Παραρτήματος Ι.

Το μεγαλύτερο μέρος των πληρωμών αφορούσε το μεν σε μεταβιβάσεις ποσού 31,60 δις ευρώ (ποσοστό 63,7% επί των πληρωμών) και, ιδίως, σε τρέχουσες εγχώριες μεταβιβάσεις (σε Νοσοκομεία, Υγειονομικές Περιφέρειες, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και λοιπά νομικά πρόσωπα) ποσού 25,26 δις ευρώ, επιχορηγήσεις επενδύσεων ποσού 3,73 δις ευρώ, αποδόσεις<sup>36</sup> στην Ευρωπαϊκή Ένωση ποσού 1,93 δις ευρώ και λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις<sup>36</sup> ποσού 528,90 εκατ. ευρώ, το δε σε παροχές σε εργαζόμενους ποσού 13,30 δις ευρώ (ποσοστό 26,8% επί των πληρωμών).

Η μη εξ ολοκλήρου υλοποίηση του Προϋπολογισμού Εξόδων οφείλεται κυρίως στη μη διάθεση πιστώσεων υπό κατανομή ποσού 1,33 δις ευρώ και, ιδίως, στην υποεκτέλεση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων - οι πιστώσεις του οποίου προϋπολογίζονται αρχικώς στις υπό κατανομή πιστώσεις - κατά το ποσό των 1,11 δις ευρώ.

Οι κατηγορίες εξόδων στις οποίες οι πληρωμές παρουσίασαν τις μεγαλύτερες υπερβάσεις, σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις του Προϋπολογισμού, ήταν εκείνες των μεταβιβάσεων, των λοιπών επιδοτήσεων προϊόντων και υπηρεσιών, των αμοιβών για υπηρεσίες και των κοινωνικών παροχών. Όσον αφορά, ωστόσο, τις μεταβιβάσεις, τις λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων και υπηρεσιών και τις αμοιβές για υπηρεσίες, οι υπερβάσεις οφείλονται κυρίως στο ότι επρόκειτο για δαπάνες καλυπτόμενες από πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, οι οποίες από το οικονομικό έτος 2019 προϋπολογίζονται ως πιστώσεις υπό κατανομή, ήτοι στον ΑΛΕ C29, και όχι εξ αρχής στους αντίστοιχους ΑΛΕ υλοποίησης των εξόδων. Ως εκ τούτου, οι υπερβάσεις στις ανωτέρω κατηγορίες εξόδων ήταν στην πραγματικότητα μικρότερες από τις εμφανιζόμενες, εντοπίζονται δε, ιδίως, στις μεταβιβάσεις στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και στη διανομή του Κοινωνικού Μέρους.

Οι κυριότερες επιμέρους κατηγορίες εξόδων, στις οποίες οι πληρωμές υπερέβησαν τα ποσά που είχαν προϋπολογισθεί, είναι οι ακόλουθες:

(α) Οι πληρωμές για μεταβιβάσεις (ΑΛΕ C23)<sup>37</sup> ανήλθαν σε 31,60 δις ευρώ, ενώ είχαν προϋπολογισθεί σε 25,70 δις ευρώ, με συνέπεια να υπερβούν τις αρχικές προβλέψεις κατά 5,90 δις ευρώ. Η υπέρβαση εντοπίζεται κυρίως: (αα) στις αυξημένες κατά 1,62 δις ευρώ πληρωμές για μεταβιβάσεις σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης (ΑΛΕ C23105) και, ιδίως, για μεταβιβάσεις στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης για την κάλυψη παροχών κύριας σύνταξης ασφαλισμένων Δημοσίου και ασφαλισμένων πλην Δημοσίου (ΑΛΕ C2310501), ως προς τις οποίες οι πληρωμές υπερέβησαν τις αρχικές προβλέψεις κατά 1,45 δις ευρώ, (ββ) στις αυξημένες κατά 930,91 εκατ. ευρώ πληρωμές επιχορηγήσεων επενδύσεων σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (ΑΛΕ C23404) και, ιδίως, επιχορηγήσεων επενδύσεων για κτίρια και συναφείς υποδομές (ΑΛΕ C2340401) και επιχορηγήσεων επενδύσεων για λοιπά περιουσιακά στοιχεία (ΑΛΕ C2340489), ως προς τις οποίες οι πληρωμές ανήλθαν σε 159,70 εκατ. ευρώ και 770,10 εκατ. ευρώ αντιστοίχως, χωρίς να έχουν αρχικώς προβλεφθεί στους οικείους ΑΛΕ του προϋπολογισμού, καθώς και (γγ) στις αυξημένες κατά 2,58 δις ευρώ πληρωμές επιχορηγήσεων επενδύσεων σε λοιπά νομικά πρόσωπα

<sup>36</sup> Καταπτώσεις εγγυήσεων, αποζημιώσεις λόγω δικαστικών αποφάσεων κ.ά..

<sup>37</sup> Μη συμπεριλαμβανομένων των καταπτώσεων εγγυήσεων.

(ΑΛΕ 23408) και, ιδίως, επιχορηγήσεων επενδύσεων για κτίρια και συναφείς υποδομές (ΑΛΕ C2340801), επιχορηγήσεων επενδύσεων για μη παραγόμενα περιουσιακά στοιχεία (ΑΛΕ C2340805) και επιχορηγήσεων επενδύσεων για λοιπά περιουσιακά στοιχεία (ΑΛΕ C2340889), ως προς τις οποίες οι πληρωμές ανήλθαν σε 372,64 εκατ. ευρώ, 354,37 εκατ. ευρώ και 1,81 δις ευρώ αντιστοίχως, χωρίς επίσης να έχουν αρχικώς προβλεφθεί στους οικείους ΑΛΕ του Προϋπολογισμού.

Όσον αφορά, ωστόσο, τις ανωτέρω [υπό στοιχ. (ββ) και (γγ)] επιχορηγήσεις επενδύσεων, επρόκειτο για δαπάνες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, για τις οποίες οι πιστώσεις των 159,70 εκατ. ευρώ, 770,10 εκατ. ευρώ και 2,58 δις ευρώ αντιστοίχως είχαν προϋπολογισθεί, αντί των οικείων ΑΛΕ (C2340401, C2340489 και C23408), στον ΑΛΕ C29 των πιστώσεων υπό κατανομή, από τον οποίον και εν συνεχεία μεταφέρθηκαν στους πρώτους για την υλοποίηση των δαπανών αυτών. Ως εκ τούτου, στην πραγματικότητα δεν υπήρξε υπέρβαση των προβλέψεων του Προϋπολογισμού στις συγκεκριμένες κατηγορίες μεταβιβάσεων.

(β) Οι πληρωμές για λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων και υπηρεσιών (ΑΛΕ C25109) ανήλθαν σε 1,003 δις ευρώ, ενώ είχαν προϋπολογισθεί σε μόλις 60 χιλ. ευρώ, με συνέπεια να υπερβούν τις αρχικές προβλέψεις κατά το ποσό της διαφοράς. Επρόκειτο, ωστόσο, ως επί το πλείστον για δαπάνες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, για τις οποίες πιστώσεις ποσού 956,80 εκατ. ευρώ είχαν προϋπολογισθεί, αντί του οικείου ΑΛΕ, στον ΑΛΕ C29 των πιστώσεων υπό κατανομή, από τον οποίον και εν συνεχεία μεταφέρθηκαν στον πρώτο για την υλοποίηση των δαπανών αυτών. Ως εκ τούτου, στην πραγματικότητα οι πληρωμές στη συγκεκριμένη κατηγορία εξόδου υπερέβησαν τις προβλέψεις του Προϋπολογισμού κατά μόλις 46,5 εκατ. ευρώ, με την τελευταία αυτή υπέρβαση να οφείλεται κυρίως στην προβλεπόμενη από το άρθρο 8 του ν. 4053/2012 (φ. 44 Α΄) επιβάρυνση του Δημοσίου με μέρος του κόστους της παρεχόμενης από τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛΤΑ) καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας, η οποία εν προκειμένω ανήλθε στο ποσό των 45 εκατ. ευρώ και κατά το ποσό των 35 εκατ. ευρώ καλύφθηκε από τις - ομοίως προϋπολογισθείσες ως υπό κατανομή - πιστώσεις του Τακτικού Αποθεματικού<sup>38</sup>.

(γ) Οι πληρωμές για αμοιβές για υπηρεσίες (ΑΛΕ C242) ανήλθαν σε 1,16 δις ευρώ, ενώ είχαν προϋπολογισθεί σε 646,25 εκατ. ευρώ, με συνέπεια να υπερβούν τις αρχικές προβλέψεις κατά 510,40 εκατ. ευρώ. Η υπέρβαση εντοπίζεται κυρίως στις αυξημένες κατά 495,54 εκατ. ευρώ πληρωμές λοιπών δαπανών για υπηρεσίες (ΑΛΕ C24209) και, ιδίως, (αα) στις πληρωμές εξόδων εφόρων, εποπτών, δικαστικών αντιπροσώπων κ.λπ. για τη διενέργεια εκλογών (ΑΛΕ C2420916), ως προς τις οποίες οι πληρωμές υπερέβησαν τις αρχικές προβλέψεις κατά 108,40 εκατ. ευρώ και μέρος τους (75,60 εκατ. ευρώ) καλύφθηκε με τη μεταφορά πιστώσεων από το Τακτικό Αποθεματικό, και (ββ) στις πληρωμές εξόδων για λοιπές υπηρεσίες (ΑΛΕ C2420989001), ως προς τις οποίες οι πληρωμές υπερέβησαν τις αρχικές προβλέψεις κατά 344,19 εκατ. ευρώ. Καθόσον, ωστόσο, αναφορικά με τις τελευταίες, στον οικείο ΑΛΕ μεταφέρθηκαν από τις πιστώσεις υπό κατανομή (ΑΛΕ C29) πιστώσεις ποσού 315,30 εκατ. ευρώ για την εκτέλεση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, από τις οποίες στο τέλος του έτους παρέμεναν αδιάθετες πιστώσεις ποσού 2,66 εκατ. ευρώ, στην πραγματικότητα οι πληρωμές στη συγκεκριμένη κατηγορία υπερέβησαν τις προβλέψεις του Προϋπολογισμού κατά μόλις 31,5 εκατ. ευρώ.

<sup>38</sup> Βλ. και ενότητα 2.1.1..

(δ) Οι πληρωμές για κοινωνικές παροχές (ΑΛΕ C22) ανήλθαν σε 697,24 εκατ. ευρώ, ενώ είχαν προϋπολογισθεί σε 246,20 εκατ. ευρώ, με συνέπεια να υπερβούν τις αρχικές προβλέψεις κατά 451,04 εκατ. ευρώ. Η υπέρβαση εντοπίζεται κυρίως στις πληρωμές λοιπών προνοιακών επιδομάτων σε χρήμα (ΑΛΕ C22509) που ανήλθαν σε 530,15 εκατ. ευρώ, ενώ είχαν προϋπολογισθεί σε 71,49 εκατ. ευρώ, και, ιδίως, (αα) στις πληρωμές του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης (ΚΕΑ), που ανήλθαν σε 172,24 εκατ. ευρώ, χωρίς να έχουν αρχικώς προβλεφθεί στον αντίστοιχο ΑΛΕ C2250901, (ββ) στις πληρωμές ενισχύσεων κοινωνικής αλληλεγγύης έκτακτου χαρακτήρα, που ανήλθαν σε 197,73 εκατ. ευρώ, χωρίς επίσης να έχουν αρχικώς προβλεφθεί στον αντίστοιχο ΑΛΕ C2250903, και (γγ) στις πληρωμές επιδόματος θέρμανσης, οι οποίες υπερέβησαν τις προϋπολογισθείσες στον αντίστοιχο ΑΛΕ C2250904 κατά 91,45 εκατ. ευρώ και μέρος τους (76 εκατ. ευρώ) καλύφθηκε με τη μεταφορά πιστώσεων από το Τακτικό Αποθεματικό.

Αναφορικά, ωστόσο, με το ΚΕΑ, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 4 της Δ13/οικ.33475/1935/15.6.2018 κοινής υπουργικής απόφασης (φ. 2281 Β΄) αυτό καταβάλλεται στους δικαιούχους μέσω του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ), ο οποίος επιχορηγείται για τον ως άνω σκοπό από το Δημόσιο και η επιχορήγηση αυτή περιλαμβάνεται στον Κρατικό Προϋπολογισμό και, συγκεκριμένα, στον ΑΛΕ C2310506004. Με δεδομένο ότι στον εν λόγω ΑΛΕ είχε προϋπολογισθεί ποσό 850 εκατ. ευρώ, ενώ οι πληρωμές ανήλθαν σε 495,95 εκατ. ευρώ, υπολείπονται, δηλαδή, εκείνων που είχαν προϋπολογισθεί στον συγκεκριμένο ΑΛΕ κατά 354,05 εκατ. ευρώ, συνολικώς οι πληρωμές του ΚΕΑ - τόσο μέσω της επιχορήγησης του ΟΠΕΚΑ (495,95 εκατ. ευρώ), όσο και απευθείας από τον ΑΛΕ C2250901 (172,24 εκατ. ευρώ) - ανήλθαν σε 668,19 εκατ. ευρώ και υπολείπονται του συνολικού ποσού που είχε προϋπολογισθεί για αυτές (850 εκατ. ευρώ) κατά 181,81 εκατ. ευρώ περίπου.

Όσον αφορά, περαιτέρω, τις πληρωμές για ενισχύσεις κοινωνικής αλληλεγγύης έκτακτου χαρακτήρα, επισημαίνεται ότι η υπέρβαση οφείλεται στη διανομή του Κοινωνικού Μερίσματος προς στήριξη των οικονομικά αδύναμων προσώπων και ευάλωτων νοικοκυριών, το οποίο θεσμοθετήθηκε με το άρθρο 85 του ν. 4646/2019 (φ. 201/12.12.2019 Α΄), και, ως εκ τούτου, ευλόγως δεν υπήρχε εξ αρχής αντίστοιχη πρόβλεψη στον Προϋπολογισμό. Σημειωτέον δε ότι, σύμφωνα με την οικ.2/89030/ΔΛΤΠ/13.12.2019 (φ. 4551 Β΄) κοινή υπουργική απόφαση, από τη διανομή του Κοινωνικού Μερίσματος θα προκαλείτο εφάπαξ δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού ποσού 175 εκατ. ευρώ, που θα καλυπτόταν από τις πιστώσεις του ΑΛΕ C2250903001 «Ενισχύσεις κοινωνικής αλληλεγγύης έκτακτου χαρακτήρα», για να επακολουθήσει η, κυρωθείσα με το άρθρο 1 του ν. 4664/2020 (φ. 32 Α΄), από 24.12.2019 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (φ. 212 Α΄), με την οποία η εφάπαξ δαπάνη για τη διανομή του Κοινωνικού Μερίσματος αυξήθηκε στο ποσό των 215 εκατ. ευρώ, προκειμένου να καλύψει το σύνολο των δικαιούχων.

Η κυριότερη επιμέρους κατηγορία εξόδων, στην οποία οι πληρωμές υπολείπονται των ποσών που είχαν προϋπολογισθεί, είναι, όπως προαναφέρθηκε, εκείνη των δαπανών για το ΚΕΑ, ως προς την οποία οι συνολικές πληρωμές - τόσο μέσω της επιχορήγησης του ΟΠΕΚΑ, όσο και απευθείας από τον Κρατικό Προϋπολογισμό - υπολείπονται, σε σχέση με τις προϋπολογισθείσες, κατά 181,81 εκατ. ευρώ περίπου.

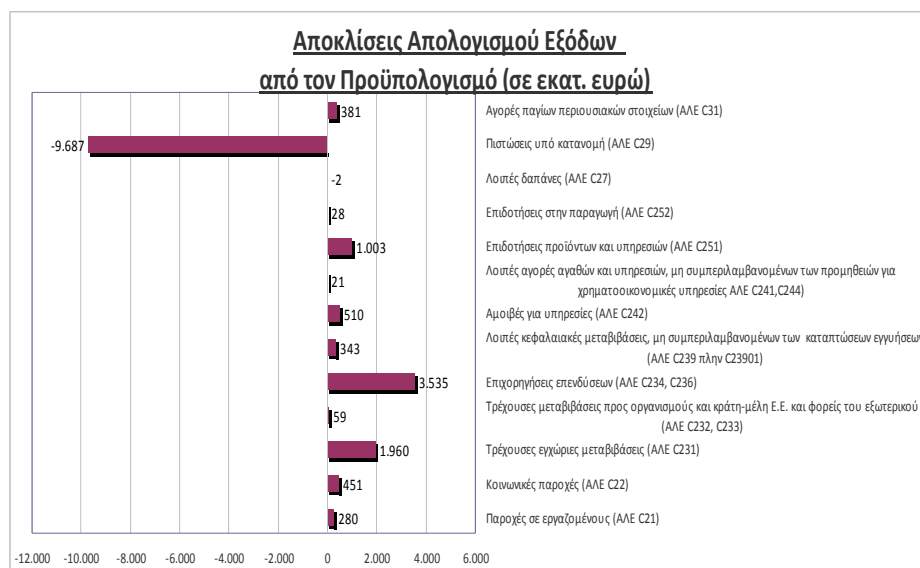
Επισημαίνεται και πάλι ότι στον ΑΛΕ C29 των πιστώσεων υπό κατανομή, οι πληρωμές του οποίου εμφανίζονται να υπολείπονται, έναντι των αντίστοιχων προϋπολογισθέντων ποσών, κατά 9,69 δις ευρώ ή ποσοστό 100,00%, περιλαμβάνονται

κυρίως (α) οι πιστώσεις του Τακτικού Αποθεματικού (ΑΛΕ C2910101), (β) οι πιστώσεις για την εκτέλεση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, καθώς και (γ) πιστώσεις υπό κατανομή για διάφορες κατηγορίες δαπανών, οι οποίες εν συνεχεία μεταφέρονται στους οικείους ΑΛΕ, σε βάρος των οποίων και πραγματοποιούνται τα αντίστοιχα έξοδα του Προϋπολογισμού.

Είναι, επομένως, προφανές ότι οι μηδενικές πληρωμές στον ΑΛΕ C29 δεν έχουν να κάνουν με τη μη διάθεση των εκεί προβλεφθεισών πιστώσεων, καθόσον οι τελευταίες μεταφέρθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης, εν όλω ή εν μέρει, σε άλλους ΑΛΕ, όπου και αναλώθηκαν.

Στο ιστόγραμμα 2 που ακολουθεί, απεικονίζονται οι αποκλίσεις του Απολογισμού Εξόδων, σε σχέση με τον Προϋπολογισμό, ανά ΑΛΕ.

**Ιστόγραμμα 2**  
**Αποκλίσεις του Απολογισμού Εξόδων από τον Προϋπολογισμό**



### 2.1.1. Τακτικό Αποθεματικό

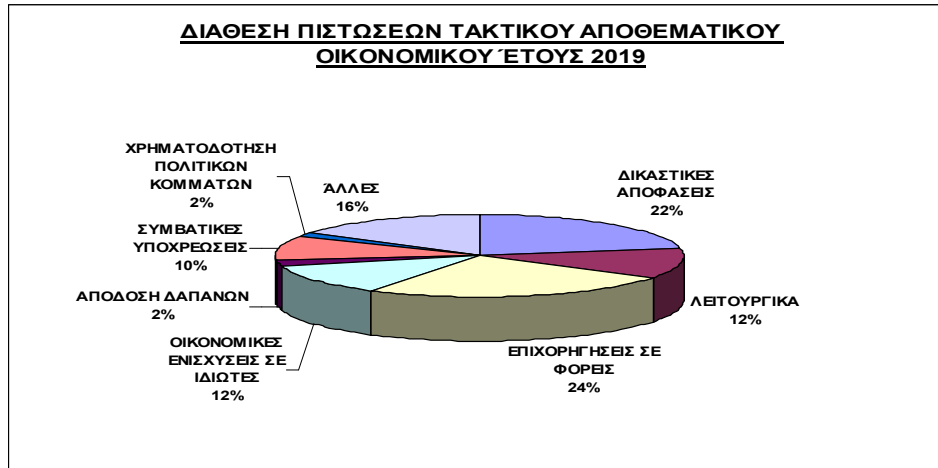
Από το Τακτικό Αποθεματικό του Κρατικού Προϋπολογισμού (άρθρο 59 ν. 4270/2014), στο οποίο είχε αρχικώς εγγραφεί πίστωση 1 δις ευρώ (ΑΛΕ C2910101), χορηγήθηκαν πιστώσεις συνολικού ποσού 993,67 εκατ. ευρώ<sup>39</sup>, αναλυόμενες σε πιστώσεις (α) ποσού 220 εκατ. ευρώ (ποσοστό 22,14%) για την εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων, (β) ποσού 118,84 εκατ. ευρώ (ποσοστό 11,96%) για λειτουργικά έξοδα, (γ) ποσού 245,91 εκατ. ευρώ (ποσοστό 24,75%) για επιχορηγήσεις φορέων, (δ) ποσού 122,52 εκατ. ευρώ (ποσοστό 12,33%) για οικονομικές ενισχύσεις σε ιδιώτες, (ε) ποσού 18,83 εκατ. ευρώ (ποσοστό 1,90%) για απόδοση δαπανών από ειδικές κατηγορίες εσόδων<sup>40</sup>, (στ) ποσού 98,93 εκατ. ευρώ (ποσοστό 9,96%) για συμβατικές υποχρεώσεις, (ζ) ποσού 15 εκατ. ευρώ (ποσοστό 1,51%) για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και (η) ποσού 153,61 εκατ. ευρώ (ποσοστό 15,46%) για άλλες ενέργειες.

<sup>39</sup> Βλ. το ΥΠΟΙΚ 23778ΕΞ 2020/26.2.2020 έγγραφο.

<sup>40</sup> Π.χ. παράβολα, συνδρομές κ.λπ..

Η διάθεση των πιστώσεων του Τακτικού Αποθεματικού, ανά κατηγορία δαπανών, απεικονίζεται στο κατωτέρω Γράφημα 3:

**Γράφημα 3**  
**Διάθεση πιστώσεων Τακτικού Αποθεματικού οικονομικού έτους 2019**



Από την επισκόπηση των ανωτέρω πιστώσεων προκύπτει ότι η χρήση του Τακτικού Αποθεματικού δεν ήταν σε όλες τις περιπτώσεις σύμφωνη με την παράγραφο 2 του άρθρου 59 του ν. 4270/2014, όπως αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την περίπτωση 5 της υποπαραγράφου Δ10 της παραγράφου Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (φ. 94 Α'), κατά την οποία το Αποθεματικό χρησιμοποιείται αποκλειστικώς για την κάλυψη σημαντικών, άμεσων, αναπόφευκτων και επειγουσών δαπανών, η πρόβλεψη των οποίων δεν ήταν εφικτή κατά τον χρόνο ψήφισης του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού ή των συμπληρωματικών προϋπολογισμών, καθώς και για παρεμβάσεις στο πλαίσιο ενεργοποίησης του διορθωτικού μηχανισμού του άρθρου 39 του ίδιου νόμου.

Ενδεικτικώς επισημαίνεται ότι από το Τακτικό Αποθεματικό του Κρατικού Προϋπολογισμού διατέθηκαν, επιπλέον του αρχικού προϋπολογισμού των Υπουργείων, πιστώσεις:

(α) στο Υπουργείο Εσωτερικών ποσού 169 εκατ. ευρώ, έναντι αρχικού προϋπολογισμού του Υπουργείου 2,73 δις ευρώ, ήτοι ποσοστό 6,19% επί των εξόδων αυτού,

(β) στο Υπουργείο Οικονομικών 130,1 εκατ. ευρώ, έναντι αρχικού προϋπολογισμού του Υπουργείου 659,73 δις ευρώ, ήτοι ποσοστό 0,02% επί των εξόδων αυτού,

(γ) στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών ποσού 134,9 εκατ. ευρώ, έναντι αρχικού προϋπολογισμού του Υπουργείου 2,34 δις ευρώ, ήτοι ποσοστό 5,76% επί των εξόδων αυτού,

(δ) στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη ποσού 128,1 εκατ. ευρώ, έναντι αρχικού προϋπολογισμού του Υπουργείου 2,17 δις ευρώ, ήτοι ποσοστό 5,89% επί των εξόδων αυτού,

(ε) στο Υπουργείο Υγείας ποσού 83,8 εκατ. ευρώ, έναντι αρχικού προϋπολογισμού του Υπουργείου 3,88 δις ευρώ, ήτοι ποσοστό 2,16% επί των εξόδων αυτού,

(στ) στο Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης



ποσού 44 εκατ. ευρώ, έναντι αρχικού προϋπολογισμού του Υπουργείου 88,8 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 49,5% επί των εξόδων αυτού.

Η ανά Υπουργείο διάθεση των πιστώσεων του Τακτικού Αποθεματικού απεικονίζεται στο Ιστόγραμμα του Παραρτήματος II.

Αναφέρονται ιδίως οι ακόλουθες περιπτώσεις, στις οποίες η χρήση του Τακτικού Αποθεματικού δεν φαίνεται να ευρίσκει έρεισμα στις διατάξεις του άρθρου 59 του ν. 4270/2014:

(α) Μεταφορά πίστωσης ποσού 16,8 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης για την κάλυψη δαπάνης υπηρεσιών που παρασχέθηκαν από τις ΟΤΕ ΑΕ και Forthnet ΑΕ στο πλαίσιο του έργου ΣΥΖΕΥΞΙΣ, δαπάνη η οποία και κατά το έτος 2018 είχε καλυφθεί από τις πιστώσεις του Αποθεματικού.

(β) Μεταφορά πίστωσης ποσού 15 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Εσωτερικών για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων, εν όψει των εκλογικών διαδικασιών.

(γ) Μεταφορά πίστωσης ποσού 35 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης για την κάλυψη της δαπάνης παροχής από τα ΕΛΤΑ καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας των ετών 2017 - 2019<sup>41</sup>.

(δ) Μεταφορά πίστωσης ποσού 705 χιλ. ευρώ στο Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης για την επιχορήγηση του Αθηναϊκού Πρακτορείου Ειδήσεων - Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων ΑΕ για την αντιμετώπιση λειτουργικών του αναγκών.

(ε) Μεταφορά πίστωσης συνολικού ποσού 34 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών για την επιχορήγηση του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (ΟΑΣΘ) ΑΕ (αα) με το ποσό των 30 εκατ. ευρώ για την κάλυψη του ελλείμματός του και (ββ) με το ποσό των 4 εκατ. ευρώ για την καταβολή της χρηματικής διαφοράς επί του κομίστρου, λόγω μεταβολής του συντελεστή ΦΠΑ, που βάρυνε το Δημόσιο για το χρονικό διάστημα από 1.5 έως 31.12.2018.

(στ) Μεταφορά πίστωσης ποσού 46,5 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών για την καταβολή στην ΤΡΑΙΝΟΣΕ της αποζημίωσης Υποχρέωσης Δημόσιας Υπηρεσίας στις επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές του χρονικού διαστήματος από 1.1 έως 30.9.2018.

(ζ) Μεταφορά πίστωσης στο Υπουργείο Οικονομικών ποσού 18,5 εκατ. ευρώ για την πληρωμή αμοιβής εξειδικευμένης εταιρείας για την παροχή χρηματοοικονομικών συμβουλών στον σχεδιασμό μεσοπρόθεσμης στρατηγικής διαχείρισης του δημοσίου χρέους.

(η) Μεταφορά πίστωσης στο Υπουργείο Οικονομικών ποσού 5 εκατ. ευρώ για την πληρωμή δαπανών εκκαθάρισης της Ελληνικής Βιομηχανίας Οχημάτων (ΕΛΒΟ) ΑΕ.

<sup>41</sup> Σύμφωνα με τον ν. 4053/2012, η αντιστάθμιση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό του καθαρού κόστους παροχής καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας προϋποθέτει την προηγούμενη επαλήθευση του κόστους αυτού από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, ούτως ώστε η αντιστάθμιση να μην αντιβαίνει στους κανόνες της δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις. Αρχής γενομένης, ωστόσο, με το άρθρο 14 παρ. 1 του ν. 4463/2017 (φ. 42 Α') και ήδη το άρθρο 227 παρ. 3 του ν. 4727/2020 (φ. 184 Α'), η ως άνω πάγια ρύθμιση διασπάστηκε με την εισαγωγή μεταβατικών διατάξεων που προβλέπουν την, υπό προϋποθέσεις, κατ' αποκοπή αποζημίωση του Φορέα Παροχής Καθολικής Υπηρεσίας για το διάστημα των ετών 2013 - 2021. Στις δε τελευταίες συγκαταλέγονται και εκείνες των άρθρων 71 του ν. 4587/2018 (φ. 218/24.12.2018 Α') και 59 του ν. 4607/2019 (φ. 65 Α'), στις οποίες, ως εκ της θέσης τους σε ισχύ σε χρόνο μεταγενέστερο της κατάρτισης του Κρατικού Προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2019, αποδίδεται, σύμφωνα με την από 3.11.2020 έκθεση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, η πραγματοποίηση των σχετικών δαπανών σε βάρος των πιστώσεων του Τακτικού Αποθεματικού.

### 2.1.2. Πρωτογενείς Δαπάνες Τακτικού Προϋπολογισμού<sup>42</sup>

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 3.2 του Παραρτήματος Ι, ποσοστό 63,52% των πρωτογενών δαπανών αποτέλεσαν οι μεταβιβάσεις και ακολούθησαν οι παροχές σε εργαζόμενους που ανήλθαν σε ποσοστό 29,83% των πρωτογενών δαπανών.

### 2.2. Έξοδα χρηματοοικονομικών συναλλαγών και λοιπά έξοδα που σχετίζονται με δανεισμό

Οι δαπάνες για την εξυπηρέτηση της δημόσιας πίστης ανήλθαν σε 1.113,87 δις ευρώ και υπερέβησαν τον Προϋπολογισμό κατά το ποσό των 459,75 δις ευρώ ή ποσοστό 70,28%, αφορούσαν δε κυρίως σε πληρωμές χρεολυσίων δανείων (ΑΛΕ C54), που ανήλθαν σε 1.066,62 δις ευρώ ή ποσοστό 95,79% των εν λόγω δαπανών. Το ποσό των δαπανών για την εξυπηρέτηση της δημόσιας πίστης εμφανίζεται ιδιαίτερα υψηλό, οφείλεται, ωστόσο, στον επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα του βραχυπρόθεσμου δανεισμού μέσω τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (repas).

#### Πίνακας 4

#### Έξοδα χρηματοοικονομικών συναλλαγών και λοιπά έξοδα που σχετίζονται με δανεισμό (Ποσά σε Ευρώ)

ΑΛΕ	Ονομασία Εξόδου	Προϋπολογισμός (1)	Απολογισμός Εξόδων (2)	Καθαρή Απόκλιση (3)=(2)-(1)	% επί προϋπ/σμού (4)=(3)/(1)	% Εξόδου/Σύνολο Εξόδων
Σύνολο εξόδων χρηματοοικονομικών συναλλαγών και λοιπά έξοδα που σχετίζονται με δανεισμό		654.125.308.000,00	1.113.870.729.964,85	459.745.421.964,85	70,28%	100%
Α. Έξοδα χρηματοοικονομικών συναλλαγών για:						
Σύνολο εξόδων χρηματοοικονομικών συναλλαγών		653.679.975.000,00	1.113.456.056.558,12	459.776.081.558,12	70,34%	99,96%
<b>C5</b>	Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	647.747.895.000,00	1.108.196.058.903,22	460.448.163.903,22	71,08%	99,53%
<b>C52</b>	Υποχρεώσεις από Νόμισμα και καταθέσεις	7.765.000,00	0,00	-7.765.000,00	-100,00%	0,00%
C521	Υποχρεώσεις από νόμισμα σε κυκλοφορία	7.765.000,00	0,00	-7.765.000,00	-100,00%	0,00%
C52101	Υποχρεώσεις από κέρματα σε κυκλοφορία	7.765.000,00	0,00	-7.765.000,00	-100,00%	0,00%
<b>C53</b>	Χρεωστικοί τίτλοι (υποχρεώσεις)	43.749.000.000,00	39.304.861.731,61	-4.444.138.268,39	-10,16%	3,53%
C531	Βραχυπρόθεσμοι χρεωστικοί τίτλοι	35.000.000.000,00	30.521.926.000,00	-4.478.074.000,00	-12,79%	2,74%
C53101	Βραχυπρόθεσμοι τίτλοι εσωτερικού	35.000.000.000,00	30.521.926.000,00	-4.478.074.000,00	-12,79%	2,74%
C532	Μακροπρόθεσμοι χρεωστικοί τίτλοι	8.749.000.000,00	8.782.935.731,61	33.935.731,61	0,39%	0,79%
C53201	Μακροπρόθεσμοι τίτλοι εσωτερικού	8.713.300.000,00	8.747.309.731,61	34.009.731,61	0,39%	0,79%
C53202	Μακροπρόθεσμοι τίτλοι εξωτερικού	35.700.000,00	35.626.000,00	-74.000,00	-0,21%	0,00%

<sup>42</sup> Ο όρος χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις δαπάνες του Κρατικού Προϋπολογισμού, μη συμπεριλαμβανομένων των εξόδων χρηματοοικονομικών συναλλαγών (ΑΛΕ C4, C5) και των τόκων (ΑΛΕ C26), καθώς και των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

<b>Σύνολο εξόδων χρηματοοικονομικών συναλλαγών</b>		<b>653.679.975.000,00</b>	<b>1.113.456.056.558,12</b>	<b>459.776.081.558,12</b>	<b>70,34%</b>	<b>99,96%</b>
<b>C54</b>	<b>Δάνεια</b>	<b>602.991.130.000,00</b>	<b>1.066.616.801.148,93</b>	<b>463.625.671.148,93</b>	<b>76,89%</b>	<b>95,79%</b>
C541	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	600.000.000.000,00	1.057.381.795.238,00	457.381.795.238,00	76,23%	94,96%
C54101	Βραχυπρόθεσμα δάνεια εσωτερικού	600.000.000.000,00	1.057.381.795.238,00	457.381.795.238,00	76,23%	94,96%
C542	Μακροπρόθεσμα δάνεια	2.991.130.000,00	9.235.005.910,93	6.243.875.910,93	208,75%	0,83%
C54201	Μακροπρόθεσμα δάνεια εσωτερικού	493.600.000,00	490.103.290,74	-3.496.709,26	-0,71%	0,04%
C54202	Μακροπρόθεσμα δάνεια εξωτερικού	2.497.530.000,00	8.744.902.620,19	6.247.372.620,19	250,14%	0,79%
<b>C57</b>	<b>Χρηματοοικονομικά παράγωγα</b>	<b>1.000.000.000,00</b>	<b>2.274.396.022,68</b>	<b>1.274.396.022,68</b>	<b>127,44%</b>	<b>0,20%</b>
C571	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	1.000.000.000,00	2.274.396.022,68	1.274.396.022,68	127,44%	0,20%
C5710101	Συμβάσεις ανταλλαγής	0,00	447.143.934	447.143.934	-	0,04%
C5710102	Τόκοι συμφωνιών ανταλλαγής	1.000.000.000	1.827.252.088	827.252.088	82,73%	0,16%
<b>C26</b>	<b>Τόκοι</b>	<b>5.600.100.000,00</b>	<b>5.224.774.692,27</b>	<b>-375.325.307,73</b>	<b>-6,70%</b>	<b>0,47%</b>
C262	Τόκοι βραχυπρόθεσμων τίτλων	140.000.000,00	57.538.556,95	-82.461.443,05	-58,90%	0,01%
C26201	Τόκοι βραχυπρόθεσμων τίτλων εσωτερικού	140.000.000,00	57.538.556,95	-82.461.443,05	-58,90%	0,01%
C263	Τόκοι μακροπρόθεσμων τίτλων	2.170.000.000,00	2.180.794.234,70	10.794.234,70	0,50%	0,20%
C26301	Τόκοι μακροπρόθεσμων τίτλων εσωτερικού	2.115.000.000,00	2.125.409.524,70	10.409.524,70	0,49%	0,19%
C26302	Τόκοι μακροπρόθεσμων τίτλων εξωτερικού	55.000.000,00	55.384.710,00	384.710,00	0,70%	0,00%
C264	Τόκοι βραχυπρόθεσμων δανείων	850.000.000,00	838.923.665,58	-11.076.334,42	-1,30%	0,08%
C26401	Τόκοι βραχυπρόθεσμων δανείων εσωτερικού	850.000.000,00	838.923.665,58	-11.076.334,42	-1,30%	0,08%
C265	Τόκοι μακροπρόθεσμων δανείων	2.440.100.000,00	2.147.518.235,04	-292.581.764,96	-11,99%	0,19%
C26501	Τόκοι μακροπρόθεσμων δανείων εσωτερικού	20.000.000,00	19.775.366,53	-224.633,47	-1,12%	0,00%
C26502	Τόκοι μακροπρόθεσμων δανείων εξωτερικού	2.420.100.000,00	2.127.742.868,51	-292.357.131,49	-12,08%	0,19%
<b>C4</b>	<b>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</b>	<b>331.980.000,00</b>	<b>35.222.962,63</b>	<b>-296.757.037,37</b>	<b>-89,39%</b>	<b>0,00%</b>
<b>C45</b>	<b>Συμμετοχικοί τίτλοι και μερίδια επενδυτικών κεφαλαίων</b>	<b>331.980.000,00</b>	<b>19.950.192,10</b>	<b>-312.029.807,90</b>	<b>-93,99%</b>	<b>0,00%</b>
C452	Μη εισηγμένες μετοχές	320.000.000,00	17.551.000,00	-302.449.000,00	-94,52%	0,00%
C45201	Μη εισηγμένες μετοχές θυγατρικών	0,00	17.501.000,00	17.501.000,00	-	0,00%
C45209	Λοιπές μη εισηγμένες μετοχές	320.000.000,00	50.000,00	-319.950.000,00	-99,98%	0,00%
C453	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	11.980.000,00	2.399.192,10	-9.580.807,90	-79,97%	0,00%
C45309	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	11.980.000,00	2.399.192,10	-9.580.807,90	-79,97%	0,00%
<b>C49</b>	<b>Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις</b>	<b>0,00</b>	<b>15.272.770,53</b>	<b>15.272.770,53</b>	<b>-</b>	<b>0,00%</b>
C494	Εξόδα τρίτων	0,00	15.272.770,53	15.272.770,53	-	0,00%
C49402	Δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το ΝΑΤΟ	0,00	15.272.770,53	15.272.770,53	-	0,00%

B. Λοιπά έξοδα που σχετίζονται με δανεισμό:						
Σύνολο λοιπών εξόδων που σχετίζονται με δανεισμό		445.333.000,00	414.673.406,73	-30.659.593,27	-6,88%	0,04%
C23901	Καταπτώσεις εγγυήσεων	404.964.000,00	378.892.146,94	-26.071.853,06	-6,44%	91,37%
C243	Προμήθειες	40.369.000,00	35.781.259,79	-4.587.740,21	-11,36%	8,63%
C24302	Προμήθειες για Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	40.369.000,00	35.781.259,79	-4.587.740,21	-11,36%	8,63%
C269	Λοιποί Τόκοι	0,00	0,00	0,00	-	0,00%
C26901	Τόκοι εμπορικών πιστώσεων	0,00	0,00	0,00	-	0,00%

Όπως προεκτέθηκε<sup>43</sup>, ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός πραγματοποιήθηκε ως επί το πλείστον με κεφάλαια των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης μέσω της Τράπεζας της Ελλάδας. Οι αποδόσεις που εισέπραξαν οι ως άνω φορείς ήταν υψηλότερες από εκείνες που προσφέρονταν από τα ιδιωτικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, κυμάνθηκαν, ωστόσο, σε χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Οι πληρωμές για τίτλους με σύμφωνο επαναγοράς (repos - ΑΛΕ C5410102) ανήλθαν στο ποσό των 1.057,38 δις ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό 94,96% των πληρωμών για την εξυπηρέτηση της δημόσιας πίστης. Υπερέβησαν δε την αρχική πρόβλεψη του Προϋπολογισμού κατά 457,38 δις ευρώ ή ποσοστό 76,23%, με την υπέρβαση αυτή να οφείλεται στην έκδοση νέου βραχυχρόνιου χρέους για την κάλυψη των αναγκών ρευστότητας.

Οι πληρωμές για έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου (ΑΛΕ C5310101) ανήλθαν σε 30,52 δις ευρώ και υπολείπονται του προϋπολογισθέντος για αυτές ποσού κατά ποσοστό 12,79%, λόγω της αντικατάστασης των εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου με τίτλους με σύμφωνο επαναγοράς. Ομοίως, οι πληρωμές για τόκους εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου (ΑΛΕ C2620101), ποσού 57,54 εκατ. ευρώ, υπολείπονται της αρχικής πρόβλεψης του Προϋπολογισμού κατά ποσοστό 58,90%, εξέλιξη που οφείλεται τόσο στην ανωτέρω αντικατάσταση, όσο και στην περαιτέρω αποκλιμάκωση των επιτοκίων των εντόκων γραμματίων.

Σε τρεις εκδόσεις εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου (τρίμηνης και εξάμηνης διάρκειας), μηνών Οκτωβρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2019, το επιτόκιο δανεισμού ήταν αρνητικό.

Οι πληρωμές για τόκους συμφωνιών ανταλλαγής (ΑΛΕ C5710102) ανήλθαν στο ποσό των 1.827,25 εκατ. ευρώ και υπερέβησαν την αρχική πρόβλεψη του Προϋπολογισμού κατά ποσοστό 82,73%, οι δε πληρωμές για συμβάσεις ανταλλαγής (ΑΛΕ C5710101) στο ποσό των 447,14 εκατ. ευρώ, χωρίς οι τελευταίες να έχουν αρχικώς προϋπολογισθεί. Όπως προαναφέρθηκε<sup>44</sup>, οι συμφωνίες ανταλλαγής κεφαλαίων (currency swaps) και οι συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate

<sup>43</sup> Βλ. ενότητα 1.2..

<sup>44</sup> Βλ. ενότητα 1.2..

swaps) προϋπολογίζονται συμφηφιστικά, δηλαδή σε συνδυασμό με τα αντίστοιχα έσοδα. Η καθαρή θέση των συμφωνιών αυτών απεικονίζεται στον Πίνακα 4.1 του Παραρτήματος Ι.

Όπως προκύπτει, η πραγματική απόκλιση των τόκων από ανταλλαγές επιτοκίων ήταν της τάξης του -18,35% και οφείλεται στον συνδυασμό της σύναψης νέων συμφωνιών επιτοκίων (38 διαχειριστικές πράξεις κατά το 2019), της προπληρωμής μελλοντικών τόκων ύψους 421 εκατ. ευρώ, καθώς και της απόληξης εσόδων ποσού 775,16 εκατ. ευρώ από την ακύρωση πράξης διαχείρισης επιτοκίου<sup>45</sup>.

Κύριος στόχος της στρατηγικής του ΟΔΔΗΧ για τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου δημοσίου χρέους παρέμεινε και το έτος 2019 η μετατροπή του χρέους με κυμαινόμενο επιτόκιο σε χρέος με σταθερό επιτόκιο, εν όψει και των ιστορικά χαμηλών επιπέδων των επιτοκίων.

Η συμμετοχή των υποχρεώσεων κυμαινόμενου επιτοκίου στο σύνολο του χαρτοφυλακίου δημοσίου χρέους μειώθηκε στο 5,42% (2018: 10,75%), με αποτέλεσμα τον περαιτέρω περιορισμό του επιτοκιακού κινδύνου. Εντούτοις, καθόσον το τρίμηνο ευρίβορ (κυμαινόμενο επιτόκιο δανεισμού) συνέχιζε να έχει αρνητικές αποδόσεις, οι ανταλλαγές κυμαινόμενου - σταθερού επιτοκίου επιβαρύνθηκαν με πρόσθετο κόστος.

Οι πληρωμές για καταπτώσεις εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου για δάνεια τρίτων (ΑΛΕ C23901) ανήλθαν σε 378,89 εκατ. ευρώ και υπολείπονται της αρχικής πρόβλεψης του Προϋπολογισμού (404,96 εκατ. ευρώ) κατά ποσοστό 6,44%. Ωσαύτως μειωμένες (κατά 572,87 εκατ. ευρώ) εμφανίζονται οι πληρωμές αυτές και σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Οι ανά δανειολήπτη πληρωμές για καταπτώσεις εγγυήσεων απεικονίζονται στον Πίνακα 4.2 του Παραρτήματος Ι.

### 2.3. Πιστώσεις υπό κατανομή

Όπως προαναφέρθηκε<sup>46</sup>, στον Κρατικό Προϋπολογισμό υφίστανται αριθμοί λογαριασμών εξόδων υπό τον ΑΛΕ C29, στους οποίους προϋπολογίζονται πιστώσεις υπό κατανομή, με σκοπό τη μεταφορά τους σε άλλους ΑΛΕ, όπου και αναλώνονται για την πραγματοποίηση των σχετικών δαπανών. Οι μηδενικές πληρωμές, επομένως, που εμφανίζονται στον ΑΛΕ C29 δεν αποδίδουν τη μη διάθεση των οικείων πιστώσεων, αφού η διαφορά μεταξύ του ποσού που είχαν προϋπολογισθεί και του ποσού που διαμορφώθηκαν οι πιστώσεις του ΑΛΕ αυτού αντιστοιχεί σε εκείνες που μεταφέρθηκαν σε άλλους ΑΛΕ.

Οι επιμέρους κατηγορίες πιστώσεων υπό κατανομή του ΑΛΕ C29 απεικονίζονται στον Πίνακα 3.3 του Παραρτήματος Ι. Προκύπτει δε ότι επί συνόλου πιστώσεων υπό κατανομή ποσού 9,69 δις ευρώ μεταφέρθηκαν σε άλλους ΑΛΕ πιστώσεις ποσού 8,40 δις ευρώ, ήτοι ποσοστό 86,67%, ενώ πιστώσεις υπό κατανομή ποσού 1,29 δις ευρώ, ήτοι ποσοστό 13,33% παρέμειναν αδιάθετες στο τέλος του έτους.

<sup>45</sup> Βλ. ενότητα 1.2..

<sup>46</sup> Βλ. ενότητα 2.1..

Από τις ανωτέρω συνολικές πιστώσεις υπό κατανομή των 9,69 δις ευρώ, ποσό 6,75 δις ευρώ προοριζόταν για την εκτέλεση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και μέρος του τελευταίου (1,1 δις ευρώ ή ποσοστό 16,42%) παρέμεινε αδιάθετο στο τέλος του έτους, αφενός διότι ποσό 1,07 δις δεν μεταφέρθηκε από τις πιστώσεις υπό κατανομή σε άλλους ΑΛΕ, αφετέρου διότι ποσό 38 εκατ. ευρώ μεταφέρθηκε μεν, αλλά δεν διατέθηκε.

Συμπερασματικά<sup>47</sup>, ο Κρατικός Προϋπολογισμός, ως προς το σκέλος των δαπανών, υλοποιήθηκε εντός των ορίων των αρχικών πιστώσεων και οι μεταβολές στις διαμορφωθείσες πιστώσεις οφείλονται σε μεταφορές πιστώσεων μεταξύ των ΑΛΕ, καθώς και σε εγγραφές πίστωσης ύστερα από την είσπραξη ισόποσου εσόδου.

---

<sup>47</sup> Όπως αναφέρεται στην Παρατήρηση 4 επί της Κατάστασης Προϋπολογισμού/Απολογισμού.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3**  
**ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ**

**3.1. Εκτέλεση Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων**

Το έλλειμμα μεταξύ εσόδων και δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων χρηματοδοτείται με: (α) έσοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές (δημόσιο δανεισμό), (β) ταμειακά διαθέσιμα και (γ) έσοδα από οποιαδήποτε κατηγορία του Κρατικού Προϋπολογισμού, όπως τα φορολογικά έσοδα ή τα έσοδα από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών, ειδικώς όσον αφορά τις δαπάνες του εθνικού σκέλους του Προγράμματος. Εντούτοις, από τις οικονομικές καταστάσεις δεν προκύπτει ο επιμερισμός του ποσού που χρησιμοποιήθηκε για την κάλυψη του ελλείμματος αυτού μεταξύ των ανωτέρω πηγών χρηματοδότησης.

**Πίνακας 5**  
**Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΑΕ)**  
**(Ποσά σε Ευρώ)**

ΑΛΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2019	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2019
	<b>ΕΣΟΔΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ</b>	6.750.000.000,00	5.641.897.156,78
R15	Λοιπά τρέχοντα έσοδα	150.000.000,00	457.778.129,56
R134	Επιχορηγήσεις επενδύσεων εσωτερικού	30.000.000,00	16.914.988,91
R135	Επιχορηγήσεις επενδύσεων από την ΕΕ	3.560.000.00000	2.383.149.364,58
R1320189 001	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις από κοινοτικά ταμεία	0,00	17.785,64
R4320989 001	Εισπράξεις λοιπών μακροπρόθεσμων τίτλων	0,00	2,67
	<b>ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	3.740.000.000,00	2.857.860.271,36
	Έσοδα από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, ταμειακά διαθέσιμα και έσοδα ΚΠ	3.010.000.000,00	2.784.036.885,42
<b>ΕΙΔΟΣ Π/Υ</b>	<b>ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ</b>	6.750.000.000,00	5.641.897.156,78
110	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους	1.000.000.000,00	1.892.111.614,94
111	Πληρωμές για έργα συγχρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους	5.750.000.000,00	3.749.785.541,84
	<b>ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ (ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΠΑΕ)</b>	0,00	0,00

Τα έσοδα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων υστέρησαν των προϋπολογισθέντων κατά 1,11 δις ευρώ ή ποσοστό 16,41% και κυμάνθηκαν περίπου στα ίδια επίπεδα με το οικονομικό έτος 2018. Η μεγαλύτερη υστέρηση εμφανίζεται στις επιχορηγήσεις επενδύσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΑΛΕ R135), ως προς τις οποίες είχε προϋπολογιστεί ποσό 3,56 δις ευρώ και τελικώς εισπράχθηκαν μόνο 2,38 δις ευρώ. Οι απολήψεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την εκτέλεση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων αναλύονται στον Πίνακα 5.1 του Παραρτήματος Ι.

Οι πληρωμές του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων ανήλθαν σε 5,64 δις ευρώ, ενώ είχαν προϋπολογισθεί σε 6,75 δις ευρώ. Σημαντική ήταν η απόκλιση τόσο στις πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (111), ως προς τα οποία είχε προϋπολογιστεί δαπάνη ποσού 5,75 δις ευρώ και τελικώς πραγματοποιήθηκαν πληρωμές ποσού 3,75 δις ευρώ, όσο και στις πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους (110), οι οποίες υπερέβησαν τις προϋπολογισθείσες κατά 892 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 89,21%. Η ανάλυση των πληρωμών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων απεικονίζεται στον Πίνακα 5.2 του Παραρτήματος Ι.

### 3.2. Απολογισμός και αποκρατικοποιήσεις

Το Ελληνικό Δημόσιο έχει εκπονήσει και υλοποιεί πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων και αξιοποίησης της περιουσίας του με στόχους (α) τη μείωση του δημοσίου χρέους, (β) την εξάλειψη της κρατικής χρηματοδότησης στους αντίστοιχους φορείς, (γ) το άνοιγμα των αγορών και την ενίσχυση του ανταγωνισμού και (δ) τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την αύξηση των φορολογικών εσόδων<sup>48</sup>.

Για το οικονομικό έτος 2019, το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων προέβλεπε 15 επιμέρους σχέδια αποκρατικοποιήσεων. Εξ αυτών δε την 31<sup>η</sup>.12.2019:

(α) 1 είχε ολοκληρωθεί εν μέρει:

- Νότια Αφάντου, Ρόδος

(β) 7 βρίσκονταν σε εξέλιξη:

- |   |  |
|---|--|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Άλλα ακίνητα: (Modiano, ακίνητα του EOMMEX, Ξενία Μυκόνου)</li> <li>• Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Πώληση 30%</li> <li>• Αυτοκινητόδρομος Εγνατία</li> <li>• ΔΕΠΑ 65%</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ελληνικό</li> <li>• Βόρεια Αφάντου, Ρόδος</li> <li>• Μαρίνες Αλίμου &amp; Χίου</li> </ul> |
|---|--|

<sup>48</sup> Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας ΑΕ «Στρατηγικό Σχέδιο, Ιανουάριος 2018», σελ. 3.



(γ) Τα υπόλοιπα βρίσκονταν ακόμη σε φάση προετοιμασίας:

- |   |   |
|---|---|
| • Υπόγεια Αποθήκη Φυσικού Αερίου Καβάλας                              | • ΕΥΑΘ 24%  |
| • ΔΕΗ 17%   | • ΕΥΔΑΠ 11%   |
| • e-auction VIII & IX   | • 10 Λιμάνια  |
| • ΕΛΠΕ 35,5%  | • Άλλα ακίνητα (Καμένα Βούρλα, κάμπινγκ Κονιαβήτη, Γουρνές, Μαρκόπουλο) |
| • Μαρίνες Θεσσαλονίκης, Μυκόνου, Ιτέας, Μανδράκι, Αργοστόλι, Ζάκυνθος |   |

Ο Προϋπολογισμός (ΑΛΕ R451 και R452) προέβλεπε έσοδα από πωλήσεις μετοχών ποσού 1,12 δις ευρώ, από τα οποία εισπράχθηκαν μόλις 39,86 εκατ. ευρώ, ήτοι ποσοστό 3,5%.

Ως αποτέλεσμα της υλοποίησης του μακροχρόνιου προγράμματος αποκρατικοποιήσεων, που ξεκίνησε το έτος 2011, έως το τέλος του έτους 2019 το Ελληνικό Δημόσιο είχε εισπράξει το συνολικό ποσό των 5,85 δις ευρώ, όπως αναλύεται στον Πίνακα 5.3 του Παραρτήματος Ι.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4**  
**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ**

Το Αποτέλεσμα του Κρατικού Προϋπολογισμού από δραστηριότητες πλην χρηματοοικονομικών συναλλαγών διαμορφώθηκε σε έλλειμμα ποσού 127 εκατ. ευρώ, ενώ, σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό, αναμενόταν έλλειμμα ποσού 3,77 δις ευρώ. Η θετική απόκλιση του ελλείμματος κατά 3,65 δις ευρώ οφείλεται στην υπέρβαση των αρχικών στόχων ως προς τα έσοδα, σε συνδυασμό με τη μη εξ ολοκλήρου (κατά ποσοστό 97,32%) υλοποίηση του Προϋπολογισμού Εξόδων.

**Πίνακας 6**  
**Επισκόπηση εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού**

<b>Επισκόπηση Εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού 2019</b> (ποσά σε εκατ. ευρώ, σε ταμειακή βάση)				
	Προϋπολογισμός	Απολογισμός	Απόκλιση Απολογισμού - Προϋπολογισμού	% Εκτέλεσης Προϋπολογισμού 2019
	2019	2019	2019	
	[1]	[2]	[3]=[2]-[1]	[4]=[2]/[1]
<b>A1. Έσοδα Προϋπολογισμού</b>				
11 Φόροι	46.423	46.540	117	100,25%
12 Κοινωνικές εισφορές	57	54	-3	94,74%
13 Μεταβιβάσεις	4.049	4.407	358	108,84%
<i>εκ των οποίων ΠΔΕ</i>	<i>3.590</i>	<i>2.400</i>	<i>-1.190</i>	<i>66,83%</i>
14 Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	765	1.768	1.003	231,11%
15 Λοιπά τρέχοντα έσοδα	1.393	2.367	974	169,92%
<i>εκ των οποίων ΠΔΕ</i>	<i>150</i>	<i>458</i>	<i>308</i>	<i>305,33%</i>
<b>Σύνολο A1</b>	<b>52.687</b>	<b>55.136</b>	<b>2.449</b>	<b>104,65%</b>
<b>A2. Πάγια και τιμαφή</b>				
31 Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	335	10	-325	2,99%
33 Πωλήσεις τιμαφών	0	0	0	-
<b>Σύνολο A2</b>	<b>335</b>	<b>10</b>	<b>-325</b>	<b>2,99%</b>
<b>ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ Α (A1+A2)</b>	<b>53.022</b>	<b>55.146</b>	<b>2.124</b>	<b>104,01%</b>
<b>B1. Έξοδα Προϋπολογισμού</b>				
21 Παροχές σε εργαζόμενους	13.016	13.297	281	102,16%
<i>εκ των οποίων ΠΔΕ</i>	<i>0</i>	<i>49</i>	<i>49</i>	<i>-</i>
22 Κοινωνικές παροχές	246	697	451	283,33%
<i>εκ των οποίων ΠΔΕ</i>	<i>0</i>	<i>44</i>	<i>44</i>	<i>-</i>
23 Μεταβιβάσεις	26.104	31.974	5.870	122,49%
<i>εκ των οποίων ΠΔΕ</i>	<i>0</i>	<i>3.769</i>	<i>3.769</i>	<i>-</i>
24 Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	1.324	1.851	527	139,80%
<i>εκ των οποίων ΠΔΕ</i>	<i>0</i>	<i>387</i>	<i>387</i>	<i>-</i>
25 Επιδότησεις	150	1.181	1.031	787,33%
<i>εκ των οποίων ΠΔΕ</i>	<i>0</i>	<i>957</i>	<i>957</i>	<i>-</i>
26 Τόκοι	5.600	5.225	-375	93,30%
27 Λοιπές δαπάνες	51	50	-1	98,04%
29 Πιστώσεις υπό κατανομή	9.687	0	-9.687	0,00%
<i>εκ των οποίων ΠΔΕ</i>	<i>6.750</i>	<i>0</i>	<i>-6.750</i>	<i>0,00%</i>
<b>Σύνολο B1</b>	<b>56.178</b>	<b>54.275</b>	<b>-1.903</b>	<b>96,61%</b>
<b>B2. Πάγια και τιμαφή</b>				
31 Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων	617	998	381	161,75%
<i>εκ των οποίων ΠΔΕ</i>	<i>0</i>	<i>436</i>	<i>436</i>	<i>-</i>
33 Αγορές τιμαφών	0	0	0	-
<b>Σύνολο B2</b>	<b>617</b>	<b>998</b>	<b>381</b>	<b>161,75%</b>
<b>ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ Β (B1+B2)</b>	<b>56.795</b>	<b>55.273</b>	<b>-1.522</b>	<b>97,32%</b>

<b>Γ. Αποτέλεσμα Προϋπολογισμού (Πλεόνασμα ή Έλλειμμα) (Α-Β)</b>	<b>-3.773</b>	<b>-127</b>	<b>3.646</b>	<b>3,37%</b>
<b>Α. Έσοδα Προϋπολογισμού χρηματοοικονομικών συναλλαγών από:</b>				
41 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	-
43 Πωλήσεις χρεωστικών τίτλων	285	286	1	100,35%
44 Χορηγηθέντα δάνεια	0	0	0	-
45 Πωλήσεις συμμετοχικών τίτλων και μεριδίων επενδυτικών κεφαλαίων	1.124	40	-1.084	3,56%
49 Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	0	16	16	-
51 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	-
52 Υποχρεώσεις από Νόμισμα και καταθέσεις	12	26	14	216,67%
53 Χρεωστικούς τίτλους (υποχρεώσεις)	33.800	40.992	7.192	121,28%
54 Δάνεια	600.000	1.062.013	462.013	177,00%
57 Χρηματοοικονομικά παράγωγα	0	1.547	1.547	-
59 Ληφθείσες προκαταβολές και λοιπές υποχρεώσεις (εισπράξεις υπέρ τρίτων)	0	0	0	-
81 Κεφάλαιο (Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου)	0	0	0	-
<b>ΣΥΝΟΛΟ Α</b>	<b>635.221</b>	<b>1.104.920</b>	<b>469.699</b>	<b>173,94%</b>
<b>Ε. Έξοδα Προϋπολογισμού χρηματοοικονομικών συναλλαγών για:</b>				
41 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	-
43 Αγορές χρεωστικών τίτλων	0	0	0	-
44 Χορηγήσεις δανείων	0	0	0	-
45 Αγορές συμμετοχικών τίτλων και μεριδίων επενδυτικών κεφαλαίων	332	20	-312	6,02%
49 Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	0	15	15	-
51 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	-
52 Υποχρεώσεις από Νόμισμα και καταθέσεις	8	0	-8	0,00%
53 Χρεωστικούς τίτλους	43.749	39.305	-4.444	89,84%
54 Δάνεια	602.991	1.066.617	463.626	176,89%
57 Χρηματοοικονομικά παράγωγα	1.000	2.274	1.274	227,40%
59 Ληφθείσες προκαταβολές και λοιπές υποχρεώσεις (εισπράξεις υπέρ τρίτων)	0	0	0	-
81 Κεφάλαιο (Μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου)	0	0	0	-
<b>ΣΥΝΟΛΟ Ε</b>	<b>648.080</b>	<b>1.108.231</b>	<b>460.151</b>	<b>171,00%</b>
<b>ΣΤ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ (Α-Ε)</b>	<b>-12.859</b>	<b>-3.311</b>	<b>9.548</b>	<b>25,75%</b>

Τα εισπραχθέντα έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού από μη χρηματοοικονομικές συναλλαγές, μετά τη μείωση των επιστροφών εσόδων, ανήλθαν<sup>49</sup> σε 55,15 δις ευρώ, ήτοι σε ποσοστό 104,01% επί των αρχικώς προϋπολογισθέντων των 53,02 δις ευρώ, τα οποία και υπερέβησαν κατά 2,12 δις ευρώ. Η υπέρβαση οφείλεται κυρίως στην είσπραξη ποσού 1,12 δις ευρώ από την επέκταση της σύμβασης παραχώρησης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, η οποία είχε αρχικώς εκτιμηθεί ότι θα πραγματοποιηθεί εντός του 2018 και τελικώς ολοκληρώθηκε το 2019, καθώς και

<sup>49</sup> Προσαναξημένα με τις επιστροφές δαπανών για τόκους και τις επιστροφές δαπανών και λοιπών προμηθειών σύναψης και εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους, συνολικού ποσού 40 εκατ. ευρώ.

στις αυξημένες κατά 973,53 εκατ. ευρώ, σε σχέση με τον Προϋπολογισμό, εισπράξεις λοιπών τρεχόντων εσόδων.

Τα απολογιστικά έξοδα μη χρηματοοικονομικών συναλλαγών ανήλθαν<sup>50</sup> σε 55,27 δις ευρώ και υπολείπονται των προϋπολογισθέντων κατά 1,52 δις ευρώ. Η απόκλιση αυτή οφείλεται κυρίως στην υποεκτέλεση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων κατά 1,11 δις ευρώ.

Το Αποτέλεσμα του Κρατικού Προϋπολογισμού από χρηματοοικονομικές συναλλαγές διαμορφώθηκε σε έλλειμμα ποσού 3,31 δις ευρώ, ενώ, σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό, αναμενόταν έλλειμμα ποσού 12,86 δις ευρώ.

Η απόκλιση αυτή οφείλεται, μεταξύ άλλων: (α) στις τρεις εκδόσεις ομολόγων, με τη μέθοδο της κοινοπραξίας, σταθερού επιτοκίου, πενταετούς, επταετούς και δεκαετούς διάρκειας, ποσού 2,5 δις ευρώ η καθεμία, για την κάλυψη των μικτών χρηματοδοτικών αναγκών του έτους 2019, και (β) στην αντιστάθμιση του επιτοκιακού κινδύνου χρέους κυμαινόμενου επιτοκίου, με συνέπεια την αποκλιμάκωση της καμπύλης αποδόσεων ομολόγων.

#### 4.1. Απολογισμός του Κράτους και Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Όπως προεκτέθηκε<sup>51</sup>, το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν εκτιμάται για το έτος 2019 σε 187,5 δις ευρώ και εμφανίζεται αυξημένο, σε σχέση με εκείνο του προηγούμενου έτους (2018: 184.714 εκατ. ευρώ), κατά 2,74 δις ευρώ.

Με το δεδομένο αυτό, ο δείκτης (Έξοδα ΚΠ/ΑΕΠ), ο οποίος αποτυπώνει τα Έξοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού ως μερίδιο της οικονομίας, διαμορφώθηκε το έτος 2019 σε 26,70%, έναντι προβλεπόμενου ποσοστού 27,31%.

Τα επιμέρους στοιχεία του Απολογισμού, ως ποσοστό επί του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, αποτυπώνονται τον Πίνακα 6.1. του Παραρτήματος Ι.

Τα ανωτέρω αποτελέσματα υλοποίησης του Κρατικού Προϋπολογισμού (που υπολογίζονται σε ταμειακή βάση) αξιολογούνται περαιτέρω και προσαρμόζονται σε δεδουλευμένη βάση από την ΕΛΣΤΑΤ, ώστε να εξαχθούν ενοποιημένα τελικά αποτελέσματα για όλη τη Γενική Κυβέρνηση, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών (ΕΣΛ 2010).

<sup>50</sup> Προσαυξημένα με τους τόκους του δημοσίου χρέους ποσού 5,22 δις ευρώ, αλλά και με τις καταπτώσεις εγγυήσεων και τις προμήθειες για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες συνολικού ποσού 415 εκατ. ευρώ.

<sup>51</sup> Βλ. ενότητα 1.1..

**ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ**

**ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31<sup>ης</sup> ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019  
ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ  
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ**



## ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Ο Ισολογισμός (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) του Κράτους, που περιβάλλεται επίσης την ισχύ τυπικού νόμου, καταρτίζεται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, αφού και εν προκειμένω ληφθούν υπόψη οι αναγγελθείσες, μέχρι το τέλος του μηνός Μαΐου του έτους κατάρτισής του, μεταβολές που έχει επιφέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο στις διαχειριστικές πράξεις των υπολόγων, αποσκοπεί δε στο να εμφανίσει μία σαφή εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης της Κεντρικής Διοίκησης.

Ως εκ τούτου, παρέχει πληροφορίες για τη σύνθεση του ενεργητικού και του παθητικού, καθώς και για το ύψος και τη δομή του καθαρού ενεργητικού του Δημοσίου, οι οποίες, εκτός από τις ανάγκες της λογοδοσίας, βοηθούν τους χρήστες να εκτιμήσουν την ικανότητα του Δημοσίου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, αλλά και να προβλέψουν τόσο τις μελλοντικές δανειακές του ανάγκες, όσο και την ικανότητά του να αντλήσει τα απαραίτητα κεφάλαια.

Η κατάρτιση του Ισολογισμού διέπεται, κατά βάση, από τις αρχές της διαφάνειας και της αξιοπιστίας των μέσω αυτού παρεχομένων πληροφοριών<sup>52</sup>.

Από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους καταρτίζονται και οι κατωτέρω χρηματοοικονομικές καταστάσεις, οι οποίες κατατίθενται, μαζί με τον Ισολογισμό της Κεντρικής Διοίκησης, στη Βουλή:

(α) Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης, με την οποία παρέχονται πληροφορίες για τις πηγές εσόδων της Κεντρικής Διοίκησης, αλλά και τον τρόπο που διαχειρίστηκε το Δημόσιο τα έξοδα του. Εκτός από τους σκοπούς λογοδοσίας, η κατάσταση αυτή χρησιμοποιείται και για την πρόβλεψη της ικανότητας δημιουργίας χρηματικών διαθεσίμων.

(β) Κατάσταση Ταμειακών Ροών, με την οποία παρέχονται πληροφορίες για τις ταμειακές εισροές, τα στοιχεία χάριν των οποίων έγιναν πληρωμές και το υπόλοιπο των χρηματικών διαθεσίμων στο τέλος του οικονομικού έτους. Η Κατάσταση Ταμειακών Ροών επιτρέπει στους χρήστες να εξακριβώσουν τον τρόπο με τον οποίο αντλήθηκαν τα χρηματικά διαθέσιμα που χρηματοδότησαν τις δραστηριότητες της Κεντρικής Διοίκησης, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο αυτά χρησιμοποιήθηκαν.

(γ) Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης Πολιτών, με την οποία οι χρήστες πληροφορούνται για τη συνολική μεταβολή της Καθαρής Θέσης Πολιτών, με τη χωριστή παρουσίαση της μεταβολής που προέρχεται από την Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης, από τις μεταβολές που καταλογίσθηκαν απευθείας στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

(δ) Προσάρτημα, με το οποίο παρέχονται όλες οι επιπλέον πληροφορίες που απαιτούνται για την κατανόηση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης<sup>53</sup>.

Όσον αφορά, ειδικότερα, την Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμό) και τις λοιπές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για το οικονομικό έτος 2019, το κύριο που πρέπει να σημειωθεί είναι ότι η σύνταξή τους σύμφωνα με τα οριζόμενα στη Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης διαφοροποίησε τα πράγματα ως προς την

---

<sup>52</sup> Άρθρο 165 ν. 4270/2014.

<sup>53</sup> Άρθρο 166 ν. 4270/2014.

αναγνώριση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της Κεντρικής Διοίκησης.

Με δεδομένο ότι η χρήση του έτους 2019 αποτέλεσε την πρώτη περίοδο αναφοράς, συντάχθηκε Ισολογισμός έναρξης της 1ης.1.2019, με την απογραφή και αναγνώριση, επί τη βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, των περιουσιακών στοιχείων, των ιδίων κεφαλαίων και των υποχρεώσεων της Κεντρικής Διοίκησης, με περαιτέρω συνέπεια σημαντικές μεταβολές στα κονδύλια της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης, το αποτέλεσμα των οποίων αποτυπώθηκε στο σωρευμένο έλλειμμα της Κεντρικής Διοίκησης.

Συγκεκριμένα, τα περιουσιακά στοιχεία μειώθηκαν κατά 113,24 δις ευρώ, επιβαρύνοντας ισόποσα την Καθαρή Θέση, με την αρνητική αυτή μεταβολή να οφείλεται κυρίως στην απομείωση των απαιτήσεων κατά 101,14 δις ευρώ, λόγω του νέου τρόπου επιμέτρησης και αναγνώρισής τους και προκειμένου ο υπόλοιπό τους να αποδίδει τις εξ αυτών πράγματι εισπράξιμες, στην απομείωση του κονδυλίου «Προκαταβολές» κατά 7,77 δις ευρώ, στην απομείωση του κονδυλίου «Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία» κατά 1,82 δις ευρώ, συνεπεία, ιδίως, της αποαναγνώρισης ομολόγων δημοσίων επιχειρήσεων, στα οποία, μέσω της ανταλλαγής του PSI, το Δημόσιο είχε καταλήξει να είναι συγχρόνως και εγγυητής και κάτοχος, ακόμη δε και στη διευθέτηση, με την αποαναγνώριση του οικείου ποσού από τα ταμειακά διαθέσιμα της Κεντρικής Διοίκησης, της διαφοράς των 887 εκατ. ευρώ η οποία, ήδη από την προηγούμενη απογραφή του έτους 2010, είχε εντοπισθεί μεταξύ του εμφανιζόμενου ως υπολοίπου των καταθέσεων του Δημοσίου στην Τράπεζα της Ελλάδος και εκείνου που η εν λόγω Τράπεζα επιβεβαίωνε.

Από την άλλη πλευρά, οι υποχρεώσεις μειώθηκαν κατά 16,61 δις ευρώ, βελτιώνοντας ισόποσα την Καθαρή Θέση, με τη συνολικώς θετική αυτή μεταβολή να προκύπτει ως συνδυασμός το μεν της μείωσης του κονδυλίου «Άλλες υποχρεώσεις» κατά 20,76 ευρώ, κατόπιν, πλην άλλων, της αποαναγνώρισης ποσού 3,94 δις ευρώ το οποίο, αντικριζόμενο με αντίστοιχο κονδύλιο στις «Προκαταβολές», είχε αναγνωριστεί ως υποχρεώσεις από εξοπλιστικά προγράμματα και ποσού 8,8 δις ευρώ που είχε αναγνωριστεί ως εισπράξεις τακτοποιητέες, το δε της αύξησης του υπολοίπου της κατηγορίας «Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα», ως εκ του ότι οι συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίου, με τη μορφή παραγώγων, αναγνωρίστηκαν στην εύλογη αξία τους, για πρώτη φορά κατ' εφαρμογή του π.δ/τος 54/2018 και της Λογιστικής Πολιτικής για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης.

Η συνολική επίδραση στην Καθαρή Θέση αφενός της αρνητικής μεταβολής ως προς τα περιουσιακά στοιχεία, αφετέρου της θετικής μεταβολής ως προς τις υποχρεώσεις, τις οποίες επέφερε η εφαρμογή του νέου Λογιστικού Πλαισίου, ήταν η αύξηση του σωρευμένου ελλείμματος κατά 96,63 δις ευρώ,

Το Δικαστήριο εκλαμβάνει τις επιμέρους αυτές μεταβολές ως κατ' αρχήν θεμιτές, από λογιστική άποψη, ενέργειες, οι οποίες, ωστόσο, δεν θίγουν την ύπαρξη των αντίστοιχων απαιτήσεων και υποχρεώσεων, από την άποψη του ουσιαστικού δικαίου. Επισημαίνει, ωστόσο, αφενός τις περιπτώσεις της απομείωσης των απαιτήσεων της κατηγορίας των «Προκαταβολών» κατά 7,77 δις ευρώ και του υπολοίπου της



κατηγορίας των «Άλλων υποχρεώσεων» κατά τα ποσά των 3,9 δις ευρώ που είχαν αναγνωριστεί ως υποχρεώσεις από εξοπλιστικά προγράμματα και των 8,8 δις ευρώ που είχαν αναγνωριστεί ως εισπράξεις τακτοποιητές, για τις οποίες, παρά τις διατυπωθείσες από το Ελεγκτικό Συνέδριο παρατηρήσεις σε προηγούμενες Διαδηλώσεις του, οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους προς τεκμηρίωση της ουσιαστικής ανυπαρξίας τους και, κατ' επέκταση, της ορθότητας του ανωτέρω λογιστικού χειρισμού τους παραμένουν ανεπαρκείς. Αφετέρου την υφιστάμενη επί του παρόντος, λόγω της μη καταγραφής τους στα κατάλληλα λογιστικά αρχεία και μητρώα, αδυναμία αναγνώρισης στον Ισολογισμό των παγίων και δη της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου, εκκρεμότητα που, αν και, σύμφωνα με το π.δ. 54/2018, πρέπει να έχει τακτοποιηθεί έως τις 31.12.2022, σκόπιμο θα ήταν η άρση της να επισπευσθεί, αν μη τι άλλο για την εμφάνιση επί το ακριβέστερο και, ενδεχομένως, βελτιωμένης της Καθαρής Θέσης Πολιτών.

Αναφορικά, τέλος, με το δημόσιο χρέος, άξια λόγου είναι η, παρά το δυσανάλογο μέγεθός του, που εξακολουθεί να κινείται σε πολύ υψηλά επίπεδα, ενθαρρυντική δυναμική του κατά το έτος 2019, η οποία αντικατοπτρίζεται όχι μόνο στη βελτίωση του λόγου του προς το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν - συνεπεία, βεβαίως, και της αύξησης του τελευταίου - από 194,53% το έτος 2018 σε 190,08% το έτος 2019, αλλά και σε άλλα επιμέρους δεδομένα, όπως η μείωση του συνολικού δανεισμού του Δημοσίου και η πραγματοποίησή του με ευνοϊκά επιτόκια, τα οποία, μάλιστα, όσον αφορά τον βραχυπρόθεσμο δανεισμό, διαμορφώθηκαν περί το τέλος του έτους 2019 σε αρνητικά.



**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5**  
**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**  
**(ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ) ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019**

(σε ευρώ)	31.12.2019	01.01.2019	31.12.2018
<b>ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ</b>			
<b>Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία</b>			
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	24.169.796.158,00	26.718.552.087,45	27.605.633.714,07
Απαιτήσεις	5.410.354.008,12	5.350.947.794,68	106.492.910.885,15
Προκαταβολές	2.483.123.928,98	1.942.753.787,55	9.715.252.168,52
<b>Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων</b>	<b>32.063.274.095,10</b>	<b>34.012.253.669,68</b>	<b>143.813.796.767,74</b>
<b>Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία</b>			
Επενδύσεις σε ελεγχόμενες οντότητες, συγγενείς και κοινοπραξίες	23.561.234.356,21	23.584.144.583,09	23.057.184.567,86
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία	6.983.811.970,62	6.899.650.738,64	8.720.024.940,79
Υποδομές	0,00	0,00	65.043.581,55
Εξοπλισμός	0,00	0,00	140.362.187,69
Λοιπά στοιχεία	0,00	0,00	1.939.000.903,47
<b>Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων</b>	<b>30.545.046.326,83</b>	<b>30.483.795.321,73</b>	<b>33.921.616.181,36</b>
<b>ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ</b>	<b>62.608.320.421,93</b>	<b>64.496.048.991,41</b>	<b>177.735.412.949,10</b>
<b>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</b>			
<b>Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις</b>			
Πληρωτέες υποχρεώσεις	11.354.618.930,21	10.141.021.652,66	10.143.970.130,95
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	41.515.958.400,43	39.800.929.230,43	39.800.929.230,43
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων	6.127.281.375,32	15.628.262.697,10	15.628.262.697,10
Άλλες υποχρεώσεις	243.439.841,22	183.277.743,49	20.947.274.350,58
Παροχές σε εργαζόμενους	1.655.506,08	2.332.683,29	2.332.683,29
<b>Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων</b>	<b>59.242.954.053,26</b>	<b>65.755.824.006,97</b>	<b>86.522.769.092,35</b>
<b>Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις</b>			
Μακροπρόθεσμα δάνεια	308.683.767.815,36	303.584.104.783,60	303.584.104.783,60
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	7.509.000.000,00	3.789.000.000,00	(368.249.394,01)
Άλλες υποχρεώσεις	5.302.644.157,05	4.989.713.528,74	4.989.713.528,74
<b>Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων</b>	<b>321.495.411.972,41</b>	<b>312.362.818.312,34</b>	<b>308.205.568.918,33</b>
<b>ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ</b>	<b>380.738.366.025,67</b>	<b>378.118.642.319,31</b>	<b>394.728.338.010,68</b>
<b>ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ/ΘΕΣΗ</b>			
Διαφορές Απογραφής	1.037.045.725,82	(96.629.668.266,32)	
Σωρευμένο πλεόνασμα/(έλλειμμα)	(313.622.593.327,91)	(216.992.925.061,59)	(212.604.196.863,54)
Έλλειμμα περιόδου	(5.544.498.001,65)		(4.388.728.198,05)
<b>Σύνολο Καθαρής Περιουσίας/Θέσης</b>	<b>(318.130.045.603,74)</b>	<b>(313.622.593.327,91)</b>	<b>(216.992.925.061,59)</b>

## 1.1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ - ΠΡΩΤΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης για το οικονομικό έτος 2019 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τη Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης, εν όψει του ότι, επί του παρόντος, η πλήρης συμμόρφωση με τη λογιστική δεδουλευμένης βάσης του π.δ/τος 54/2018 δεν είναι εφικτή<sup>54</sup>.

### 1.1.1. Κριτήρια για την αναγνώριση λογιστικών γεγονότων και στοιχείων στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης σύμφωνα με τη Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης

Προκειμένου να ικανοποιηθεί το αληθές και εύλογο της απεικόνισης των χρηματοοικονομικών γεγονότων και στοιχείων, κατά τη σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, λήφθηκαν υπόψη τα ακόλουθα τρία κριτήρια της παραγράφου 4 της Λογιστικής Πολιτικής για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης:

(α) Αποτελεσματικότητα του κόστους ως προς την εύλογη απεικόνιση: Το κριτήριο αυτό λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να εξασφαλιστεί ισορροπία μεταξύ του κόστους απόκτησης μιας πληροφορίας και της σημαντικότητας που ενδέχεται να έχει η συμπερίληψή της στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης.

(β) Διάρκεια υπολειπόμενης ωφέλιμης ζωής ή χρόνου διακανονισμού περιουσιακού στοιχείου: Στην περίπτωση που περιουσιακά στοιχεία δεν έχουν ήδη αναγνωριστεί στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης, δίνεται προτεραιότητα σε αυτά με σημαντικό εναπομένοντα χρόνο ωφέλιμης ζωής ή διακανονισμού. Ως εκ τούτου, η Κεντρική Διοίκηση δεν υποχρεούται να αναγνωρίσει περιουσιακά στοιχεία που η υπολειπόμενη ωφέλιμη ζωή τους δεν αναμένεται να υπερβεί την 31η.12.2022 ή που αναμένεται να έχουν διακανονιστεί έως και την 31η.12.2022.

(γ) Αβεβαιότητα ως προς την ύπαρξη ή τον έλεγχο περιουσιακού στοιχείου: Σε περίπτωση αβεβαιότητας ως προς την ύπαρξη ή τον έλεγχο περιουσιακών στοιχείων, η Κεντρική Διοίκηση δεν αναγνωρίζει τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία, καλείται όμως να επιλύσει τα ζητήματα που τα αφορούν προ της 1ης.1.2023.

### 1.1.2. Ισολογισμός Έναρξης

Δεδομένου ότι η χρήση του έτους 2019 αποτελεί την πρώτη περίοδο αναφοράς της μεταβατικής περιόδου, η Κεντρική Διοίκηση συνέταξε, σύμφωνα με την παράγραφο 5 της Λογιστικής Πολιτικής για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης, Ισολογισμό έναρξης της 1ης.1.2019, απογράφοντας και αναγνωρίζοντας τα περιουσιακά στοιχεία, τα ίδια κεφάλαια και τις υποχρεώσεις της. Το υπολειμματικό μέγεθος που προέκυψε, αποτελεί το σωρευμένο έλλειμμα της Κεντρικής Διοίκησης.

<sup>54</sup> Σημείωση 1.1 των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Ειδικότερα:

(α) Αναγνωρίστηκαν τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που πληρούσαν τα κριτήρια αναγνώρισης με το προηγούμενο Λογιστικό Πλαίσιο και πληρούν τα κριτήρια αναγνώρισης του νέου Λογιστικού Πλαισίου, επιμετρημένα, όμως, με τους κανόνες του νέου Λογιστικού Πλαισίου, τα δε περιουσιακά στοιχεία εξετάστηκαν επιπλέον για τυχόν υφιστάμενες και μη αναγνωρισμένες ζημίες απομείωσης, προκειμένου οι τελευταίες να αναγνωρισθούν και τα εν λόγω στοιχεία να παρουσιασθούν κατά την απογραφή στο ανακτήσιμο ποσό.

(β) Αναγνωρίστηκαν τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που δεν πληρούσαν τα κριτήρια αναγνώρισης με το προηγούμενο Λογιστικό Πλαίσιο, αλλά πληρούν τα κριτήρια αναγνώρισης του νέου Λογιστικού Πλαισίου, επιμετρημένα με τους κανόνες του νέου λογιστικού πλαισίου.

(γ) Δεν αναγνωρίστηκαν τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που πληρούσαν τα κριτήρια αναγνώρισης με το προηγούμενο Λογιστικό Πλαίσιο, αλλά δεν πληρούν τα κριτήρια αναγνώρισης του νέου Λογιστικού Πλαισίου, ούτε τα στοιχεία που κατά την απογραφή διαπιστώθηκε ότι η αρχική αναγνώρισή τους οφειλόταν σε λογιστικά λάθη.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω κριτηρίων, η Κεντρική Διοίκηση αναγνώρισε τα λογιστικά στοιχεία που (α) ικανοποιούσαν τον ανάλογο ορισμό και (β) μπορούσαν να επιμετρηθούν με τρόπο που να ικανοποιεί τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του άρθρου 13 του π.δ/τος 54/2018<sup>55</sup>, ώστε να συνεισφέρουν στην αληθή και εύλογη απεικόνιση της Χρηματοοικονομικής Θέσης και της Χρηματοοικονομικής Επίδοσης της Κεντρικής Διοίκησης.

### 1.1.3. Συγκρισιμότητα

Τα στοιχεία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της προηγούμενης περιόδου αναδιατυπώθηκαν, ώστε να είναι κατά το δυνατό συγκρίσιμα. Ειδικώς για την Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, τα ποσά της ημερομηνίας αναφοράς είναι συγκρίσιμα με τα ποσά του Ισολογισμού έναρξης, προσαρμοσθέντων αναλόγως των αντιστοίχων ποσών του 2018, προκειμένου αυτά να παρουσιασθούν με την επιμέτρηση που απαιτείται από τη Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης<sup>56</sup>.

<sup>55</sup> Σχετικότητα, πιστή απεικόνιση, κατανοητότητα, επικαιρότητα, συγκρισιμότητα, επαληθευσιμότητα.

<sup>56</sup> Σημείωση 1.6 του Προσαρτήματος.

## 1.2. ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

### 1.2.1. Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία

#### 1.2.1.1 Πάγια

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του π.δ/τος 54/2018, η μεταβατική περίοδος εφαρμογής του νέου Λογιστικού Πλαισίου εκτείνεται, όσον αφορά την παρακολούθηση των ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων, μέχρι την 1η.1.2023. Σε συνέχεια δε της ανωτέρω ρύθμισης, με την παράγραφο 30 της Λογιστικής Πολιτικής για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης ορίστηκε ότι τα ενσώματα και άυλα πάγια που αποκτώνται κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου και πριν να καταστεί εφικτή η τήρηση των απαραίτητων για την αναγνώριση και επιμέτρησή τους λογιστικών μητρώων και αρχείων, καταχωρούνται μεν στους προβλεπόμενους λογαριασμούς, αλλά μεταφέρονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης της περιόδου αναφοράς που πραγματοποιήθηκε η κτήση τους, ως έξοδα. Ως εκ τούτου και εφόσον εν προκειμένω δεν ήταν δυνατή η ορθή καταγραφή και επιμέτρηση των ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων, οι αγορές που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 2019 καταχωρήθηκαν, ως έξοδα, στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης<sup>57</sup>.

Όπως και σε προηγούμενες εκθέσεις (Διαδηλώσεις) του Ελεγκτικού Συνεδρίου έχει επισημανθεί<sup>58</sup>, η κατάρτιση Μητρώου Ακίνητης Περιουσίας, στο οποίο να διασυνδέονται όλες οι βάσεις δεδομένων της περιουσίας των Υπουργείων, προς το σκοπό της καταγραφής του συνόλου της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου και της διαλειτουργικότητας με την Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ) ΑΕ, εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, με το άρθρο 2 παρ. 4 του ν. 3986/2011 (φ. 152 Α'), ακίνητα του Ελληνικού Δημοσίου μεταβιβάστηκαν, χωρίς αντάλλαγμα, στο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) Α.Ε. και ότι, με τον ν. 4389/2016 (φ. 94 Α') και την ΥΠΟΙΚ 0004586ΕΞ2018/19.6.2018 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (φ. 2320 Β'), όπως αυτή ανακλήθηκε εν μέρει με την 52054ΕΞ2019/27.5.2019 όμοια (φ. 1866 Β'), η κυριότητα, νομή και κατοχή όλων των ακινήτων περιουσιακών στοιχείων του Ελληνικού Δημοσίου, με την εξαίρεση εκείνων που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 196 του τελευταίου αυτού νόμου, περιήλθε, ομοίως χωρίς αντάλλαγμα, στην ΕΤΑΔ ΑΕ.

Η ΕΤΑΔ ΑΕ τηρεί μητρώο παγίων, όπου καταχωρούνται τόσο τα ακίνητα στα οποία έχει κυριότητα, όσο και εκείνα στα οποία έχει δικαίωμα διαχείρισης και εκμετάλλευσης. Όσον αφορά, ωστόσο, την εκτίμηση της εύλογης αξίας των ακινήτων που της μεταβιβάστηκαν με τις ανωτέρω διατάξεις, στη σημείωση 3.25 των οικονομικών καταστάσεων της 31ης.12.2019 της εν λόγω εταιρείας, αναφέρεται ότι, για μέρος του χαρτοφυλακίου της, υπάρχουν σημαντικές ασάφειες και αβεβαιότητες, λόγω της έλλειψης αναλυτικής καταγραφής των μεταβιβασθέντων ακινήτων, της αβεβαιότητας ως προς τη δυνατότητα μεταβίβασης στην ΕΤΑΔ ΑΕ ορισμένων από τα ακίνητα αυτά και των περιπτώσεων στις οποίες κρίθηκε αναγκαία νομοθετική ρύθμιση, ώστε να καταστεί δυνατή η μεταγραφή των ακινήτων.

<sup>57</sup> Σημείωση 8 του Προσαρτήματος.

<sup>58</sup> Βλ. ενδεικτικώς σελ. 69 επόμε. της Έκθεσης επί του Απολογισμού των εσόδων και εξόδων του Κράτους έτους 2018 και του Ισολογισμού (Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης) και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης της 31ης Δεκεμβρίου 2018.

### 1.2.1.2 Επενδύσεις σε ελεγχόμενες οντότητες, συγγενείς και κοινοπραξίες

Στον λογαριασμό «Επενδύσεις σε ελεγχόμενες οντότητες, συγγενείς και κοινοπραξίες» παρακολουθούνται: (α) οι οντότητες στις οποίες η Κεντρική Διοίκηση ασκεί έλεγχο, υπό την έννοια της κατοχής (άμεσα ή έμμεσα) άνω του 50% των δικαιωμάτων ψήφου, (β) οι οντότητες στις οποίες η Κεντρική Διοίκηση ασκεί ουσιαστική επιρροή (συγγενείς), υπό την έννοια της δυνατότητας συμμετοχής της στις αποφάσεις της οικονομικής και επιχειρησιακής πολιτικής της οντότητας και (γ) οι κοινοπραξίες, οι συμφωνίες, δηλαδή, όπου τα μέρη έχουν από κοινού τον έλεγχο, καθώς και τα δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της οντότητας.

Σύμφωνα με την παράγραφο 16 της Λογιστικής Πολιτικής για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης, οι υφιστάμενες την 1η.1.2019 επενδύσεις έπρεπε να επιμετρηθούν στον Ισολογισμό έναρξης στην αξία της καθαρής τους θέσης τους την 31η.12.2018, που αναλογεί στην Κεντρική Διοίκηση<sup>59</sup>.

Ως εκ τούτου, για όσες οντότητες δεν υπήρχε εγκεκριμένος ισολογισμός τους της 31ης.12.2018, η αξία της συμμετοχής σε αυτές του Δημοσίου δεν αναγνωρίστηκε στον Ισολογισμό έναρξης της Κεντρικής Διοίκησης. Η αξία των επενδύσεων που κατά τα ανωτέρω δεν επιμετρήθηκε ανήλθε σε 476 εκατ. ευρώ περίπου και αφορούσε κατά κύριο λόγο τη συμμετοχή του Δημοσίου στις ακόλουθες οντότητες: (α) Κτιριακές Υποδομές (ΚΤΥΠ) ΑΕ, ύψους 303 εκατ. ευρώ, με τελευταίο εγκεκριμένο ισολογισμό αυτόν της 31ης.12.2017, (β) Οργανισμός Διεξαγωγής Ιπποδρομιών Ελλάδος (ΟΔΙΕ) Α.Ε., ύψους 107 εκατ., με τελευταίο εγκεκριμένο ισολογισμό αυτόν της 31ης.12.2013, (γ) Ελληνική Αναπτυξιακή Εταιρεία Επενδύσεων Α.Ε., ύψους 14 εκατ. ευρώ, με τελευταίο εγκεκριμένο ισολογισμό αυτόν της 31ης.12.2015, (δ) Δημόσια Επιχείρηση Πολεοδομίας & Στέγασης (ΔΕΠΟΣ) ΑΕ ύψους 12 εκατ. ευρώ, με τελευταίο εγκεκριμένο ισολογισμό αυτόν της 31ης.12.2017, και (ε) Ελληνικά Συστήματα Παραγωγής Πολιτικών Προϊόντων ΑΒΕΕ, ύψους 23 εκατ. ευρώ, με τελευταίο εγκεκριμένο ισολογισμό αυτόν της 31ης.12.2016.

Η αναλυτική αποτίμηση των επενδύσεων σε ελεγχόμενες οντότητες, συγγενείς και κοινοπραξίες απεικονίζεται στον Πίνακα 7 του Παραρτήματος Ι.

## 1.2.2. Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία

### 1.2.2.1. Απαιτήσεις

Στον Ισολογισμό έναρξης της 1ης.1.2019 και με σκοπό την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων με τρόπο που να ικανοποιεί τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του άρθρου 13 του π.δ/τος 54/2018<sup>60</sup>, πραγματοποιήθηκαν απομειώσεις στο σωρευμένο υπόλοιπο των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων, όπως αυτό είχε διαμορφωθεί την 31η.12.2018.

Για τις απομειώσεις των σωρευμένων απαιτήσεων της 1ης.1.2019 προσδιορίστηκε ο Μέσος Όρος των Συντελεστών Εισπραξιμότητας για τις περιόδους 2014 - 2018. Το συνολικό ποσό των απομειώσεων που προέκυψε και το οποίο ανήλθε σε 101,14 δις ευρώ βάρυνε την καθαρή θέση.

<sup>59</sup> Σημείωση 16 του Προσαρτήματος.

<sup>60</sup> Σημείωση 3.2.2 Προσαρτήματος.

### 1.2.2.2. Προκαταβολές

Το υπόλοιπο του λογαριασμού «Προκαταβολές» της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης ανέρχεται σε 2,48 δις ευρώ και εμφανίζεται μειωμένο κατά 7,77 δις ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη οικονομική χρήση, με τη μεταβολή αυτή να οφείλεται στη μη αναγνώριση στον Ισολογισμό έναρξης περιουσιακών στοιχείων που δεν πληρούσαν τα κριτήρια αναγνώρισης του νέου Λογιστικού Πλαισίου.

Όσον αφορά την κατηγορία «Προκαταβολές», κατά την κατάρτιση του Ισολογισμού Έναρξης της 1ης.1.2019 το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους προέβη στις ακόλουθες ενέργειες:

#### **Απομείωση ατακτοποιήτων ποσών από εκκαθαρισμένες ή μη πληρωμές του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, ύψους 653 εκατ. ευρώ**

Τα εν λόγω ποσά προέρχονταν από (αα) πληρωμές του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων για τις οποίες είχαν μεν εκδοθεί και υποβληθεί για θεώρηση τα συμψηφιστικά χρηματικά εντάλματα του άρθρου 7 του ν. 2362/1995 (φ. 247 Α'), αλλά αυτά είτε θεωρήθηκαν μετά τη λήξη του οικείου οικονομικού έτους, είτε επιστράφηκαν αθεώρητα, (ββ) πληρωμές του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων για τις οποίες δεν είχαν εκδοθεί τα προβλεπόμενα συμψηφιστικά χρηματικά εντάλματα.

Από πλευράς χρηματοοικονομικής λογιστικής, οι ατακτοποιήτες πληρωμές του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων δεν ικανοποιούν τον ορισμό του περιουσιακού στοιχείου, αφού δεν αποτελούν πόρους που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη ή τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών για την Κεντρική Διοίκηση. Ως εκ τούτου, ο λογιστικός χειρισμός τους συνίστατο στην αναγνώρισή τους στις απαιτήσεις του Ισολογισμού της 31ης.12.2018 και στην εν συνεχεία απομείωσή τους στον Ισολογισμό έναρξης της 1ης.1.2019, σε βάρος της καθαρής θέσης.

#### **Απομείωση ατακτοποιήτων ποσών ανέκκλητων εντολών και αντιτίμων, ύψους 1,1 δις ευρώ**

Τα εν λόγω ποσά αφορούσαν πληρωμές (αα) στην Τράπεζα της Ελλάδος προς εξόφληση υποχρεώσεων της Κεντρικής Διοίκησης (ανέκκλητες εντολές) και (ββ) στο όνομα και για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου που είχαν ήδη πραγματοποιηθεί, μέσω ΔΟΥ, σε τρίτους (αντίτιμα). Πρόκειται επίσης για περιπτώσεις που δεν ικανοποιούν τον ορισμό του περιουσιακού στοιχείου και, ως εκ τούτου, αναγνωρίστηκαν στις απαιτήσεις του Ισολογισμού της 31ης.12.2018 και εν συνεχεία απομειώθηκαν στον Ισολογισμό έναρξης της 1ης.1.2019, σε βάρος της καθαρής θέσης.

#### **Απομείωση ποσών διάφορων ατακτοποιήτων προκαταβολών του άρθρου 52 του ν. 2362/1995, ύψους 2,1 δις ευρώ**

Τα εν λόγω ποσά αφορούσαν πληρωμές που είχαν πραγματοποιηθεί ως προκαταβολές του άρθρου 52 του ν. 2362/1995, κυρίως έναντι επιχορηγήσεων



και απόδοσης εσόδων, και για τις οποίες δεν εκδόθηκαν τα προβλεπόμενα συμψηφιστικά χρηματικά εντάλματα. Ούτε οι ατακτοποιήτες πληρωμές της κατηγορίας αυτής ικανοποιούν τον ορισμό του περιουσιακού στοιχείου και, ως εκ τούτου, αναγνωρίστηκαν στις απαιτήσεις του Ισολογισμού της 31ης.12.2018 και εν συνεχεία απομειώθηκαν στον Ισολογισμό έναρξης της 1ης.1.2019, σε βάρος της καθαρής θέσης.

Για τις απομειώσεις των ατακτοποιήτων ποσών από πληρωμές του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, από ανέκκλητες εντολές και αντίτιμα και από προκαταβολές του άρθρου 52 του ν. 2362/1995, δεν προκύπτει ότι η Κεντρική Διοίκηση έχει προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, ούτως ώστε να στοιχειοθετείται η αδυναμία ανάκτησης των σχετικών απαιτήσεων.

#### **Απομείωση ποσών που είχαν αναγνωρισθεί ως ατακτοποιήτες προκαταβολές από εξοπλιστικά προγράμματα, ύψους 3,94 δις ευρώ**

Τα εν λόγω ποσά αφορούσαν πληρωμές για εξοπλιστικά προγράμματα των ετών 2002, 2003 και 2004 που είχαν διενεργηθεί - στο εξωτερικό και από το προϊόν δανείων εξωτερικού - χωρίς έκτοτε να έχουν εκδοθεί τα προβλεπόμενα συμψηφιστικά χρηματικά εντάλματα, ούτε τα δάνεια να εμφανισθούν ως έσοδα του Προϋπολογισμού.

Σύμφωνα με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, για τις ανωτέρω συναλλαγές είχαν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν λογιστικές εγγραφές ισόποσης χρέωσης και πίστωσης σε εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμούς. Το γεγονός δε ότι οι εκταμιεύσεις για τα εξοπλιστικά προγράμματα δεν είχαν τακτοποιηθεί, με την έκδοση συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων, είχε ως συνέπεια, μέχρι τη θέση σε εφαρμογή του νέου Λογιστικού Πλαισίου, αυτές να αναγνωρίζονται στον Ισολογισμό ως ατακτοποιήτες προκαταβολές, αντικριζόμενες με την αναγνώριση ισόποσης υποχρέωσης, ούτως ώστε από τη λογιστική τους αναγνώριση να μην επηρεάζεται το αποτέλεσμα.

Τα οικεία ποσά που έως και την 31η.12.2018 αναγνωρίζονταν κατά τα ανωτέρω απομειώθηκαν στον Ισολογισμό Έναρξης της 1ης.1.2019, ως μη υφιστάμενα, καθόσον, κατά το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, τόσο οι προκαταβολές, όσο και οι υποχρεώσεις αυτές δεν ικανοποιούν τους ορισμούς του περιουσιακού στοιχείου και της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης αντιστοίχως του νέου Λογιστικού Πλαισίου.

Συναφώς, από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους προσκομίσθηκε αλληλογραφία με τον ΟΔΔΗΧ, στην οποία ο Οργανισμός επιβεβαιώνει ότι τα δάνεια που χρησιμοποιήθηκαν για τις ως άνω προκαταβολές έχουν ήδη από του έτους 2009 εξοφληθεί στο σύνολό τους.

Στο μέτρο που δεν αναφέρονται συγκεκριμένα ποσά και ημερομηνίες πληρωμών, οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και τον ΟΔΔΗΧ, αναφορικά με τις ατακτοποιήτες προκαταβολές από τις πληρωμές για εξοπλιστικά προγράμματα, κρίνονται γενικές και αόριστες.

### 1.3. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

#### 1.3.1. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Όπως προκύπτει και από τον Πίνακα 8.1 του Παραρτήματος Ι, στις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της Κεντρικής Διοίκησης περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι κατηγορίες «Πληρωτέες υποχρεώσεις» και «Άλλες υποχρεώσεις».

##### 1.3.1.1. Πληρωτέες υποχρεώσεις

Η κατηγορία «Πληρωτέες υποχρεώσεις» προέκυψε από την ανακατανομή των λογαριασμών που, με βάση το προηγούμενο Λογιστικό Πλαίσιο, συνέθεταν την κατηγορία «Πιστωτές», για λόγους συγκρισιμότητας με την κατηγοριοποίηση του νέου Λογιστικού Πλαισίου.

Από το συνολικό ποσό των 10,14 δις ευρώ που μεταφέρθηκε από την κατηγορία «Πιστωτές» του προηγούμενου Λογιστικού Πλαισίου, ποσό 10,06 δις ευρώ προέρχεται από τον λογαριασμό «Μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού» και αφορά σε δεδουλευμένους τόκους και τοκομερίδια του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης, σε διαφορές από την έκδοση ομολόγων υπέρ το άρτιο καθώς και σε λοιπά δεδουλευμένα έξοδα της προηγούμενης χρήσης.

##### 1.3.1.2. Άλλες υποχρεώσεις

Και η κατηγορία «Άλλες υποχρεώσεις» προέκυψε από την ανακατανομή των λογαριασμών που, με βάση το προηγούμενο Λογιστικό Πλαίσιο, συνέθεταν την κατηγορία «Πιστωτές», για λόγους συγκρισιμότητας με τη κατηγοριοποίηση του νέου Λογιστικού Πλαισίου.

Στην κατηγορία αυτή μεταφέρθηκαν, μεταξύ άλλων, κονδύλια για υποχρεώσεις που είτε δεν υποστηρίζονταν από σχετικά παραστατικά, είτε προέκυψαν κατά τη διαδικασία μετάβασης από τη λογιστική ταμειακής βάσης στη λογιστική της τροποποιημένης ταμειακής βάσης κατ' εφαρμογή του π.δ/τος 15/2011 (φ. 30 Α'), αποτέλεσαν δε επανειλημμένως αντικείμενο παρατηρήσεων στις Διαδηλώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου των προηγούμενων ετών, όπως τα κονδύλια «Υποχρεώσεις από εξοπλιστικά προγράμματα», ύψους 3,9 δις ευρώ, «Εισπράξεις τακτοποιητέες», ύψους 8,8 δις ευρώ και «Λογαριασμός διαχείρισης καταθέσεων στην ΤτΕ», ύψους 8,4 δις ευρώ.

Σύμφωνα με τη Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης, κατά την κατάρτιση του Ισολογισμού έναρξης της 1ης.1.2019 η Κεντρική Διοίκηση δεν αναγνώρισε τις υποχρεώσεις που δεν πληρούσαν τα κριτήρια αναγνώρισης του νέου Λογιστικού Πλαισίου και εν γένει τα στοιχεία που κατά την απογραφή διαπιστώθηκε ότι η αρχική αναγνώρισή τους οφειλόταν σε λογιστικά λάθη.

Όσον αφορά την κατηγορία «Άλλες υποχρεώσεις», κατά την κατάρτιση του Ισολογισμού Έναρξης της 1ης.1.2019 το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους προέβη στις ακόλουθες ενέργειες:

**Αποαναγνώριση ποσών, που είχαν αναγνωρισθεί ως υποχρεώσεις από εξοπλιστικά προγράμματα, ύψους 3,9 δις ευρώ**

Όπως προαναφέρθηκε<sup>61</sup>, έως την 31η.12.2018, οι πληρωμές από το προϊόν δανείων εξωτερικού για εξοπλιστικά προγράμματα των ετών 2002, 2003 και 2004, για τις οποίες δεν είχαν εκδοθεί τα προβλεπόμενα συμψηφιστικά χρηματικά εντάλματα, ούτε τα δάνεια είχαν εμφανισθεί ως έσοδα του Προϋπολογισμού, αναγνωρίζονταν στον Ισολογισμό ως ατακτοποιήτες προκαταβολές, αντικριζόμενες με την αναγνώριση ισόποσων υποχρεώσεων. Καθόσον δε, σύμφωνα με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, οι προκαταβολές και οι υποχρεώσεις αυτές δεν ικανοποιούν τους ορισμούς του περιουσιακού στοιχείου και της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης αντιστοίχως του νέου Λογιστικού Πλαισίου, τα οικεία ποσά αποαναγνωρίστηκαν στον Ισολογισμό Έναρξης της 1ης.1.2019, εν όψει και του ότι ο ΟΔΔΗΧ επιβεβαιώνει την εξόφληση των εν λόγω δανείων.

Επισημαίνεται και πάλι ότι, ως εκ της μη παράθεσης συγκεκριμένων ποσών και ημερομηνιών πληρωμών, οι παρασχεθείσες από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και τον ΟΔΔΗΧ πληροφορίες για την ολοσχερή εξόφληση των δανείων για τη χρηματοδότηση των εξοπλιστικών προγραμμάτων κρίνονται γενικές και αόριστες.

**Αποαναγνώριση ποσών που είχαν αναγνωρισθεί ως εισπράξεις τακτοποιητές, ύψους 8,8 δις ευρώ**

Τα εν λόγω ποσά προέκυψαν σε βάθος χρόνου από εισπράξεις δανειακών εσόδων, οι οποίες, με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών και στο πλαίσιο της ισοσκέλισης του Απολογισμού, εμφανίζονταν σε λογαριασμούς τακτοποιητέων εισπράξεων.

Ειδικότερα, όταν κατά την κατάρτιση του Απολογισμού τα έσοδα υπερέβαιναν τα έξοδα, το ποσό της διαφοράς μεταφερόταν στον λογαριασμό της δημόσιας ληψοδοσίας 404.0002 «Τακτοποιητές Εισπράξεις - Δανειακά έσοδα», ενώ, όταν τα έξοδα υπερέβαιναν τα έσοδα, το ποσό της διαφοράς μεταφερόταν από τον ανωτέρω λογαριασμό στα έσοδα του Προϋπολογισμού.

Τα ποσά του προαναφερόμενου λογαριασμού αφορούσαν σε μέρος των εσόδων του Προϋπολογισμού από δάνεια, τα οποία για να μην εμφανισθούν ως πλεονάζοντα, είχαν ισοσκελισθεί στους αντίστοιχους Ισολογισμούς με την αναγνώριση ισόποσων υποχρεώσεων έναντι τρίτων από «Τακτοποιητές Εισπράξεις - Δανειακά Έσοδα» και έκτοτε είχαν παγιωθεί. Τα δε δάνεια από τα οποία είχαν προκύψει οι «Τακτοποιητές Εισπράξεις - Δανειακά έσοδα» αναγνωρίστηκαν, μέσω απογραφής, στον Ισολογισμό της χρήσης του έτους 2011.

<sup>61</sup> Βλ. ενότητα 1.2.2.2..

Εν όψει των ανωτέρω, η Κεντρική Διοίκηση θεωρεί ότι τα οικεία ποσά δεν συνιστούν χρηματοοικονομική υποχρέωση προς τρίτους, εξ ου και αποαναγνωρίστηκαν κατά την κατάρτιση του Ισολογισμού έναρξης της 1ης.1.2019, σε όφελος της καθαρής θέσης.

Η φύση της αποαναγνωρισθείσας υποχρέωσης δεν έχει διευκρινισθεί επαρκώς, ενώ, και ως προς αυτήν, οι προερχόμενες από την αλληλογραφία Γενικού Λογιστηρίου και ΟΔΔΗΧ πληροφορίες δεν αναφέρονται σε συγκεκριμένα δεδομένα και κρίνονται γενικές και αόριστες.

#### **Υπόλοιπο λογαριασμού διαχείρισης καταθέσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος, ύψους 8,4 δις**

Ο εν λόγω λογαριασμός αντίκριζε τους λοιπούς λογαριασμούς στην Τράπεζα της Ελλάδος και το υπόλοιπό του της 31ης.12.2018, το οποίο ανερχόταν σε 8,4 δις ευρώ, αναμορφώθηκε ως εξής:

(α) Ποσό 380,1 εκατ. ευρώ εμφανίστηκε την 1η.1.2019 σε πίστωση του λογαριασμού 4.9.2.02.89 «Προκαταβολές σε δημόσιους διαχειριστές (αντίθετος)», που αφορά στα ποσά από χρηματικά εντάλματα προκαταβολής και πάγιες προκαταβολές που παραμένουν στην Τράπεζα της Ελλάδος και αποτελούν διαθέσιμα της Κεντρικής Διοίκησης, χωρίς, παράλληλα, για αυτά να υπάρχει επί του παρόντος απαίτηση έναντι των υπολόγων που τα διαχειρίζονται.

(β) Ποσό 171,7 εκατ. ευρώ δεν περιλήφθηκε στα διαθέσιμα και, κατά συνέπεια, ούτε σε λογαριασμό υποχρεώσεων, σε αντίθεση με την πρακτική που ακολουθείτο μέχρι και την 31η.12.2018, καθόσον, επειδή πρόκειται για ποσό που κινείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και, επομένως, δεν ελέγχεται από την Κεντρική Διοίκηση, δεν ικανοποιούνται τα κριτήρια αναγνώρισης τόσο του ποσού αυτού ως διαθεσίμων της Κεντρικής Διοίκησης, όσο και της αντίστοιχης υποχρέωσης.

(γ) Ποσό 7,86 δις ευρώ, αντικριζόμενο με λογαριασμούς διαθεσίμων, το οποίο αφορά σε λογαριασμούς που, σύμφωνα με το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, στην παρούσα φάση και λόγω του πλήθους και της φύσης τους (πάγιες προκαταβολές, εντάλματα προπληρωμής, ειδικοί λογαριασμοί, λογαριασμοί ειδικού σκοπού κ.λπ.) δεν μπορούν να παρακολουθηθούν αναλυτικά, προερχόταν δε από συσσωρευμένες από τα προηγούμενα οικονομικά έτη εκκαθαρισμένες υποχρεώσεις της Κεντρικής Διοίκησης έναντι τρίτων για τις οποίες δεν προκύπτει η αιτία οφειλής τους, αποαναγνωρίστηκε, κατά τα οριζόμενα στη Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης, σε όφελος της καθαρής θέσης.

### 1.3.2. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα<sup>62</sup>

Η Κεντρική Διοίκηση συνάπτει συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων (currency swaps) και επιτοκίου (interest rate swaps), με τη μορφή παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων, με σκοπό την αντιστάθμιση του συναλλαγματικού και επιτοκιακού κινδύνου.

Η υποχρέωση αναγνώρισης των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων προέκυψε, για πρώτη φορά, λόγω της εφαρμογής του νέου Λογιστικού Πλαισίου. Κατά τα οριζόμενα, περαιτέρω, στην παράγραφο 24 της Λογιστικής Πολιτικής για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης, τόσο η αρχική αναγνώριση, όσο και η μεταγενέστερη επιμέτρησή τους πραγματοποιούνται στην εύλογη αξία τους. Σύμφωνα δε με τον Κανονισμό (ΕΚ) 2558/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 344) και το π.δ. 54/2018, οι πληρωμές που προκύπτουν από τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα απεικονίζονται ως συναλλαγές στην αντίστοιχη κατηγορία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και βαρύνουν τα αποτελέσματα χρήσης.

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρήθηκαν στον Ισολογισμό έναρξης της 1ης.1.019 στην εύλογη αξία τους κατά την 31η.12.2018, σε βάρος της καθαρής θέσης<sup>63</sup>. Οι εισπράξεις και οι πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν εντός της περιόδου αναφοράς αναγνωρίστηκαν σε έναν ενιαίο λογαριασμό παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων ως υποχρέωση. Κατά την ημερομηνία αναφοράς (31η.12.2019), τα παράγωγα επιμετρήθηκαν στην εύλογη αξία τους, υπό την έννοια της παρούσας αξίας των υπολειπόμενων μελλοντικών ροών τους, και η διαφορά της εύλογης αξίας, σε σχέση με την επιμέτρησή τους στον Ισολογισμό έναρξης, συμπεριλαμβανομένων των ετήσιων τόκων και χρεολυσίων, αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα της ημερομηνίας αναφοράς.

Στον Πίνακα 8.2 του Παραρτήματος Ι απεικονίζεται η συμφωνία του λογαριασμού «Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα» και, ειδικότερα, η επιμέτρηση των παραγώνων κατά τον Ισολογισμό έναρξης και κατά την ημερομηνία αναφοράς, καθώς και οι σχετικές εισπράξεις και πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν εντός της περιόδου αναφοράς.

Η εύλογη αξία των παραγώνων (ως υποχρέωση) της 31ης.12.2019 εμφανίζεται αυξημένη κατά 3,72 δις ευρώ, με τη μεταβολή αυτή να οφείλεται στις συνεχιζόμενες αρνητικές αποδόσεις του κυμαινόμενου επιτοκίου δανεισμού, που συνεπάγονται την επιβάρυνση με πρόσθετο κόστος των συμφωνιών ανταλλαγής κυμαινόμενου - σταθερού επιτοκίου.

<sup>62</sup> Τα χρηματοοικονομικά μέσα που συνδέονται με ένα συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό μέσο ή δείκτη ή εμπόρευμα, μέσω του οποίου είναι δυνατή η αγοραπωλησία συγκεκριμένων χρηματοοικονομικών κινδύνων αυτόνομα σε χρηματοοικονομικές αγορές.

<sup>63</sup> Προκειμένου, κατά τον Ισολογισμό έναρξης, να απεικονιστεί ο λογαριασμός «Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα» στην εύλογη αξία του, συμπεριλήφθηκε σε αυτήν και το θετικό υπόλοιπο του κατά την 31η.12.2018 (σύμφωνα με το προηγούμενο λογιστικό πλαίσιο).

## 1.3.3. Χρέος Κεντρικής Διοίκησης

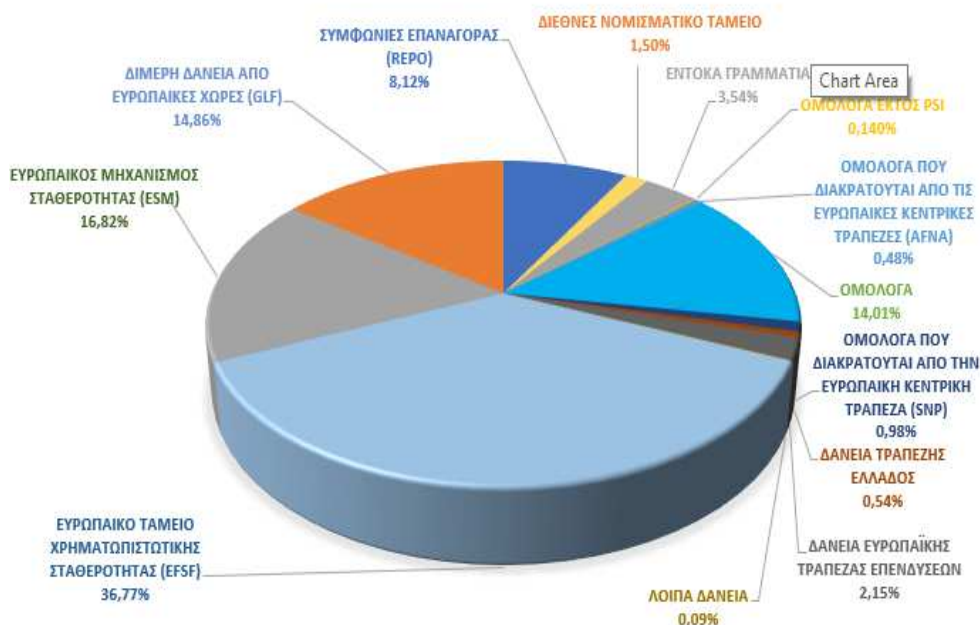
**Πίνακας 8.3**  
(Ποσά σε εκατ. ευρώ)

Λημόσιο Χρέος <sup>64</sup>	31/12/2019	31/12/2018	Μεταβολή	% Μεταβολή	% επί του συνόλου ΔΧ 2019
Είδος Υποχρέωσης	[1]	[2]	[3]=[1]-[2]	[4]=[3]/[2]	
<b>Χρεωστικοί τίτλοι</b>	<b>68.214,26</b>	<b>66.830,24</b>	<b>1.384,02</b>	<b>2,07%</b>	<b>19,14%</b>
<b>Βραχυπρόθεσμοι τίτλοι</b>	<b>12.612,85</b>	<b>15.279,66</b>	<b>-2.666,81</b>	<b>-17,45%</b>	<b>3,54%</b>
Έντοκα γραμμάτια	12.612,85	15.279,66	-2.666,81	-17,45%	3,54%
<b>Μακροπρόθεσμοι τίτλοι</b>	<b>55.601,41</b>	<b>51.550,58</b>	<b>4.050,83</b>	<b>7,86%</b>	<b>15,60%</b>
Εκδοθέντες στο εσωτερικό	53.886,04	49.779,10	4.106,94	8,25%	15,12%
Εκδοθέντες στο εξωτερικό	1.715,37	1.771,48	-56,11	-3,17%	0,48%
<b>Δάνεια</b>	<b>288.101,64</b>	<b>292.486,66</b>	<b>-4.385,02</b>	<b>-1,50%</b>	<b>80,86%</b>
<b>Βραχυπρόθεσμα δάνεια</b>	<b>28.903,11</b>	<b>24.521,27</b>	<b>4.381,84</b>	<b>17,87%</b>	<b>8,11%</b>
<b>Μακροπρόθεσμα δάνεια</b>	<b>259.198,53</b>	<b>267.965,38</b>	<b>-8.767,86</b>	<b>-3,14%</b>	<b>72,66%</b>
<b>Έναντι εσωτερικού</b>	<b>2.120,29</b>	<b>2.606,06</b>	<b>-486,77</b>	<b>-18,64%</b>	<b>0,59%</b>
Τράπεζα της Ελλάδος	1.908,03	2.376,97	-468,94	-19,73%	0,54%
Λοιπά εσωτερικού	212,27	229,09	-16,82	-7,34%	0,06%
<b>Έναντι εξωτερικού (ΕΤΧΣ/ΕΜΣ/ΔΝΤ/Λοιπά)</b>	<b>257.078,24</b>	<b>265.359,33</b>	<b>-8.281,09</b>	<b>-3,12%</b>	<b>72,15%</b>
<b>Γενικό σύνολο</b>	<b>356.315,90</b>	<b>359.316,90</b>	<b>-3.001,00</b>	<b>-0,83%</b>	<b>100,00%</b>

Την 31η.12.2019 το υπόλοιπο του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης ανήλθε στο ποσό των 356,32 δις ευρώ και είναι μειωμένο, σε σχέση με εκείνο των 359,32 δις. ευρώ του προηγούμενου οικονομικού έτους, κατά 3,00 δις ευρώ ή ποσοστό -0,83%.

<sup>64</sup> Δεν περιλαμβάνονται πράξεις παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων.

**Γράφημα 4**  
**Ανάλυση Δημοσίου Χρέους Κεντρικής Διοίκησης ανά Φορέα Δανεισμού**



Η μεσοσταθμική διάρκεια του νέου δανεισμού για το έτος 2019 διαμορφώθηκε στα 4,05 έτη, έναντι διάρκειας 19,8 ετών για το έτος 2018, ενώ το μεσοσταθμικό κόστος του νέου δανεισμού - εκτός των τίτλων με συμφωνία επαναγοράς (repos) - ανήλθε σε 1,65%, έναντι κόστους 1,39% το έτος 2018.

Το μεσοσταθμικό κόστος εξυπηρέτησης χρέους το έτος 2019, σε ταμειακή βάση, ανήλθε σε 1,68% (2018:1,61%), η δε μεσοσταθμική διάρκειά του διαμορφώθηκε στα 20,53 έτη (2018:18,20 έτη).

Οι Μικτές Χρηματοδοτικές Ανάγκες<sup>65</sup> του Κρατικού Προϋπολογισμού<sup>66</sup> κατά το έτος 2019 (εξαιρουμένου του αποθέματος του βραχυπρόθεσμου χρέους εντόκων και repos) ανήλθαν στο ποσό των 21,57 δις ευρώ και καλύφθηκαν από:

- (α) Μεσομακροπρόθεσμο δανεισμό με ταμειακή εισροή 13,39 δις ευρώ.
- (β) Έσοδα από αποκρατικοποιήσεις 1,5 δις ευρώ
- (γ) Έσοδα από ANFA κ.λπ. 1,68 δις ευρώ.
- (δ) Έσοδα από βραχυπρόθεσμο δανεισμό 1,72 δις ευρώ.
- (ε) Ανάλωση διαθεσίμων 3,30 δις ευρώ.

Οι εκδόσεις χρέους περιελάμβαναν:

- (α) Την έκδοση τριών ομολόγων σταθερού επιτοκίου συνολικής ονομαστικής αξίας 3,31 δις ευρώ, με τα οποία προεξοφλήθηκε δάνειο 4,04 δις ευρώ, ήτοι α) ενός

<sup>65</sup> Gross Financing Needs – GFN: το συνολικό χρηματικό ποσό που μια χώρα δαπανά σε ένα έτος για τις πληρωμές τόκων και την αποπληρωμή του χρέους.

<sup>66</sup> Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Δημόσιο Χρέος & Δανεισμός, Ετήσια Ενημερωτική Έκδοση, 2019 (σελ. 5).

τετραετούς ομολόγου σταθερού επιτοκίου 2,90% και ονομαστικής αξίας 250 εκατ. ευρώ, β) ενός εξαετούς ομολόγου σταθερού επιτοκίου 3,25% και ονομαστικής αξίας 964 εκατ. ευρώ και γ) ενός επταετούς ομολόγου σταθερού επιτοκίου 3,55% και ονομαστικής αξίας 2,10 δις ευρώ.

(β) Την έκδοση νέου πενταετούς ομολόγου, ονομαστικής αξίας 2,50 δις ευρώ, σταθερού επιτοκίου 3,45%, λήξης την 2.4.2024 και απόδοσης 3,60%, με τιμή έκδοσης 99,314% και ταμειακή εισροή 2.483 εκατ. ευρώ.

(γ) Την έκδοση νέου δεκαετούς ομολόγου, ονομαστικής αξίας 2,50 δις ευρώ, σταθερού επιτοκίου 3,875%, λήξης την 12.3.2029 και απόδοσης 3,90%, με τιμή έκδοσης 99,796% και ταμειακή εισροή 2,50 δις ευρώ.

(δ) Την έκδοση νέου επταετούς ομολόγου, ονομαστικής αξίας 2,50 δις ευρώ, σταθερού επιτοκίου 1,875%, λήξης την 23.7.2026 και απόδοσης 1,90%, με τιμή έκδοσης 99,838% και ταμειακή εισροή 2,50 δις ευρώ.

(ε) Την επανέκδοση δεκαετούς ομολόγου, ονομαστικής αξίας 1,50 δις ευρώ, σταθερού επιτοκίου 3,875%, λήξης την 12.3.2029 και απόδοσης 1,50%, με τιμή έκδοσης 120,686% και ταμειακή εισροή €1,81 δις ευρώ.

(στ) Τα δάνεια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων των 249 εκατ. ευρώ, με μεσοσταθμικό επιτόκιο 1,130%.

(ζ) Την έκδοση και διάθεση στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα ΑΕ (πρώην ΕΤΕΑΝ) ομολόγων, ονομαστικής αξίας 504 εκατ. ευρώ, διετούς διάρκειας και κυμαινόμενου επιτοκίου (Euribor + 0.63%), σε αντικατάσταση ισόποσων ομολόγων που έληξαν το έτος 2019, καθώς και την επανέκδοση ομολόγου τετράμηνης διάρκειας κυμαινόμενου επιτοκίου (Euribor + 0.63%) ονομαστικής αξίας 35 εκατ. ευρώ. Και

(η) Την έκδοση νέου βραχυχρόνιου χρέους ύψους 1,72 δις ευρώ (συμψηφιστικά). Το απόθεμα (stock) των εντόκων γραμματίων μειώθηκε κατά 2,67 δις ευρώ, με συνέπεια στο τέλος του έτους 2019 να διαμορφωθεί στα 12,61 δις ευρώ, ενώ το απόθεμα των τίτλων με συμφωνία επαναγοράς (repos) αυξήθηκε κατά 4,38 δις ευρώ και στο τέλος του 2019 διαμορφώθηκε στα 28,90 δις ευρώ.

### 1.3.3.1. Διαχείριση του χαρτοφυλακίου δημοσίου χρέους

Κατά τη διάρκεια του έτους 2019, η ελληνική καμπύλη αποδόσεων παρουσίασε σε όλο το μήκος της ραγδαία πτώση, με τη μεγαλύτερη πτώση, περίπου 300 μονάδες βάσης, να σημειώνεται στο μεσομακροπρόθεσμο τμήμα της, ενώ όσον αφορά το βραχυπρόθεσμο τμήμα της (3μηνη και 6μηνη διάρκεια), ιδιαίτερος αξιοσημείωτη είναι η διαμόρφωση, για πρώτη φορά, τον Οκτώβριο του 2019 αρνητικών επιτοκίων δανεισμού<sup>67</sup>.

Ο ΟΔΔΗΧ συνέχισε και κατά τη διάρκεια του έτους 2019 τη στρατηγική διαχειριστικών πράξεων, μέσω παραγώγων, με κύριο στόχο τη μετατροπή του χρέους με κυμαινόμενο επιτόκιο σε χρέος με σταθερό επιτόκιο.

Με τη στρατηγική αυτή, επιδιώκεται ο περαιτέρω περιορισμός του επιτοκιακού κινδύνου και η διατήρηση του συναλλαγματικού κινδύνου στα ελάχιστα δυνατά επίπεδα, η διευκόλυνση των αντισυμβαλλομένων τραπεζών (ελληνικών και ξένων) που αποτελούν την ομάδα των Βασικών Διαπραγματευτών Αγοράς, για αύξηση των πιστωτικών τους ορίων με το Ελληνικό Δημόσιο, και η ακύρωση διαχειριστικών

<sup>67</sup> Πηγή: Απολογισμός Δανειακού και Διαχειριστικού Προγράμματος 2019, Υπουργείο Οικονομικών, Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους.



πράξεων, που είχαν συναφθεί στο παρελθόν για την αντιστάθμιση κινδύνων που πλέον εξέλειπαν.

Κατά τον ΟΔΔΗΧ, τα αποτελέσματα αυτά προσιδιάζουν σε εκδότες κρατικού χρέους με υψηλότερο βαθμό πιστοληπτικής ικανότητας από αυτόν του Ελληνικού Δημοσίου και προδιαγράφουν την επιτυχή εκδοτική παρουσία της Χώρας στις διεθνείς αγορές, προς τον σκοπό της απρόσκοπτης κάλυψης των Μικτών Χρηματοδοτικών της Αναγκών στο μέλλον, της βελτίωσης της ρευστότητας της δευτερογενούς αγοράς των ελληνικών ομολόγων και του περαιτέρω περιορισμού του κόστους δανεισμού και του κόστους εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους.

### 1.3.3.2. Βιωσιμότητα δημοσίου χρέους – σχέση δημοσίου χρέους και Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος

Τα μεσοπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης του δημοσίου χρέους, που περιελάμβαναν<sup>68</sup> την πλήρη κατάργηση από το έτος 2018 του περιθωρίου επιτοκίου του δανείου για την επαναγορά χρέους του έτους 2012, τη χρήση από το έτος 2017 των κερδών από τα ελληνικά ομόλογα για τη μείωση των Μικτών Χρηματοδοτικών Αναγκών και την περαιτέρω εξομάλυνση των λήξεων των δανείων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας<sup>69</sup>, μέσω της επιμήκυνσης της μέσης σταθμικής τους διάρκειας και της αναβολής πληρωμής τόκων κατά δέκα επιπλέον έτη, ενίσχυσαν τη βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους, προκειμένου οι Μικτές Χρηματοδοτικές Ανάγκες να παραμένουν, ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος<sup>70</sup>, κάτω του 15% μεσοπρόθεσμα και κάτω του 20% μακροπρόθεσμα.

Χαρακτηριστική των εξελίξεων αυτών είναι η εκτίμηση από τους Διεθνείς Οίκους Αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας της Χώρας, η οποία, όπως προκύπτει από τον Πίνακα 8.3.1 του Παραρτήματος Ι, εμφανίζεται βελτιωμένη και, μάλιστα, με σταθερή ή και θετική προοπτική.

Η σύγκριση της διαχρονικής εξέλιξης του Δημοσίου Χρέους, σε σχέση με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν από το 2009 έως το 2019, ως «Δείκτης Πιστωτικής Επιβάρυνσης της Εθνικής Οικονομίας», παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα 8.3.2.

**Πίνακας 8.3.2**

Δημόσιο Χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ (σε εκατ. ευρώ)													
	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	Μεταβολή 2019-2009	% Μεταβολή 2019-2009
ΔΧ	356.316	359.317	328.703	326.357	321.332	324.128	321.478	305.537	367.980	340.286	298.840	57.476	19,23%
ΑΕΠ	187.456	184.714	180.218	176.488	177.258	178.656	180.654	191.204	207.029	226.031	237.534	-50.078	-21,08%
ΔΧ/ΑΕΠ	190,08	194,53%	182,39%	184,92%	181,28%	181,43%	177,95%	159,80%	177,74%	150,55%	125,81%	-	-

<sup>68</sup> Πηγή: Εισηγητική Έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2019 (σελ. 115).

<sup>69</sup> European Financial Stability Facility – EFSF.

<sup>70</sup> GFN ratio = 21.576/ 187.456= 11,51%, όπου ΑΕΠ<sub>2019</sub> = 187.456 με προσωρινά στοιχεία.

Ως εκ του συνδυασμού της μείωσης του υπολοίπου του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης, το οποίο την 31η.12.2019 ανήλθε στο ποσό των 356.316 εκατ. ευρώ, ενώ την 31η.12.2018 ανερχόταν σε 359.317 εκατ. ευρώ, με την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, το οποίο για το έτος 2019 εκτιμάται στο ποσό των 187.456 εκατ. ευρώ, ενώ το έτος 2018 ανήλθε σε 184.714 εκατ. ευρώ, ο «Δείκτης Χρέους/ΑΕΠ» εμφανίζεται βελτιωμένος από 194,53 % το έτος 2018 σε 190,08 % το έτος 2019.

Όσον αφορά, ωστόσο, τη διαχρονική εξέλιξη των μεγεθών αυτών από το έτος 2009 έως το έτος 2019, το μεν δημόσιο χρέος το έτος 2019 εμφανίζεται αισθητά αυξημένο κατά 57.476 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 19,23%, σε σχέση με το δημόσιο χρέος των 298.840 εκατ. ευρώ το έτος 2009, το δε Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν του έτους 2019 μικρότερο κατά 50.078 εκατ. ευρώ ή ποσοστό 21,08%, σε σχέση με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν των 237.534 εκατ. ευρώ του έτους 2009.

Η διαχρονική εξέλιξη της σχέσης δημόσιου χρέους και Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος απεικονίζεται και στο Γράφημα 5 που ακολουθεί.



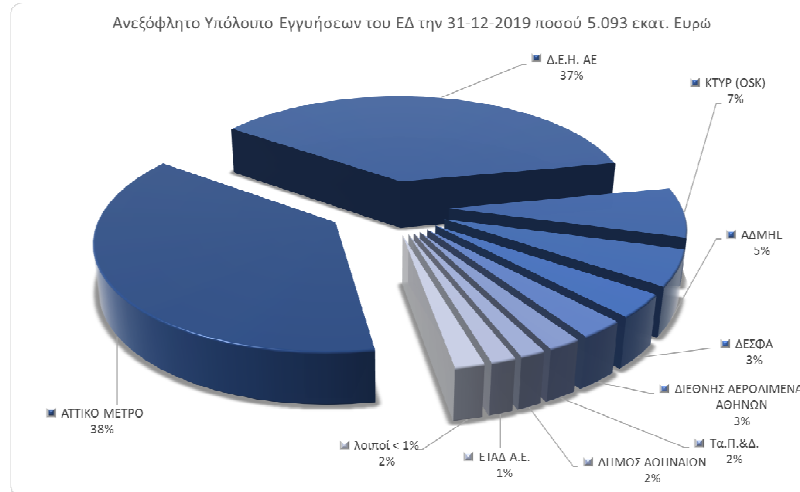
#### 1.3.4 Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου

Τα ανεξόφλητα την 31<sup>η</sup>.12.2019 υπόλοιπα δανείων που έχουν δοθεί με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, ανά κατηγορία δανειοληπτών, απεικονίζονται στον πίνακα 8.4 του Παραρτήματος 1.

Όπως προκύπτει, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των δανείων που έχει αναλάβει το Ελληνικό Δημόσιο ανήλθε την 31<sup>η</sup>.12.2019 στο ποσό των 11,51 δις ευρώ, αναλυόμενο ως ακολούθως:

(α) Ανεξόφλητο υπόλοιπο δανείων ΔΕΚΟ & Δημόσιων Οργανισμών που εξυπηρετούνται από τους ίδιους φορείς, ύψους 5,09 δις ευρώ, όπως απεικονίζεται στο κατωτέρω Γράφημα 6. Από το ανεξόφλητο δε υπόλοιπο αυτό, ποσό 4,85 δις ευρώ ή ποσοστό 95,27% αφορά σε δάνεια που έχουν χορηγηθεί από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

**Γράφημα 6**  
**Ανεξόφλητο την 31.12.2019 υπόλοιπο εγγυήσεων του ΕΔ ποσού 5.093 εκατ. ευρώ**



(β) Ανεξόφλητο υπόλοιπο δανείων ΔΕΚΟ & Δημόσιων Οργανισμών που εξυπηρετούνται από τη Διεύθυνση Κρατικών Εγγυήσεων και Κίνησης Κεφαλαίων, καθώς και από το ποσοστό κατοχής του Ελληνικού Δημοσίου μετά τη διαδικασία ανταλλαγής του PSI, ύψους 1,47 δις ευρώ, όπως απεικονίζεται στον Πίνακα 8.4.1 του Παραρτήματος Ι.

(γ) Ανεξόφλητο υπόλοιπο δανείων ιδιωτικών επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, ύψους 3,26 δις ευρώ<sup>71</sup>.

(δ) Ανεξόφλητο υπόλοιπο δανείων των ελληνικών τραπεζών από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου για το Πρόγραμμα Ενίσχυσης Επιχειρηματικότητας, ύψους 1,36 δις ευρώ, όπως απεικονίζεται στον Πίνακα 8.4.2 του Παραρτήματος Ι.

Μετά την οριστικοποίηση από τα πιστωτικά ιδρύματα των ανεξόφλητων υπολοίπων, όσον αφορά τα δάνεια με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα, το ανεξόφλητο την 31η.12.2019 υπόλοιπο των εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο δανείων ανήλθε σε 9,82 δις ευρώ.

Οι εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου που χορηγήθηκαν κατά την περίοδο 1.1.2019 έως 31.12.2019 αναλύονται ως ακολούθως:

(α) Εγγυήσεις που χορηγήθηκαν σε Δημόσιους Οργανισμούς και ΔΕΚΟ για δάνεια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ποσού 428,93 εκατ. ευρώ, όπως απεικονίζεται στον Πίνακα 8.4.3 του Παραρτήματος Ι.

(β) Εγγυήσεις που χορηγήθηκαν σε πιστωτικά ιδρύματα για δάνεια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, στο πλαίσιο του 2<sup>ου</sup> Προγράμματος Ενίσχυσης Επιχειρηματικότητας, ποσού 260,81 εκατ. ευρώ.

<sup>71</sup> Σύμφωνα με τα στοιχεία των πιστωτικών ιδρυμάτων.

(γ) Εγγυήσεις που χορηγήθηκαν στην Attica Bank, στο πλαίσιο του προγράμματος Ενίσχυσης Ρευστότητας Τραπεζών, βάσει του ν. 3723/2008, με λήξη την 15<sup>η</sup>.10.2021 και προμήθεια Ελληνικού Δημοσίου 1,09%, ποσού 320 εκατ. ευρώ.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το 2/29502/0025/22.7.2020 έγγραφο της Διεύθυνσης Κρατικών Εγγυήσεων και Κίνησης Κεφαλαίων της Γενικής Διεύθυνσης Θησαυροφυλακίου και Δημοσιονομικών Κανόνων, του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, το συνολικό ποσό των ένδικων αξιώσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων κατά του Ελληνικού Δημοσίου, λόγω της εκ μέρους των ιδρυμάτων αυτών επίκλησης της κατάπτωσης των εγγυήσεων του τελευταίου για δάνεια σε επιχειρήσεις και ιδιώτες, δεν μπορεί στην παρούσα φάση να δοθεί από την εν λόγω Υπηρεσία.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6**  
**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**  
**ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019**

(σε ευρώ)	Από 1.1. έως 31.12.2019	Από 1.1. έως 31.12.2018
<b>Έσοδα</b>		
Φόροι	47.934.207.571,23	46.041.914.562,89
Κοινωνικές εισφορές	54.159.788,64	64.108.491,34
Μεταβιβάσεις	4.491.704.410,37	4.098.624.116,51
Πωλήσεις	1.779.407.009,55	880.149.144,18
Λοιπά τρέχοντα έσοδα	3.830.565.256,03	5.152.378.034,61
<b>Σύνολο εσόδων</b>	<b>58.090.044.035,82</b>	<b>56.237.174.349,53</b>
<b>Έξοδα</b>		
Παροχές σε εργαζόμενους	(10.169.605.461,66)	(10.461.019.717,80)
Κοινωνικές παροχές	(697.197.092,78)	(1.785.444.113,99)
Μεταβιβάσεις	(34.790.190.062,81)	(34.675.259.230,45)
Αναλώσεις αγαθών και υπηρεσιών	(1.757.311.403,78)	(1.806.130.982,41)
Επιδοτήσεις	(1.172.265.870,18)	(1.229.348.842,84)
Τόκοι	(6.483.045.807,58)	(7.501.422.136,13)
Λοιπές δαπάνες	(49.596.836,84)	(2.382.496,96)
Αποσβέσεις	(662.999.736,21)	(875.435.547,20)
<b>Σύνολο Εξόδων</b>	<b>(55.782.212.271,84)</b>	<b>(58.336.443.067,78)</b>
<b>Λειτουργικό αποτέλεσμα</b>	<b>2.307.831.763,98</b>	<b>(2.099.268.718,25)</b>
Λοιπά έσοδα και κέρδη	176.205.040,11	251.580.954,33
Λοιπά έξοδα και ζημίες	(8.028.534.805,74)	(2.541.040.434,13)
<b>Αποτέλεσμα από λοιπά έσοδα και κέρδη/έξοδα και ζημίες</b>	<b>(7.852.329.765,63)</b>	<b>(2.289.459.479,80)</b>
<b>Καθαρό πλεόνασμα ή έλλειμμα περιόδου</b>	<b>(5.544.498.001,65)</b>	<b>(4.388.728.198,05)</b>

Κατά το οικονομικό έτος 2019, το αποτέλεσμα από λειτουργικές δραστηριότητες της Κεντρικής Διοίκησης, εξαιρουμένων των τόκων, διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα ύψους 8,79 δις ευρώ, αυξημένο κατά ποσοστό 62,73% σε σύγκριση με το οικονομικό έτος 2018, κατά το οποίο το πλεόνασμα ανήλθε σε 5,40 δις ευρώ. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων από μισθώματα, λόγω της είσπραξης τιμημάτων από την επέκταση της σύμβασης παραχώρησης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών και από τις συμβάσεις παραχώρησης των περιφερειακών αεροδρομίων, ύψους περίπου 1,14 δις ευρώ, καθώς και από την αύξηση των εσόδων από φόρους κατά 1,89 δις ευρώ.

Οι τόκοι ανήλθαν σε 6,48 δις ευρώ, μειωμένοι κατά 1,02 δις ευρώ ή ποσοστό 13,6%, σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η μεταβολή αυτή οφείλεται στον συνδυασμό (α) της αύξησης κατά 875,08 εκατ. ευρώ των τόκων ομολόγων εσωτερικού, έκδοσης του έτους 2018, με πρώτη ημερομηνία πληρωμής τόκων στο έτος αναφοράς (long first coupon), (β) της μείωσης κατά 104,39 εκατ. ευρώ των τόκων για έντοκα γραμμάτια και κατά 20,71 εκατ. ευρώ των τόκων για τίτλους με σύμφωνο επαναγοράς, λόγω της περαιτέρω μείωσης των επιτοκίων δανεισμού, (γ) της μείωσης κατά 176,90 εκατ. ευρώ του λογαριασμού δεδουλευμένων τόκων και (δ) της συμπερίληψης για το έτος 2018 του λογαριασμού τόκων «Πληρωμές τόκων συμφωνιών ανταλλαγής επιτοκίων» ποσού 1,39 δις, ο οποίος, σύμφωνα με το π.δ. 54/2018 και τη Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης, για το έτος αναφοράς απεικονίζεται πλέον σε λογαριασμούς αποτελεσμάτων.

Το αποτέλεσμα από λοιπά έσοδα και κέρδη/έξοδα και ζημίες εμφανίζεται αρνητικό κατά 7,85 δις ευρώ, λόγω των ζημιών που προέκυψαν από την επιμέτρηση ή αποαναγνώριση περιουσιακών στοιχείων κατ' εφαρμογή του νέου Λογιστικού Πλαισίου. Ειδικότερα, από το αρνητικό αυτό αποτέλεσμα ποσό 4,45 δις ευρώ ή ποσοστό 56,64%, αφορά στις ζημίες που προέκυψαν από την αποτίμηση των παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, ενώ ποσό 2,99 δις ευρώ ή ποσοστό 38,18% αφορά στην απομείωση απαιτήσεων από φόρους, πρόστιμα κ.λπ. κατά τη διαδικασία της επιμέτρησής τους στο χρηματοοικονομικά ανακτήσιμο ποσό.

Το καθαρό έλλειμμα ανήλθε σε 5,54 δις ευρώ, αυξημένο κατά 26,33% σε σχέση με το έλλειμμα των 4,39 δις ευρώ το έτος 2018.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7**  
**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΕΤΟΥΣ 2019**

(σε ευρώ)	2019	2018
<b>Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες</b>		
<b>Εισπράξεις</b>		
Εισπράξεις από φόρους	46.540.385.830,43	45.972.488.763,53
Εισπράξεις από κοινωνικές εισφορές	54.159.844,44	64.094.955,47
Εισπράξεις από μεταβιβάσεις	4.407.103.058,53	2.810.216.655,70
Εισπράξεις από πωλήσεις	1.767.851.814,73	801.055.525,07
Εισπράξεις από λοιπά τρέχοντα έσοδα	2.366.533.710,44	2.735.625.433,06
<b>Σύνολο Εισπράξεων</b>	<b>55.136.034.258,57</b>	<b>52.383.481.332,83</b>
<b>Πληρωμές</b>		
Πληρωμές για παροχές σε εργαζόμενους	(10.170.258.672,87)	(10.909.933.709,27)
Πληρωμές για κοινωνικές παροχές	(697.244.896,16)	(1.785.447.145,85)
Πληρωμές για μεταβιβάσεις	(35.100.524.138,32)	(34.190.863.843,16)
Πληρωμές για αγορές αγαθών και υπηρεσιών	(1.850.946.141,55)	(1.720.302.729,18)
Πληρωμές για επιδοτήσεις	(1.180.958.517,41)	(1.229.348.842,84)
Πληρωμές για τόκους	(5.224.774.692,27)	(6.066.249.726,29)
Πληρωμές για λοιπά έξοδα	(49.764.493,12)	(34.342.940,30)
<b>Σύνολο Πληρωμών</b>	<b>(54.274.471.551,70)</b>	<b>(55.936.488.936,89)</b>
<b>Λοιπά (Εισπράξεις &amp; Πληρωμές) από Λειτουργικές Δραστηριότητες</b>	<b>(126.286.461,28)</b>	<b>37.181.404,66</b>
<b>Καθαρές ταμειακές ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες</b>	<b>735.276.245,59</b>	<b>(3.515.826.199,40)</b>
<b>Ταμειακές ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες</b>		
Πληρωμές για απόκτηση παγίων	(997.804.426,65)	(1.371.649.489,20)
Εισπράξεις από πώληση παγίων	10.455.514,13	0,00
Πληρωμές για απόκτηση επενδύσεων	(19.950.192,10)	(511.087.125,59)
Εισπράξεις από πώληση επενδύσεων	39.861.744,41	752.089.815,24
<b>Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες</b>	<b>(967.437.360,21)</b>	<b>(1.130.646.799,55)</b>
<b>Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες</b>		
Εισπράξεις από δάνεια	1.104.837.381.082,06	846.428.678.927,99
Εξοφλήσεις δανείων	(1.108.196.058.903,22)	(815.933.104.641,64)
Λοιπά (Εισπράξεις & Πληρωμές)	26.053.468,20	26.536.847,87
<b>Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες</b>	<b>(3.332.624.353,33)</b>	<b>30.522.111.134,22</b>
<b>Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα</b>	<b>(3.564.785.467,58)</b>	<b>25.875.638.135,27</b>
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου	<b>27.605.633.713,88</b>	<b>1.729.995.578,61</b>
Συναλλαγματικές διαφορές	169.528,46	
Διαθέσιμα εξ απογραφής	128.778.383,24	
<b>Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στη λήξη της περιόδου</b>	<b>24.169.796.158,00</b>	<b>27.605.633.713,88</b>

Οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές και επενδυτικές δραστηριότητες της Κεντρικής Διοίκησης παρουσιάζουν συνολικό έλλειμμα 232 εκατ. ευρώ, μειωμένο κατά 4,41 δις ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Οι καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες παρουσιάζουν έλλειμμα 3,33 δις ευρώ, έναντι πλεονάσματος 30,52 δις ευρώ κατά την προηγούμενη χρήση.

Οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες της Κεντρικής Διοίκησης για το οικονομικό έτος 2019 παρουσιάζουν θετικό πρόσημο και ανέρχονται σε 735,28 εκατ. ευρώ, εμφανίζονται δε βελτιωμένες κατά 4,25 δις ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Η μεταβολή αυτή οφείλεται στον συνδυασμό (α) της αύξησης των εισπράξεων από φόρους κατά 568 εκατ. ευρώ και, ιδίως, της αύξησης των εισπράξεων από φόρους φυσικών προσώπων, η οποία ανήλθε σε 352 εκατ. ευρώ, (β) της αύξησης των εσόδων από μεταβιβάσεις κατά 1,60 δις ευρώ, λόγω της επιστροφής από τις Κεντρικές Τράπεζες της ευρωζώνης των κερδών των ελληνικών ομολόγων, (γ) της αύξησης των εσόδων από πωλήσεις κατά 967 εκατ. ευρώ, λόγω της είσπραξης του τιμήματος από την επέκταση της σύμβασης παραχώρησης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, και (δ) της θετικής μεταβολής των πληρωμών για τόκους κατά 841 εκατ. ευρώ η οποία, ως συνολικό αποτέλεσμα, πρόεκυψε από (αα) την αύξηση κατά 875,08 εκατ. ευρώ των τόκων ομολόγων εσωτερικού, έκδοσης του έτους 2018, με πρώτη ημερομηνία πληρωμής τόκων στο έτος αναφοράς (long first coupon), (ββ) τη μείωση κατά 104,39 εκατ. ευρώ των τόκων για έντοκα γραμμάτια και κατά 20,71 εκατ. ευρώ των τόκων για τίτλους με σύμφωνο επαναγοράς, λόγω της περαιτέρω μείωσης των επιτοκίων δανεισμού και (γγ) τη συμπερίληψη για το έτος 2018 του λογαριασμού τόκων «Πληρωμές τόκων συμφωνιών ανταλλαγής επιτοκίων» ποσού 1,39 δις, ο οποίος, σύμφωνα με το π.δ. 54/2018 και τη Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης, για το έτος αναφοράς απεικονίζεται πλέον σε λογαριασμούς αποτελεσμάτων.

Οι καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες παραμένουν αρνητικές, αλλά εμφανίζονται επίσης βελτιωμένες κατά 163 εκατ. ευρώ, σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο (α) στη μείωση των πληρωμών για προσθήκη παγίων κατά 374 εκατ. ευρώ, λόγω, ιδίως, των μειωμένων δαπανών για κατασκευές έργων και λοιπών υποδομών, (β) στη μείωση των εισπράξεων από πωλήσεις επενδύσεων κατά 712 εκατ. ευρώ, ως εκ του ότι, εντός του έτους 2019, το Ελληνικό Δημόσιο προέβη σε δύο μόνον πωλήσεις επενδύσεων, εισπράττοντας 14,46 εκατ. ευρώ από την πώληση 1.053.700 μετοχών για το νότιο τμήμα της περιοχής Αφάντου Ρόδου και 22 εκατ. ευρώ από την πώληση 644.215 μετοχών της Ελληνικής Εταιρείας Συντήρησης Σιδηροδρομικού & Τροχαίου Υλικού και (γ) στη μείωση των πληρωμών για απόκτηση επενδύσεων κατά 491 εκατ. ευρώ, λόγω της μη πραγματοποίησης, εντός του έτους 2019, σημαντικών επενδυτικών δαπανών, σε αντίθεση με το προηγούμενο έτος, κατά το οποίο το Ελληνικό Δημόσιο συμμετείχε στην αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΑΕ με περίπου 440 εκατ. ευρώ.



Στις καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, παρουσιάζεται σημαντικό έλλειμμα, το οποίο ανέρχεται σε 3,36 δις ευρώ και οφείλεται στον συνδυασμό (α) της μείωσης του συνολικού δανεισμού, η οποία αντανάκλαται και στο ότι, ενώ ο μακροπρόθεσμος δανεισμός μειώθηκε κατά 4,63 δις ευρώ, ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός αυξήθηκε κατά 1,72 δις ευρώ, (β) της συμπερίληψης για το έτος αναφοράς εισπράξεων και πληρωμών τόκων για παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, ποσού 727,28 εκατ. ευρώ και (γ) των εισπράξεων ομολόγων δημοσίων επιχειρήσεων ποσού 285,52 εκατ. ευρώ.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8**  
**ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ**

**Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης Πολιτών Έτους 2019 (σε ευρώ)**

(σε ευρώ)	Σωρευμένο πλεόνασμα /έλλειμμα	Σύνολο Καθαρής Θέσης
<b>Υπόλοιπα 1.1.2018</b>	<b>(212.600.705.256,06)</b>	<b>(212.600.705.256,06)</b>
Καθαρό εισόδημα απευθείας στην καθαρή θέση	(3.491.607,48)	(3.491.607,48)
Πλεόνασμα/έλλειμμα περιόδου	(4.388.728.198,05)	(4.388.728.198,05)
<b>Σύνολο καθαρής θέσης 31.12.2018</b>	<b>(216.992.925.061,59)</b>	<b>(216.992.925.061,59)</b>
Διαφορές απογραφής	(96.629.668.266,32)	(96.629.668.266,32)
<b>Σύνολο καθαρής θέσης (απογραφή έναρξης) 1.1.2019</b>	<b>(313.622.593.327,91)</b>	<b>(313.622.593.327,91)</b>
Πλεόνασμα/έλλειμμα περιόδου	(5.544.498.001,65)	(5.544.498.001,65)
Διαφορές απογραφής	1.037.045.725,82	1.037.045.725,82
<b>Σύνολο καθαρής θέσης 31.12.2019</b>	<b>(318.130.045.603,74)</b>	<b>(318.130.045.603,74)</b>

Η Καθαρή Θέση Πολιτών διαμορφώνεται αρνητική και ανέρχεται σε 318,13 δις ευρώ, επιβαρυνμένη σε σχέση με την προηγούμενη οικονομική χρήση κατά 101,14 δις ευρώ. Η επιβάρυνση, ωστόσο, αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στις διαφορές απογραφής που προέκυψαν κατά τη σύνταξη του Ισολογισμού έναρξης, επειδή απογράφηκαν μόνον τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που πληρούσαν τα κριτήρια αναγνώρισης της Λογιστικής Πολιτικής για την Πρώτη Εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης, ενώ, όταν τα κριτήρια αυτά δεν πληρούνταν, τα στοιχεία αποαναγνωρίστηκαν και, στις περιπτώσεις περιουσιακών στοιχείων που εκτιμήθηκε ότι η λογιστική αξία υπερέβαινε το ανακτήσιμο ποσό τους, έγιναν προσαρμογές, μέσω απομειώσεων, ούτως ώστε να παρουσιάζονται στο ανακτήσιμο ποσό. Όλες δε οι διαφορές που προέκυψαν από τις ανωτέρω αποαναγνώρισεις και απομειώσεις αναγνωρίστηκαν στο σωρευμένο έλλειμμα της Καθαρής Θέσης.

Στον κατωτέρω Πίνακα 9 απεικονίζεται η συμφωνία του υπολοίπου της Καθαρής Θέσης, με βάση το προηγούμενο λογιστικό πλαίσιο, με τα στοιχεία του υπολοίπου της Καθαρής Θέσης κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού Έναρξης.

### ΠΙΝΑΚΑΣ 9

	31/12/2018	Διαφορές απογραφής	1/1/2019
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ	ΕΥΡΩ
<b>Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία</b>			
Ταμειακά διαθέσιμα κα ισοδύναμα	27.605.633.714,07	(887.081.626,62)	26.718.552.087,45
Απαιτήσεις	106.492.910.885,15	(101.141.963.090,47)	5.350.947.794,68
Προκαταβολές	9.715.252.168,52	(7.772.498.380,97)	1.942.753.787,55
<b>Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων</b>	<b>143.813.796.767,74</b>	<b>(109.801.543.098,06)</b>	<b>34.012.253.669,68</b>
<b>Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία</b>			
Επενδύσεις σε ελεγχόμενες συγγενείς και κοιν/ξίες	23.057.184.567,86	526.960.015,23	23.584.144.583,09
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία	8.720.024.940,79	(1.820.374.202,15)	6.899.650.738,64
Υποδομές	65.043.581,55	(65.043.581,55)	0,00
Εξοπλισμός	140.362.187,69	(140.362.187,69)	0,00
Λοιπά στοιχεία	1.939.000.903,47	(1.939.000.903,47)	0,00
<b>Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων</b>	<b>33.921.616.181,36</b>	<b>(3.437.820.859,63)</b>	<b>30.483.795.321,73</b>
<b>Σύνολο περιουσιακών στοιχείων</b>	<b>177.735.412.949,10</b>	<b>(113.239.363.957,69)</b>	<b>64.496.048.991,41</b>
<b>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</b>			
<b>Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις</b>			
Πληρωτέες υποχρεώσεις	10.143.970.130,95	(2.948.478,29)	10.141.021.652,66
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	39.800.929.230,43		39.800.929.230,43
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων	15.628.262.697,10		15.628.262.697,10
Άλλες υποχρεώσεις	20.947.274.350,58	(20.763.996.607,09)	183.277.743,49
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις			0,00
Παροχές σε εργαζόμενους	2.332.683,29		2.332.683,29
<b>Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων</b>	<b>86.522.769.092,35</b>	<b>(20.766.945.085,38)</b>	<b>65.755.824.006,97</b>
<b>Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις</b>			
Μακροπρόθεσμα δάνεια	303.584.104.783,60		303.584.104.783,60
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	-368.249.394,01	4.157.249.394,01	3.789.000.000,00
Άλλες υποχρεώσεις	4.989.713.528,74		4.989.713.528,74
<b>Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων</b>	<b>308.205.568.918,33</b>	<b>4.157.249.394,01</b>	<b>312.362.818.312,34</b>
<b>Σύνολο υποχρεώσεων</b>	<b>394.728.338.010,68</b>	<b>(16.609.695.691,37)</b>	<b>378.118.642.319,31</b>
<b>ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ/ΘΕΣΗ</b>			
Σφωρεμένο πλεόνασμα/(έλλειμμα)	-216.992.925.061,58	(96.629.668.266,32)	-313.622.593.327,90
<b>Σύνολο καθαρής περιουσίας/θέσης</b>	<b>-216.992.925.061,58</b>	<b>(96.629.668.266,32)</b>	<b>-313.622.593.327,90</b>

Οι διαφορές απογραφής κατά τη σύνταξη του Ισολογισμού έναρξης προέκυψαν ως ακολούθως:

**Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα:** Το ποσό των ταμειακών διαθεσίμων, όπως αυτό εμφανιζόταν στους λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής της Κεντρικής Διοίκησης, ως υπόλοιπο των τηρούμενων στην Τράπεζα της Ελλάδος καταθέσεων, μειώθηκε κατά 887 εκατ. ευρώ, προκειμένου να απεικονισθεί το ορθό ποσό που διαθέτει το Ελληνικό Δημόσιο στην Τράπεζα της Ελλάδος. Η διαφορά αυτή οφείλεται κυρίως στο ότι, κατά την απογραφή που έγινε στις 31.12.2010, ενόψει της μετάπτωσης στη λογιστική τροποποιημένης ταμειακής βάσης κατ' εφαρμογή του π.δ/τος 15/2011, είχε εντοπιστεί διαφορά μεταξύ του υπολοίπου του λογαριασμού του Ελληνικού Δημοσίου που τηρείτο στην Τράπεζα της Ελλάδος και του τότε αντίστοιχου λογαριασμού διαθεσίμων στον Ισολογισμό του Κράτους, η οποία έκτοτε μεταφερόταν από έτος σε έτος και εμφανίσθηκε εκ νέου κατά την απογραφή των πραγματικών διαθεσίμων της Κεντρικής Διοίκησης στην Τράπεζα της Ελλάδος κατά την 1η.1.2019. Ως εκ τούτου, το ποσό της διαφοράς αυτής αποαναγνωρίσθηκε, σε βάρος της Καθαρής Θέσης, ούτως ώστε ο Ισολογισμός έναρξης της 1ης.1.2019 να απεικονίζει επακριβώς τα ταμειακά διαθέσιμα, ως αυτά είχαν τη συγκεκριμένη ημερομηνία.

**Απαιτήσεις:** Όπως προαναφέρθηκε στην περί της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης ενότητα, κατά τον Ισολογισμό έναρξης της 1ης.1.2019 και με σκοπό την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων με τρόπο που να ικανοποιεί τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του άρθρου 13 του π.δ/τος 54/2018, πραγματοποιήθηκαν απομειώσεις στο σωρευμένο υπόλοιπο των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων, όπως αυτό είχε διαμορφωθεί την 31η.12.2018. Για τις απομειώσεις αυτές, προσδιορίσθηκε ο Μέσος Όρος των Συντελεστών Εισπραξιμότητας για τις περιόδους 2014 - 2018, το δε συνολικό ποσό των απομειώσεων που προέκυψε και το οποίο ανήλθε στο ποσό των 101,14 δις ευρώ βάρυνε την καθαρή θέση.

**Προκαταβολές:** Όπως επίσης προεκτέθηκε, το υπόλοιπο της κατηγορίας των Προκαταβολών μειώθηκε κατά τη σύνταξη του Ισολογισμού έναρξης κατά 7,77 δις ευρώ, ως εκ της απομείωσης (α) ατακτοποιητών ποσών από εκκαθαρισμένες ή μη πληρωμές του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, ύψους 653 εκατ. ευρώ, (β) ατακτοποιητών ποσών ανέκκλητων εντολών και αντιτίμων, ύψους 1,1 δις ευρώ, (γ) διάφορων ατακτοποιητών προκαταβολών του άρθρου 52 του ν. 2362/1995, ύψους 2,1 δις ευρώ και (δ) ποσών που είχαν αναγνωρισθεί ως ατακτοποιήτες προκαταβολές από πληρωμές εξοπλιστικών προγραμμάτων, ύψους 3,94 δις ευρώ.

**Επενδύσεις σε ελεγχόμενες οντότητες, συγγενείς και κοινοπραξίες:** Κατά τη σύνταξη του Ισολογισμού έναρξης, η αξία των επενδύσεων σε ελεγχόμενες οντότητες, συγγενείς και κοινοπραξίες, αποτιμήθηκε υψηλότερη κατά 527 εκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό προέκυψε ως αποτέλεσμα των θετικών και αρνητικών αποτιμήσεων τόσο των εισηγμένων, όσο και των μη εισηγμένων οντοτήτων στις οποίες συμμετέχει το Ελληνικό Δημόσιο, οφείλεται δε, μεταξύ άλλων, α) στην αύξηση κατά 867 εκατ. ευρώ της αξίας των συμμετοχών σε μη εισηγμένες οντότητες, λόγω κυρίως της αύξησης της Καθαρής Θέσης της ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΑΕ και της Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ) ΑΕ, β) στην αύξηση κατά 220 εκατ. ευρώ της αξίας των συμμετοχών σε εισηγμένες οντότητες, ως επί το πλείστον στη Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ) ΑΕ και στην Εταιρεία Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως Πρωτεύουσας (ΕΥΔΑΠ) ΑΕ, λόγω, ιδίως, της αλλαγής του τρόπου επιμέτρησής τους, καθώς αποτιμούνται πλέον βάσει του ποσοστού συμμετοχής της

Κεντρικής Διοίκησης στην Καθαρή Θέση των εταιρειών και όχι της αποτίμησης των μετοχών που διαθέτει το Δημόσιο στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, και γ) στην απομείωση κατά 476 εκατ. ευρώ της αξίας των συμμετοχών σε μη εισηγμένες εταιρείες, για την οποία έγινε λόγος στην ενότητα για την Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

**Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία:** Το υπόλοιπο της κατηγορίας «Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία» μειώθηκε κατά 1,82 δις ευρώ, λόγω α) της αποαναγνώρισης ομολόγων ύψους 1,78 δις ευρώ, που είχαν εκδοθεί από τον Οργανισμό Σιδηροδρόμων Ελλάδος και την Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα ΑΒΕΕ και στα οποία εγγυητής ήταν το Ελληνικό Δημόσιο, ενόψει του ότι αυτά, μετά τη διαδικασία ανταλλαγής του PSI, περιήλθαν στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου, με συνέπεια το Ελληνικό Δημόσιο να καταστεί ταυτόχρονα και κάτοχος και εγγυητής και, ως εκ τούτου, τα ανωτέρω ομόλογα να μην ικανοποιούν τον ορισμό του περιουσιακού στοιχείου, και β) της αποαναγνώρισης απαιτήσεων από δάνειο της Κεντρικής Διοίκησης προς τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών ύψους 21 εκατ. ευρώ, καθώς, σύμφωνα με το 21750/21.02.2020 έγγραφο της Μονάδας Αποκρατικοποιήσεων και Κινητών Αξιών, αυτό είχε συμψηφισθεί στις 7.2.2008 και στις 9.9.2009 με απαιτήσεις του δανειολήπτη και, συνεπώς, ως εξοφλημένο, θα έπρεπε να έχει ήδη αποαναγνωρισθεί από τα προηγούμενα έτη.

**Υποδομές, εξοπλισμός και λοιπά στοιχεία:** Κατά τη διαδικασία της σύνταξης του Ισολογισμού έναρξης, αποαναγνωρίστηκαν σε βάρος της καθαρής θέσης πάγια ύψους 2,14 δις ευρώ, τα οποία είχαν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις των προηγούμενων ετών ως εξοπλισμός και ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση, διότι, ενόσω η Κεντρική Διοίκηση δεν είναι σε θέση να τηρεί μητρώο παγίων, αυτά δεν μπορούν να απεικονίζονται στα μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία.

**Πληρωτέες υποχρεώσεις:** Το υπόλοιπο των πληρωτέων υποχρεώσεων μειώθηκε κατά 2,94 εκατ. ευρώ, λόγω της αποαναγνώρισης ποσού το οποίο είχε μεν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις των προηγούμενων ετών, ως προμήθειες παγίων υπό τακτοποίηση, δεν ικανοποιούσε, όμως, τα κριτήρια αναγνώρισής του, ως χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, υπό το νέο Λογιστικό Πλαίσιο.

**Άλλες υποχρεώσεις:** Όπως αναλυτικώς εκτέθηκε στην ενότητα για την Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, το υπόλοιπο της κατηγορίας «Άλλες υποχρεώσεις» μειώθηκε κατά 20,76 δις ευρώ, συνεπεία α) της αποαναγνώρισης ποσών ύψους 3,9 δις ευρώ που είχαν αναγνωρισθεί κατά το παρελθόν ως ατακτοποιητές υποχρεώσεις από εξοπλιστικά προγράμματα, β) της αποαναγνώρισης ποσών ύψους 8,8 δις ευρώ που είχαν αναγνωρισθεί ως εισπράξεις τακτοποιητέες και γ) της τακτοποίησης του υπολοίπου λογαριασμού διαχείρισης καταθέσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος ύψους 8,4 δις ευρώ.

**Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα:** Όπως επίσης προαναφέρθηκε, στο υπόλοιπο της κατηγορίας «Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα» αναγνωρίστηκε, για πρώτη φορά, λόγω της εφαρμογής του νέου Λογιστικού Πλαισίου, η εύλογη αξία ποσού 3,79 δις ευρώ των συμφωνιών ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων.

**ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

Το Ελεγκτικό Συνέδριο, αφού έλαβε υπόψη:

Ως προς τον Απολογισμό του οικονομικού έτους 2019, τα αποτελέσματα των ελέγχων των απολογιστικών στοιχείων και των συστημάτων δημοσιονομικής διαχείρισης που διενήργησαν, για το οικονομικό έτος αυτό, οι αρμόδιες Υπηρεσίες του στους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης και περιελάμβαναν, πλην άλλων, ειδικό δειγματοληπτικό κατασταλτικό έλεγχο των εξοφληθέντων χρηματικών ενταλμάτων.

Ως προς τον Ισολογισμό (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) του Κράτους της 31ης.12.2019 και τις λοιπές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, τις διαπιστώσεις που προέκυψαν από την εξέταση των τηρούμενων από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους βιβλίων, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 66 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, όπως αυτό ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με τον ν. 4700/2020<sup>72</sup>.

Αποφαίνεται:

Υπέρ της ορθότητας και αξιοπιστίας του Απολογισμού του οικονομικού έτους 2019. Επισημαίνεται, ωστόσο, η ανακρίβεια του εισπρακτέου υπολοίπου εσόδων, ως εκ της μη καταγραφής των οφειλών που έχουν βεβαιωθεί και εκκρεμούν προς εισπραξη από τα Τελωνεία της Χώρας.

Υπέρ της ορθότητας και αξιοπιστίας του Ισολογισμού (Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης) του Κράτους της 31ης.12.2019 και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Επισημαίνεται, ωστόσο, η ανεπαρκής εκ μέρους του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους τεκμηρίωση της απομείωσης στον Ισολογισμό έναρξης της 1ης.1.2019 των απαιτήσεων της κατηγορίας των «Προκαταβολών» κατά 7,77 δις ευρώ και του υπολοίπου της κατηγορίας των «Άλλων υποχρεώσεων» κατά τα ποσά των 3,9 δις ευρώ που είχαν αναγνωριστεί ως υποχρεώσεις από εξοπλιστικά προγράμματα και των 8,8 δις ευρώ που είχαν αναγνωριστεί ως εισπράξεις τακτοποιητές,

Συνιστά:

Την επίσπευση της κατάρτισης των αναγκαίων αρχείων και μητρώων για την αναγνώριση στον Ισολογισμό των πάγιων περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου.

<sup>72</sup> Μολονότι ο Απολογισμός, ο Ισολογισμός και οι λοιπές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Κράτους για το οικονομικό έτος 2019 υποβλήθηκαν μετά τη θέση σε ισχύ του ν. 4700/2020, όπως είναι προφανές, οι ελεγκτικές εργασίες διεξήχθησαν ως επί το πλείστον με βάση τις διατάξεις που ίσχυαν προηγουμένως.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι**  
**ΠΙΝΑΚΕΣ**





**Πίνακας 1.1**

<b>Κατανομή διαγραφών ανά έτος βεβαίωσης οφειλής</b>		
<b>ΕΤΟΣ Βεβαίωσης</b>	<b>ΠΟΣΟ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΕΥΡΩ</b>	<b>Ποσοστό % επί του συνόλου</b>
Έως 2005	83.607.205,82	0,56%
2006-2009	74.923.250,19	0,50%
2010- 2016	1.201.530.922,37	7,99%
2017	262.738.676,35	1,75%
2018	385.810.939,12	2,57%
2019	13.028.451.012,13	86,84%
	<b>15.037.062.006,18</b>	<b>100%</b>

Στοιχεία: Δ.ΥΠΗ.ΔΕΔ

**Πίνακας 1.2**  
**(αφορά χρέη που βεβαιώθηκαν έως και το έτος 2019)**

<b>Κατανομή εισπρακτέου υπόλοιπου «Πρόστιμα για παραβάσεις ΚΒΣ»</b>		
<b>ΕΤΟΣ Βεβαίωσης</b>	<b>ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 2018 ΕΥΡΩ</b>	<b>Ποσοστό % επί του συνόλου</b>
Έως 2010	11.255.190.883,44	33,37%
2011	2.762.032.964,76	8,19%
2012	6.522.991.669,72	19,34%
2013	2.367.065.946,07	7,02%
2014	3.836.243.728,71	11,38%
2015	3.112.280.795,27	9,23%
2016	1.323.474.149,12	3,92%
2017	1.353.443.316,77	4,01%
2018	827.604.463,54	2,45%
2019	364.324.152,9	1,08%
	<b>33.724.652.070,30</b>	<b>100%</b>

Στοιχεία: Δ.ΥΠΗ.

**Πίνακας 2.1**  
**Κοινό Κεφάλαιο φορέων της Γενικής Κυβέρνησης**  
**(Ποσά σε Ευρώ)**

Α/Α	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΦΟΡΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΛΟΓ. 250)	Τρέχουσα Αξία * 31/12/19	% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΦΟΡΕΑ
1	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΓΕΝΕΩΝ	7.672.191.724,96	38,27%
2	ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΕΦΚΑ)	4.022.182.066,81	20,06%
3	ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΠΑΞ ΠΑΡΟΧΩΝ (ΕΤΕΑΕΠ)	3.460.383.476,02	17,26%
4	ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ	2.563.187.339,01	12,78%
5	ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΟΠΥΥ)	611.899.750,44	3,05%
6	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (ΟΑΕΔ)	575.513.511,57	2,87%
7	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΣΩΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ΤΕΑΠΑΣΑ)	298.653.047,00	1,49%
8	Λοιποί φορείς με ποσά >10 εκατ. και <100 εκατ. Ευρώ	726.351.715,44	3,62%
9	Λοιποί φορείς με ποσά <10 εκατ. ευρώ	119.426.661,47	0,60%
	<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>20.049.789.292,72</b>	<b>100,00%</b>

**Πίνακας 2.2**  
**Ταμειακή διαχείριση φορέων της Γενικής Κυβέρνησης**  
**(Ποσά σε Ευρώ)**

A/A	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΤΑΜΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΑ ΦΟΡΕΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ 31/12/2019	% επί του Συνόλου
1	ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ	4.150.160.721,80	17,54%
2	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΓΕΝΕΩΝ	2.201.556.978,85	9,30%
3	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (Ο.Α.Ε.Δ.)	2.107.526.337,22	8,91%
4	ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΠΑΕ ΠΑΡΟΧΩΝ (Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.)	1.892.192.584,23	8,00%
5	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	1.502.452.305,92	6,35%
6	ΤΑΜΕΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ	1.340.245.027,84	5,66%
7	ΕΘΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε (Ε.Τ.Ε.ΑΝ.)	1.134.009.728,16	4,79%
8	ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ (πρώην ΕΤΕΡΠΣ)	975.762.068,47	4,12%
9	ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε.	746.291.536,85	3,15%
10	ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (Ε.Φ.Κ.Α.)	646.198.075,86	2,73%
11	ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.)	268.634.921,17	1,14%
12	ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	261.960.391,09	1,11%
13	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	250.313.381,63	1,06%
14	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΚΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ (ΟΠΕΚΑ)	222.190.974,55	0,94%
15	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	208.829.068,93	0,88%
16	ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ & ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ	206.756.859,64	0,87%
17	Λοιποί φορείς με ποσά >10 εκατ. και <200 εκατ. Ευρώ	4.448.551.233,69	18,80%
18	Λοιποί φορείς με ποσά <10 εκατ.	1.102.343.189,79	4,66%
	<b>ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΜΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΤτΕ</b>	<b>23.665.975.385,69</b>	<b>100%</b>

**Πίνακας 3.1**  
**Ανακεφαλαίωση Εξόδων Προϋπολογισμού**  
**(μη συμπεριλαμβανομένων των εξόδων χρηματοοικονομικών συναλλαγών**  
**και λοιπών εξόδων που σχετίζονται με δανεισμό)**  
**Οικονομικό Έτος 2019 (Ποσά σε ευρώ)**

ΑΛΕ	Ονομασία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Απόκλισης Απολογισμού- Π/Υ
<b>C2</b>	<b>Δαπάνες (μη συμπεριλαμβανομένων των λοιπών εξόδων που σχετίζονται με δανεισμό ΑΛΕ C23901, C243, C26)</b>	<b>50.133.565.990,00</b>	<b>51.087.567.848,50</b>	<b>48.635.023.822,86</b>	<b>-2,99%</b>
<b>C21</b>	<b>Παροχές σε εργαζομένους</b>	<b>13.016.364.000,00</b>	<b>13.675.209.831,19</b>	<b>13.296.578.797,19</b>	<b>2,15%</b>
C211	Μικτές αποδοχές αιρετών και οργάνων διοίκησης	30.594.100,00	30.514.026,00	29.959.629,29	-2,07%
C212	Μικτές αποδοχές τακτικών υπαλλήλων	11.108.685.091,00	11.624.166.383,95	11.334.782.982,50	2,04%
C213	Μικτές αποδοχές υπαλλήλων ορισμένου χρόνου και κληρωτών	144.635.826,00	204.877.398,08	188.517.888,46	30,34%
C219	Εργοδοτικές εισφορές επί τακτικών και πρόσθετων αποδοχών	1.732.448.983,00	1.815.652.023,16	1.743.318.296,94	0,63%
<b>C22</b>	<b>Κοινωνικές παροχές</b>	<b>246.205.000,00</b>	<b>742.226.666,74</b>	<b>697.244.896,16</b>	<b>183,20%</b>
C223	Κοινωνικές παροχές εργοδοτών σε χρήμα	43.329.000,00	46.522.579,70	38.984.579,15	-10,03%
C224	Κοινωνικές παροχές εργοδοτών σε είδος	54.851.000,00	67.309.054,00	65.767.810,69	19,90%
C225	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα	71.489.000,00	565.910.444,30	530.153.750,61	641,59%
C226	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε είδος	76.536.000,00	62.484.588,74	62.338.755,71	-18,55%
<b>C23</b>	<b>Μεταβιβάσεις (μη συμπεριλαμβανομένων των καταπτώσεων εγγυήσεων ΑΛΕ C23901)</b>	<b>25.698.647.500,00</b>	<b>31.873.307.670,26</b>	<b>31.595.311.867,62</b>	<b>22,95%</b>
C231	Τρέχουσες εγχώριες μεταβιβάσεις	23.299.716.350,00	25.399.872.100,84	25.259.990.379,73	8,41%

ΑΛΕ	Όνομασία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Απόκλισης Απολογισμού- Π/Υ
C23101	Μεταβιβάσεις στην Κεντρική Διοίκηση	2.000.000,00	1.797.400,00	0,00	-100,00%
C23102	Μεταβιβάσεις σε νοσοκομεία	1.147.787.176,00	1.250.510.454,94	1.240.688.404,56	8,09%
C23103	Μεταβιβάσεις στις Υγειονομικές Περιφέρειες- Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (Υ.ΠΕ.- Π.Ε.Δ.Υ.)	132.000.000,00	154.379.183,55	151.796.307,15	15,00%
C23104	Μεταβιβάσεις σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)	2.281.501.000,00	2.333.530.433,02	2.324.556.119,60	1,89%
C23105	Μεταβιβάσεις σε Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης (Ο.Κ.Α.)	17.804.200.000,00	19.441.140.436,65	19.419.545.662,14	9,07%
C23108	Μεταβιβάσεις σε λοιπά νομικά πρόσωπα	1.845.488.174,00	2.095.439.582,59	2.006.971.840,54	8,75%
C23109	Λοιπές μεταβιβάσεις	86.740.000,00	123.074.610,09	116.432.045,74	34,23%
<b>C232</b>	<b>Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς οργανισμούς και κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε)</b>	<b>1.861.000.000,00</b>	<b>1.968.650.058,81</b>	<b>1.934.900.071,45</b>	<b>3,97%</b>
C23201	Αποδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.)	1.861.000.000,00	1.968.650.058,81	1.934.900.071,45	3,97%
<b>C233</b>	<b>Τρέχουσες μεταβιβάσεις σε φορείς του εξωτερικού</b>	<b>157.582.150,00</b>	<b>161.560.993,00</b>	<b>142.412.445,79</b>	<b>-9,63%</b>
C23301	Τρέχουσες μεταβιβάσεις σε διεθνείς οργανισμούς	153.878.150,00	158.262.977,00	139.242.430,58	-9,51%
C23309	Τρέχουσες μεταβιβάσεις σε λοιπούς φορείς του εξωτερικού	3.704.000,00	3.298.016,00	3.170.015,21	-14,42%
<b>C234</b>	<b>Επιχορηγήσεις επενδύσεων εσωτερικού</b>	<b>190.000.000,00</b>	<b>3.754.294.606,48</b>	<b>3.729.112.181,33</b>	<b>1862,69%</b>
C23402	Επιχορηγήσεις επενδύσεων σε νοσοκομεία	0,00	15.959.584,74	14.954.954,74	-
C23403	Επιχορηγήσεις επενδύσεων στις Υγειονομικές Περιφέρειες- Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (Υ.ΠΕ.-	0,00	36.242.645,93	12.075.966,07	-

ΑΛΕ	Ονομασία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Απόκλισης Απολογισμού- Π/Υ
	Π.Ε.Δ.Υ)				
C23404	Επιχορηγήσεις επενδύσεων σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)	190.000.000,00	1.120.922.455,73	1.120.914.742,89	489,96%
C23405	Επιχορηγήσεις επενδύσεων σε Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης (Ο.Κ.Α.)	0,00	92.139,58	92.139,58	-
C23408	Επιχορηγήσεις Επενδύσεων σε λοιπά νομικά πρόσωπα	0,00	2.581.077.780,50	2.581.074.378,05	-
<b>C236</b>	<b>Επιχορηγήσεις επενδύσεων εξωτερικού</b>	<b>4.450.000,00</b>	<b>4.450.000,00</b>	0,00	-100,00%
C23601	Επιχορηγήσεις επενδύσεων σε διεθνείς οργανισμούς	4.450.000,00	4.450.000,00	0,00	-100,00%
<b>C239</b>	<b>Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (μη συμπεριλαμβανομένων των καταπτώσεων εγγυήσεων ΑΛΕ C23901)</b>	<b>185.899.000,00</b>	<b>584.479.911,13</b>	<b>528.896.789,32</b>	<b>184,51%</b>
C23901	Καταπτώσεις εγγυήσεων	404.964.000,00	404.964.000,00	378.892.146,94	-6,44%
C23903	Κεφαλαιουχικές ενισχύσεις	5.621.000,00	11.187.475,00	5.476.156,42	-2,58%
C23905	Αποζημιώσεις λόγω δικαστικών αποφάσεων	114.000,00	220.819.601,13	186.833.293,97	163.788,85%
C23909	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις διάφορες	180.164.000,00	352.472.835,00	336.587.338,93	86,82%
<b>C24</b>	<b>Αγορές αγαθών και υπηρεσιών (μη συμπεριλαμβανομένων των προμηθειών για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες ΑΛΕ C243)</b>	<b>1.283.753.990,00</b>	<b>2.188.032.591,26</b>	<b>1.815.164.881,76</b>	<b>41,40%</b>
<b>C241</b>	<b>Αγορές αγαθών</b>	<b>481.571.819,00</b>	<b>653.619.821,72</b>	<b>503.017.439,19</b>	<b>4,45%</b>
C24101	Αγορές φαρμακευτικού υλικού και υγειονομικών αναλωσίμων	30.729.210,00	36.411.054,28	28.628.400,80	-6,84%
C24102	Αγορές υλικών άμεσης ανάλωσης, καθαριότητας και συντήρησης	77.753.627,00	106.441.498,34	84.262.991,19	8,37%

ΑΛΕ	Ονομασία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Απόκλισης Απολογισμού- Π/Υ
C24103	Αγορές καυσίμων	187.800.512,00	201.844.037,17	186.439.779,32	-0,72%
C24104	Αγορές αποθεμάτων στρατιωτικού εξοπλισμού	318.440,00	247.677,00	192.386,10	-39,58%
C24109	Λοιπές αγορές αγαθών	184.970.030,00	308.675.554,93	203.493.881,78	10,01%
<b>C242</b>	<b>Αμοιβές για υπηρεσίες</b>	<b>646.248.268,00</b>	<b>1.359.641.290,32</b>	<b>1.156.643.308,62</b>	<b>78,98%</b>
C24201	Αμοιβές για μεταφορές και επικοινωνίες	98.607.014,00	115.753.056,53	93.022.309,27	-5,66%
C24202	Δαπάνες ύδρευσης, ενέργειας και καθαριότητας	121.502.505,00	155.232.319,22	135.934.920,07	11,88%
C24203	Αμοιβές για συντηρήσεις και επισκευές	80.867.001,00	105.790.395,17	69.826.278,19	-13,65%
C24204	Δαπάνες μετακίνησης προσωπικού	157.399.060,00	227.090.308,49	174.450.542,93	10,83%
C24209	Λοιπές δαπάνες για υπηρεσίες	187.872.688,00	755.775.210,91	683.409.258,16	263,76%
<b>C244</b>	<b>Μισθώματα</b>	<b>155.933.903,00</b>	<b>174.771.479,22</b>	<b>155.504.133,95</b>	<b>-0,28%</b>
C24401	Μισθώματα κτιρίων και υποδομών	130.622.903,00	135.103.122,12	117.588.652,88	-9,98%
C24402	Μισθώματα μηχανολογικού εξοπλισμού	320.000,00	136.240,00	58.836,06	-81,61%
C24403	Μισθώματα οχημάτων	3.868.800,00	3.794.584,16	3.147.480,17	-18,64%
C24409	Λοιπά μισθώματα	21.122.200,00	35.737.532,94	34.709.164,84	64,33%
<b>C25</b>	<b>Επιδότησεις</b>	<b>150.360.000,00</b>	<b>1.224.070.562,07</b>	<b>1.180.958.517,41</b>	<b>685,42%</b>
<b>C251</b>	<b>Επιδότησεις προϊόντων και υπηρεσιών</b>	<b>60.000,00</b>	<b>1.004.818.777,07</b>	<b>1.003.159.167,65</b>	<b>1.671.831,95%</b>
C25109	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων και υπηρεσιών	60.000,00	1.004.818.777,07	1.003.159.167,65	1.671.831,95%
<b>C252</b>	<b>Επιδότησεις στην παραγωγή</b>	<b>150.300.000,00</b>	<b>219.251.785,00</b>	<b>177.799.349,76</b>	<b>18,30%</b>
C25209	Λοιπές επιδοτήσεις στην παραγωγή	150.300.000,00	219.251.785,00	177.799.349,76	18,30%

ΑΛΕ	Ονομασία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Απόκλισης Απολογισμού- Π/Υ
<b>C27</b>	<b>Λοιπές δαπάνες</b>	<b>51.419.000,00</b>	<b>93.309.955,00</b>	<b>49.596.836,84</b>	<b>-3,54%</b>
<b>C273</b>	<b>Ενοίκια φυσικών πόρων</b>	<b>1.358.000,00</b>	<b>1.296.475,00</b>	<b>1.251.386,08</b>	<b>-7,85%</b>
C27302	Ενοίκια γης	1.358.000,00	1.296.475,00	1.251.386,08	-7,85%
<b>C274</b>	<b>Πρόστιμα</b>	<b>61.000,00</b>	<b>42.000.000,00</b>	<b>36.544.719,84</b>	<b>59.809,38%</b>
C27401	Πρόστιμα από Ε.Ε.	61.000,00	42.000.000,00	36.544.719,84	59.809,38%
<b>C279</b>	<b>Επιστροφές εσόδων</b>	<b>50.000.000,00</b>	<b>50.013.480,00</b>	<b>11.800.730,92</b>	<b>-76,40%</b>
C27903	Επιστροφές εσόδων από μεταβιβάσεις	50.000.000,00	50.000.000,00	11.787.267,07	-76,43%
C27905	Επιστροφές λοιπών εσόδων		13.480,00	13.463,85	-
<b>C29</b>	<b>Πιστώσεις υπό κατανομή</b>	<b>9.686.816.500,00</b>	<b>1.291.410.571,98</b>	<b>168.025,88</b>	<b>-100,00%</b>
<b>C291</b>	<b>Πιστώσεις υπό κατανομή</b>	<b>9.686.816.500,00</b>	<b>1.291.410.571,98</b>	<b>168.025,88</b>	<b>-100,00%</b>
C29101	Αποθεματικό	1.000.100.000,00	48.720.695,00	0,00	-100,00%
C29102	Πιστώσεις υπό κατανομή για δαπάνες πλήρωσης θέσεων προσωπικού	83.055.000,00	33.289.019,43	0,00	-100,00%
C29103	Πιστώσεις υπό κατανομή για λοιπές δαπάνες αποδοχών	143.800.000,00	0,00	0,00	-100,00%
C29104	Πιστώσεις υπό κατανομή για μεταβιβάσεις σε εκτέλεση κοινοτικών και λοιπών προγραμμάτων	3.506.949.832,00	779.156.410,37	0,00	-100,00%
C29105	Πιστώσεις υπό κατανομή για μεταβιβάσεις	449.715.000,00	52.300,00	0,00	-100,00%
C29106	Λοιπές πιστώσεις υπό κατανομή	4.503.196.668,00	430.192.147,18	168.025,88	-100,00%
<b>C3</b>	<b>Ενσώματα πάγια, άυλα πάγια και αποθέματα</b>	<b>617.344.010,00</b>	<b>1.093.687.857,87</b>	<b>997.804.426,65</b>	<b>61,63%</b>



ΑΛΕ	Ονομασία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Απόκλισης Απολογισμού- Π/Υ
<b>C31</b>	<b>Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων</b>	<b>617.285.010,00</b>	<b>1.093.639.857,87</b>	<b>997.794.676,65</b>	<b>61,64%</b>
<b>C311</b>	<b>Κτίρια και συναφείς υποδομές</b>	<b>9.219.300,00</b>	<b>383.137.505,57</b>	<b>372.368.599,25</b>	<b>3.939,01%</b>
C31101	Βελτιώσεις γης	140.000,00	6.991.819,00	2.860.970,70	1.943,55%
C31103	Λοιπά κτίρια	48.300,00	984.190,86	928.890,86	1.823,17%
C31104	Υποδομές μεταφορών	5.690.000,00	30.394.614,28	25.516.015,18	348,44%
C31109	Λοιπές υποδομές	3.341.000,00	344.766.881,43	343.062.722,51	10.168,26%
<b>C312</b>	<b>Μηχανήματα και εξοπλισμός</b>	<b>37.265.305,00</b>	<b>76.990.120,16</b>	<b>35.096.598,54</b>	<b>-5,82%</b>
C31201	Μηχανήματα και εργαλεία	9.264.000,00	12.119.438,21	6.082.720,65	-34,34%
C31202	Μεταφορικά μέσα	2.512.000,00	2.127.536,00	896.999,43	-64,29%
C31203	Εξοπλισμός πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών	22.644.375,00	38.449.767,21	19.256.515,56	-14,96%
C31204	Έπιπλα	2.092.930,00	5.298.709,37	1.849.611,07	-11,63%
C31209	Λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός	752.000,00	18.994.669,37	7.010.751,83	832,28%
<b>C313</b>	<b>Οπλικά συστήματα</b>	<b>530.735.000,00</b>	<b>518.541.193,00</b>	<b>518.470.911,89</b>	<b>-2,31%</b>
C31301	Οπλικά συστήματα	530.735.000,00	518.541.193,00	518.470.911,89	-2,31%
<b>C314</b>	<b>Προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας</b>	<b>3.816.405,00</b>	<b>19.028.396,35</b>	<b>14.539.933,65</b>	<b>280,99%</b>
C31401	Έρευνα και ανάπτυξη	0,00	12.671.230,84	12.671.230,84	-
C31403	Λογισμικό υπολογιστών και βάσεις δεδομένων	3.816.405,00	6.292.445,51	1.832.515,89	-51,98%
C31409	Λοιπά προϊόντα πνευματικής ιδιοκτησίας	0,00	64.720,00	36.186,92	-
<b>C315</b>	<b>Μη παραγόμενα περιουσιακά στοιχεία</b>	<b>0,00</b>	<b>49.596.815,14</b>	<b>49.596.815,14</b>	<b>-</b>
C31501	Γη	0,00	49.596.815,14	49.596.815,14	-

ΑΛΕ	Ονομασία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Απόκλισης Απολογισμού- Π/Υ
C317	Πάγια υπό κατασκευή	36.249.000,00	46.345.827,65	7.721.818,18	-78,70%
C31701	Ενσώματα πάγια υπό κατασκευή	36.249.000,00	46.345.827,65	7.721.818,18	-78,70%
<b>C33</b>	<b>Αγορές τιμαλφών</b>	<b>59.000,00</b>	<b>48.000,00</b>	<b>9.750,00</b>	<b>-83,47%</b>
<b>C332</b>	<b>Αντίκες και λοιπά αντικείμενα τέχνης</b>	<b>59.000,00</b>	<b>48.000,00</b>	<b>9.750,00</b>	<b>-83,47%</b>
C33201	Αντίκες	15.000,00	15.000,00	0,00	-100,00%
C33202	Έργα τέχνης	44.000,00	33.000,00	9.750,00	-77,84%
	<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>50.750.910.000,00</b>	<b>52.181.255.706,37</b>	<b>49.632.828.249,51</b>	<b>-2,20%</b>

**Πίνακας 3.2**  
**Πρωτογενείς Δαπάνες Τακτικού Προϋπολογισμού**  
**(Ποσά σε Ευρώ)**

Πρωτογενείς δαπάνες κατά κατηγορία 2019	Προϋπολογισμός 2019	Διαμόρφωση Πιστώσεων 31/12/2019	Πληρωμές 2019	% επί συνόλου πληρωμών 2019
<b>A. Παροχές σε εργαζομένους (1+2+3)</b>	<b>13.016.364.000,00</b>	<b>13.626.166.787,59</b>	<b>13.247.637.095,05</b>	<b>29,83%</b>
1. Τακτικές αποδοχές	10.721.237.406,00	10.693.128.376,89	10.579.426.661,88	23,82%
2. Πρόσθετες αποδοχές	546.761.611,00	1.102.435.034,78	910.165.332,54	2,05%
3. Αποδοχές σε είδος	4.055.000,00	4.487.000,00	4.484.490,00	0,01%
4. Παροχές κληρωτών	11.861.000,00	11.830.840,00	11.599.764,56	0,03%
5. Εργοδοτικές εισφορές	1.732.448.983,00	1.814.285.535,92	1.741.960.846,07	3,92%
<b>B. Κοινωνικές Παροχές</b>	<b>246.205.000,00</b>	<b>698.004.967,00</b>	<b>653.023.196,42</b>	<b>1,47%</b>
<b>Γ. Μεταβιβάσεις</b>	<b>26.103.611.500,00</b>	<b>28.483.914.575,35</b>	<b>28.204.684.171,87</b>	<b>63,52%</b>
<b>Δ. Αγορές αγαθών και υπηρεσιών (6+7)</b>	<b>1.324.122.990,00</b>	<b>1.825.669.381,17</b>	<b>1.464.223.797,84</b>	<b>3,30%</b>
6. Αγορές αγαθών και υπηρεσιών πλην προμηθειών για Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	1.283.753.990,00	1.789.737.563,48	1.428.442.538,05	3,22%
7. Προμήθειες για Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	40.369.000,00	35.931.817,69	35.781.259,79	0,08%
<b>E. Επιδοτήσεις</b>	<b>150.360.000,00</b>	<b>267.266.464,00</b>	<b>224.295.478,97</b>	<b>0,51%</b>
<b>ΣΤ. Λοιπές Δαπάνες</b>	<b>51.419.000,00</b>	<b>93.309.955,00</b>	<b>49.596.836,84</b>	<b>0,11%</b>
<b>Z. Πιστώσεις υπό κατανομή</b>	<b>2.936.816.500,00</b>	<b>221.705.268,84</b>	<b>168.025,88</b>	<b>0,00%</b>
8. Αποθεματικό	1.000.100.000,00	48.720.695,00	0,00	0,00%

Πρωτογενείς δαπάνες κατά κατηγορία 2019	Προϋπολογισμός 2019	Διαμόρφωση Πιστώσεων 31/12/2019	Πληρωμές 2019	% επί συνόλου πληρωμών 2019
9. Πιστώσεις υπό κατανομή για δαπάνες πλήρωσης θέσεων προσωπικού	83.055.000,00	33.289.019,43	0,00	0,00%
10. Πιστώσεις υπό κατανομή για λοιπές δαπάνες αποδοχών	143.800.000,00	0,00	0,00	0,00%
11. Πιστώσεις υπό κατανομή για μεταβιβάσεις σε εκτέλεση κοινοτικών και λοιπών προγραμμάτων	0,00	0,00	0,00	0,00%
12. Πιστώσεις υπό κατανομή για μεταβιβάσεις	449.715.000,00	52.300,00	0,00	0,00%
13. Λοιπές πιστώσεις υπό κατανομή	1.260.146.500,00	139.643.254,41	168.025,88	0,00%
<b>Η. Πάγια περιουσιακά στοιχεία</b>	<b>617.285.010,00</b>	<b>656.066.125,11</b>	<b>561.966.146,59</b>	<b>1,27%</b>
<b>Θ. Τιμολογία</b>	<b>59.000,00</b>	<b>48.000,00</b>	<b>9.750,00</b>	<b>0,00%</b>
<b>ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΩΤΟΓΕΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ Τ/Π (Α+Β+Γ+Δ+Ε+ΣΤ+Ζ+Η+Θ)</b>	<b>44.446.243.000,00</b>	<b>45.872.151.524,06</b>	<b>44.405.604.499,46</b>	<b>100,00%</b>

**Πίνακας 3.3**  
**ΑΛΕ υπό κατανομή**  
**(Ποσά σε Ευρώ)**

ΑΛΕ υπό κατανομή οικονομικού έτους 2019					
ΑΛΕ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΞΟΔΟΥ	Προϋπολογισμός (1)	Διαμόρφωση (2)	Πληρωμές (3)	Ποσά που μεταφέρθηκαν σε ΑΛΕ υποδοχής (4) = (1) - (2)
<b>C29</b>	<b>Πιστώσεις υπό κατανομή</b>	<b>9.686.816.500,00</b>	<b>1.291.410.571,98</b>	<b>168.025,88</b>	<b>8.395.405.928,02</b>
<b>C291</b>	<b>Πιστώσεις υπό κατανομή</b>	<b>9.686.816.500,00</b>	<b>1.291.410.571,98</b>	<b>168.025,88</b>	<b>8.395.405.928,02</b>
<b>C29101</b>	<b>Αποθεματικό</b>	<b>1.000.100.000,00</b>	<b>48.720.695,00</b>	<b>0,00</b>	<b>951.379.305,00</b>
<b>C2910101</b>	<b>Τακτικό αποθεματικό κρατικού προϋπολογισμού</b>	<b>1.000.000.000,00</b>	<b>6.327.961,00</b>	<b>0,00</b>	<b>993.672.039,00</b>
C2910101001	Τακτικό αποθεματικό κρατικού προϋπολογισμού	1.000.000.000,00	6.327.961,00	0,00	993.672.039,00
<b>C2910102</b>	<b>Ειδικά αποθεματικά</b>	<b>100.000,00</b>	<b>42.392.734,00</b>	<b>0,00</b>	<b>-42.292.734,00</b>
C2910102001	Ειδικό αποθεματικό Βουλής	100.000,00	100.000,00	0,00	0,00
C2910102002	Ειδικό αποθεματικό (άρθρο 59 παρ. 6 του ν.4270/2014)	0,00	26.135.738,00	0,00	-26.135.738,00
C2910102003	Ειδικό αποθεματικό Υπ. Οικονομικών από πιστώσεις που εξέλειψε ο λόγος που είχαν προβλεφθεί (παρ. 7 του άρθρου 59 του ν.4270/2014)	0,00	16.156.996,00	0,00	-16.156.996,00
<b>C29102</b>	<b>Πιστώσεις υπό κατανομή για δαπάνες πλήρωσης θέσεων προσωπικού</b>	<b>83.055.000,00</b>	<b>33.289.019,43</b>	<b>0,00</b>	<b>49.765.980,57</b>
<b>C2910201</b>	<b>Πιστώσεις υπό κατανομή για δαπάνες πλήρωσης θέσεων προσωπικού</b>	<b>83.055.000,00</b>	<b>33.289.019,43</b>	<b>0,00</b>	<b>49.765.980,57</b>
C2910201001	Πιστώσεις για δαπάνες πρόσληψης προσωπικού με βάση τον ετήσιο προγραμματισμό προσλήψεων	54.888.000,00	25.181.166,75	0,00	29.706.833,25
C2910201002	Πιστώσεις για δαπάνες πρόσληψης προσωπικού βάσει ειδικών διατάξεων, δικαστικών αποφάσεων κ.λπ.	23.112.000,00	6.315.289,00	0,00	16.796.711,00
C2910201003	Πιστώσεις για δαπάνες αποδοχών προσωπικού λόγω μετατάξεων, αποσπάσεων κ.λπ.	5.055.000,00	1.792.563,68	0,00	3.262.436,32
<b>C29103</b>	<b>Πιστώσεις υπό κατανομή για λοιπές δαπάνες αποδοχών</b>	<b>143.800.000,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>143.800.000,00</b>
<b>C2910301</b>	<b>Πιστώσεις για δαπάνες αποδοχών λόγω</b>	<b>143.800.000,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>143.800.000,00</b>

ΑΔΕ υπό κατανομή οικονομικού έτους 2019					
ΑΔΕ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΞΟΔΟΥ	Προϋπολογισμός (1)	Διαμόρφωση (2)	Πληρωμές (3)	Ποσά που μεταφέρθηκαν σε ΑΔΕ υποδοχής (4) = (1) - (2)
	εφαρμογής νέου μισθολογίου κ.λπ.				
C2910301001	Πιστώσεις για δαπάνες αποδοχών λόγω εφαρμογής νέου μισθολογίου κ.λπ.	143.800.000,00	0,00	0,00	143.800.000,00
<b>C29104</b>	<b>Πιστώσεις υπό κατανομή για μεταβιβάσεις σε εκτέλεση κοινοτικών και λοιπών προγραμμάτων</b>	<b>3.506.949.832,00</b>	<b>779.156.410,37</b>	<b>0,00</b>	<b>2.727.793.421,63</b>
<b>C2910401</b>	<b>Πιστώσεις υπό κατανομή για μεταβιβάσεις σε εκτέλεση κοινοτικών και λοιπών προγραμμάτων</b>	<b>3.506.949.832,00</b>	<b>779.156.410,37</b>	<b>0,00</b>	<b>2.727.793.421,63</b>
C2910401899	Λοιπές πιστώσεις για μεταβιβάσεις σε εκτέλεση προγραμμάτων	3.506.949.832,00	779.156.410,37	0,00	2.727.793.421,63
<b>C29105</b>	<b>Πιστώσεις υπό κατανομή για μεταβιβάσεις</b>	<b>449.715.000,00</b>	<b>52.300,00</b>	<b>0,00</b>	<b>449.662.700,00</b>
<b>C2910501</b>	<b>Πιστώσεις για λοιπές δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής προστασίας</b>	<b>449.715.000,00</b>	<b>52.300,00</b>	<b>0,00</b>	<b>449.662.700,00</b>
C2910501001	Πιστώσεις για λοιπές δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης	449.000.000,00	0,00	0,00	449.000.000,00
C2910501002	Πιστώσεις για λοιπές δαπάνες κοινωνικής προστασίας	715.000,00	52.300,00	0,00	662.700,00
<b>C29106</b>	<b>Λοιπές πιστώσεις υπό κατανομή</b>	<b>4.503.196.668,00</b>	<b>430.192.147,18</b>	<b>168.025,88</b>	<b>4.073.004.520,82</b>
<b>C2910601</b>	<b>Λοιπές πιστώσεις υπό κατανομή</b>	<b>4.503.196.668,00</b>	<b>430.192.147,18</b>	<b>168.025,88</b>	<b>4.073.004.520,82</b>
C2910601001	Πιστώσεις για δαπάνες εφαρμογής δράσεων προγραμμάτων	4.358.750.168,00	423.727.831,18	0,00	3.935.022.336,82
C2910601002	Πιστώσεις για δαπάνες εκλογών πλην οδοιπορικών και εκλογικής αποζημίωσης	25.000.000,00	0,00	0,00	25.000.000,00
C2910601004	Πιστώσεις για δαπάνες Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτης Ανάγκης (Π.Σ.Ε.Α.)	455.000,00	298.300,00	0,00	156.700,00
C2910601007	Πιστώσεις για την αντιμετώπιση δαπανών υγείας από μέρος των εσόδων που προκύπτει από την αύξηση φόρου καπνοβιομηχανικών προϊόντων (άρθρο 13 ν.1802/1988 και άρθρο 2 ν. 2187/1994)	9.200.000,00	1,00	0,00	9.199.999,00
C2910601008	Πιστώσεις για δαπάνες της Ελληνικής Αντιπροσωπείας στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.)	200.000,00	0,00	0,00	200.000,00
C2910601009	Πιστώσεις για δαπάνες υποχρεώσεων από διεθνείς διμερείς συμφωνίες	712.500,00	27.008,00	0,00	685.492,00
C2910601011	Πιστώσεις για παροχή διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες δραστηριότητες της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας (DEVELOPMENT ASSISTANCE COMMITTEE – D.A.C.) του Ο.Ο.Σ.Α.	4.010.000,00	800.000,00	0,00	3.210.000,00
C2910601015	Πιστώσεις για δαπάνες απέλασης αλλοδαπών	280.000,00	317.695,00	167.656,28	-37.695,00
C2910601016	Πιστώσεις για κάλυψη εξόδων λειτουργίας του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.) και σύγκλισης της Παγκόσμιας Συνέλευσης του Ελληνισμού (Π.Σ.Ε.), καθώς και προετοιμασίας αυτής	100.000,00	0,00	0,00	100.000,00

ΑΔΕ υπό κατανομή οικονομικού έτους 2019					
ΑΔΕ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΞΟΔΟΥ	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση (2)	Πληρωμές (3)	Ποσά που μεταφέρθηκαν σε ΑΔΕ υποδοχής (4) = (1) - (2)
		(1)			
C2910601017	Πιστώσεις για κάθε είδους δαπάνες εκτέλεσης προγραμμάτων αποδήμων και παλιννοστούντων Ελλήνων	803.000,00	447.000,00	249,60	356.000,00
C2910601018	Πιστώσεις για κάθε είδους δαπάνες εξοπλισμού, εκτέλεσης εργασιών, κατασκευής έργων, συντήρησης, βελτίωσης και επέκτασης των εγκαταστάσεων των αερολιμένων της χώρας	6.770.000,00	2.508.530,00	0,00	4.261.470,00
C2910601019	Πιστώσεις για δαπάνες συντήρησης αναδεδειγμένων αρχαιολογικών χώρων	2.500.000,00	158.070,00	0,00	2.341.930,00
C2910601021	Πιστώσεις για δαπάνες προστασίας, περιθάλψης, επαναπατρισμού κ.λπ. Ελλήνων υπηκόων που βρίσκονται στην αλλοδαπή εξαιτίας πολιτικών, πολεμικών ή άλλων τυχαίων γεγονότων	20.000,00	0,00	0,00	20.000,00
C2910601025	Πιστώσεις για δαπάνες δασοπροστασίας	6.190.000,00	17.778,00	0,00	6.172.222,00
C2910601026	Πιστώσεις για δαπάνες εφαρμογής Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (Ο.Σ.Δ.Ε.)	2.300.000,00	0,00	0,00	2.300.000,00
C2910601028	Πιστώσεις για δαπάνες λειτουργίας των υπηρεσιών εποπτείας των ελληνικών σχολείων της αλλοδαπής	103.000,00	240,00	0,00	102.760,00
C2910601029	Πιστώσεις για δαπάνες για το σχολικό αθλητισμό (άρθρο 63 ν.1566/1985)	1.265.000,00	126.500,00	0,00	1.138.500,00
C2910601030	Πιστώσεις για δαπάνες λειτουργίας επιτροπής αθλητισμού τρίτοβάθμιας εκπαίδευσης	77.000,00	7.700,00	0,00	69.300,00
C2910601031	Πιστώσεις για δαπάνες σχολικών εκδηλώσεων (άρθρο 47 παρ. 2 και 3 του ν.1566/1985 )	13.000,00	12.900,00	0,00	100,00
C2910601032	Πιστώσεις για δαπάνες λειτουργίας των ιστορικών αρχείων, εκτός δαπανών προσωπικού	312.000,00	37.000,00	0,00	275.000,00
C2910601033	Πιστώσεις για δαπάνες αγοράς, ενοικίασης, παραγωγής και συντήρησης κινηματογραφικών ταινιών και ταινιών μικρής διάρκειας καθώς επίσης και δαπάνες δανειστικής ταινιοθήκης	21.000,00	21.000,00	0,00	0,00
C2910601034	Πιστώσεις για δαπάνες οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος πιστοποίησης επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας	108.000,00	540,00	0,00	107.460,00
C2910601035	Πιστώσεις για κάθε είδους δαπάνες για την ενίσχυση της διακίνησης του τύπου	3.900.000,00	0,00	0,00	3.900.000,00
C2910601036	Πιστώσεις για δαπάνες καταργηθέντων με το ν. 3697/2008 ειδικών λογαριασμών	2.421.000,00	992.672,00	0,00	1.428.328,00
C2910601037	Πιστώσεις για εξόφληση απαιτήσεων φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας, λόγω νοσηλείας ασφαλισμένων σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις, των οποίων η άδεια λειτουργίας τελεί υπό ανάκληση (παρ. 1δ του άρθρου 2 του ν.	62.000,00	0,00	0,00	62.000,00

**ΑΛΕ υπό κατανομή οικονομικού έτους 2019**

ΑΛΕ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΞΟΔΟΥ	Προϋπολογισμός (1)	Διαμόρφωση (2)	Πληρωμές (3)	Ποσά που μεταφέρθηκαν σε ΑΛΕ υποδοχής (4) = (1) - (2)
	3867/2010)				
C2910601038	Πιστώσεις για δαπάνες λειτουργίας των μαθητικών κατασκηνώσεων και φιλοξενίας	687.000,00	229.750,00	0,00	457.250,00
C2910601039	Πιστώσεις για δαπάνες προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (Ε.Γ.Τ.Α.Α.) (εθνική και κοινοτική συμμετοχή)	90.000,00	21.634,00	0,00	68.366,00
C2910601040	Πιστώσεις για δαπάνες προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (Ε.Γ.Τ.Ε) (εθνική συμμετοχή)	755.000,00	0,00	0,00	755.000,00
C2910601042	Πιστώσεις για λοιπές γεωργικές δαπάνες (εθνική και κοινοτική συμμετοχή)	15.986.000,00	0,00	0,00	15.986.000,00
C2910601045	Πιστώσεις για δαπάνες Ευρωπαϊκού Κέντρου Καταναλωτή (εθνική και κοινοτική συμμετοχή)	50.000,00	50.000,00	120,00	0,00
C2910601046	Πιστώσεις για δαπάνες ελέγχου κοινοτικού σήματος	0,00	121.403,00	0,00	-121.403,00
C2910601047	Πιστώσεις για δαπάνες καταχώρησης Διεθνών Σημάτων σύμφωνα με το ν. 2783/2000	0,00	212.595,00	0,00	-212.595,00
C2910601053	Πιστώσεις για δαπάνες καταργηθέντος ειδικού λογαριασμού του άρθρου 25 του ν. 2732/1999	11.000,00	11.000,00	0,00	0,00
C2910601054	Πιστώσεις για δαπάνες γεωργικών στατιστικών	45.000,00	45.000,00	0,00	0,00
C2910601055	Πιστώσεις για δαπάνη παροχής καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας (άρθρο 8 του ν. 4053/2012)	10.000.000,00	0,00	0,00	10.000.000,00
C2910601056	Πιστώσεις για οδοιπορικά και αποζημίωση για τη διενέργεια εκλογών	50.000.000,00	0,00	0,00	50.000.000,00



**Πίνακας 4.1**  
**Καθαρή θέση συμφωνιών ανταλλαγής**  
**(Ποσά σε Ευρώ)**

ΚΑΕ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	Προϋπολογισμός (1)	Απολογισμός (2)	ΑΠΟΚΛΙΣΗ (3)=(2)-(1)	% ΑΠΟΚΛΙΣΗ (4)=(3)/(1)
R5710101	Εισπράξεις χρεολυσίων συμφωνίας ανταλλαγής Δανείων	-	536.390.513	536.390.513	-
C5710101	Πληρωμές συμφωνιών ανταλλαγής κεφαλαίων	-	-447.143.934,3	-447.143.934,3	-
	<b>Καθαρή θέση συμφωνίας ανταλλαγής κεφαλαίων</b>	-	<b>89.246.578,81</b>	<b>89.246.578,81</b>	-
R5710102	Εισπράξεις τόκων από ανταλλαγές επιτοκίων	-	1.010.723.753,65	1.010.723.753,65	-
C5710102	Πληρωμές τόκων συμφωνιών ανταλλαγής	-1.000.000.000	1.827.252.088,39	-827.252.088	82,73%
	<b>Καθαρή θέση συμφωνίας ανταλλαγής επιτοκίων</b>	<b>-1.000.000.000</b>	<b>-816.528.335</b>	<b>183.471.666</b>	<b>-18,35%</b>

**Πίνακας 4.2**  
**Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημοσίου από αναλαμβανόμενες**  
**από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων ανά δανειολήπτη**  
**(Ποσά σε Ευρώ)**

Δανειολήπτες	2019	2018	Μεταβολή 2019-2018	% Μεταβολή 2019-2018	% επί του γενικού συνόλου 2019
ΟΣΕ	326.515.923,40	816.475.983,40	-489.960.060,00	-60,01%	86,19%
Ε.Α.Σ	38.904.030,15	49.665.610,20	-10.761.580,05	-21,67%	10,27%
ΠΛΗΓΕΝΤΕΣ	3.210.399,64	4.096.160,15	-885.760,51	-21,62%	0,85%
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΙΔΙΩΤΩΝ	10.261.793,75	21.104.611,64	-10.842.817,89	-51,38%	2,86%
ΛΟΙΠΕΣ ΤΟΥ 2018	0,00	60.375.456,19	-60.375.456,19	-100,00%	0,00%
<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>378.892.146,94</b>	<b>951.717.821,58</b>	<b>-572.825.674,64</b>	<b>-60,19%</b>	<b>100,00%</b>

**Πίνακας 5.1**  
**Απολήψεις από την Ε.Ε. για τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων**  
**(Ποσά σε Ευρώ)**

ΕΣΟΔΑ ΑΠΟΛΗΨΕΩΝ ΑΠΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ <sup>1</sup>					
		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	Πραγματοποιηθείσες απολήψεις		
			ΕΣΠΑ 2014-2020	ΛΟΙΠΑ	ΣΥΝΟΛΟ
R1350101001	Απολήψεις από το Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης	1.485.000.000,00	941.422.251,00	25.030.185,65	966.452.436,65
R1350102001	Απολήψεις από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων	22.000.000,00	-	6.087.368,53	6.087.368,53
R1350103001	Απολήψεις από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης	622.000.000,00	395.575.266,86	72.105.592,41	467.680.859,27
R1350104001	Απολήψεις από το Ταμείο Συνοχής	576.000.000,00	236.770.416,52	40.719,00	236.811.135,52
R1350105001	Απολήψεις από το Χρηματοδοτικό Μέσο Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΧΜ-ΕΟΧ)	-	-	-	-
R1350106001	Απολήψεις από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	689.000.000,00	580.100.016,66	-	580.100.016,66
R1350107001	Απολήψεις από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θαλάσσιας Αλιείας (ΕΤΘΑ)	43.000.000,00	26.031.000,86	-	26.031.000,86
R1350108001	Απολήψεις από τα Ταμεία Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Εσωτερικής Ασφάλειας	70.000.000,00	-	46.146.911,50	46.146.911,50
R1350189001	Λοιπές Απολήψεις για τη μελέτη ή εκτέλεση διαφόρων προγραμμάτων	53.000.000,00	40.462.760,65	13.376.874,94	53.839.635,59
R1320189001	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις από κοινοτικά ταμεία	-	-	17.785,64	17.785,64
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>		<b>3.560.000.000,00</b>	<b>2.220.361.712,55</b>	<b>162.805.437,67</b>	<b>2.383.167.150,22</b>

<sup>1</sup> Σύμφωνα με τη νέα οικονομική ταξινόμηση του Κρατικού Προϋπολογισμού, οι Αναλυτικοί Λογαριασμοί Εσόδων και Εξόδων (ΑΛΕ) είναι πλέον κοινοί για τον Τακτικό Προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Ως εκ τούτου, για τους ΑΛΕ R1350101001, R1350103001, R1350189001, R1320189001 τα ποσά που αφορούν στο ΠΔΕ αποτελούν μέρος των ΑΛΕ, όπως αυτοί εμφανίζονται συνολικά στον Απολογισμό.

**Πίνακας 5.2**  
**Πληρωμές Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων**  
**(Ποσά σε Ευρώ)**

<b>110, 111</b>	<b>ΠΑΕ Εθνικό και Συγχρηματοδοτούμενο σκέλος</b>	<b>ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΡΟΫΠΟΛ/ΣΕΣ</b>	<b>ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΜΟΡΦ/ΣΕΣ</b>	<b>ΠΛΗΡΩΜΕΣ</b>
<b>ΑΛΕ</b>				
C29	Πιστώσεις υπό κατανομή	6.750.000.000,00	1.069.705.303,14	0,00
C21	Παροχές σε εργαζομένους	0,00	49.043.043,60	48.941.702,14
C22	Κοινωνικές παροχές	0,00	44.221.699,74	44.221.699,74
C23	Μεταβιβάσεις	0,00	3.794.357.094,91	3.769.519.842,69
C24	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	0,00	398.295.027,78	386.722.343,71
C25	Επιδότησεις	0,00	956.804.098,07	956.663.038,44
C31	Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων	0,00	437.573.732,76	435.828.530,06
	<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>6.750.000.000,00</b>	<b>6.750.000.000,00</b>	<b>5.641.897.156,78</b>

**Πίνακας 5.3**  
**Εισπράξεις από την πώληση περιουσιακών στοιχείων έως 31.12.2019**

<b>ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΤΙΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΩΛΗΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΩΣ ΤΗΝ 31.12.2019 <sup>2</sup></b>	
<b>ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ</b>	<b>ΕΥΡΩ</b>
14 ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ	1.250.738.295,00
ΟΠΑΠ - Επέκταση αντικειμένου σύμβασης (+10 έτη & Άδεια VLTs)	935.000.000,00
ΟΠΑΠ	655.568.093,54
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΕ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	770.632.602,41
ΑΚΙΝΗΤΑ	505.163.146,83
ΟΤΕ	280.545.932,24
ΠΩΛΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΡΑΔΙΟΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ	191.510.418,30
ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΝΕΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ Α.Ε.»	2.000.000,00
ΒΙ.ΠΕ. ΔΙΜΗΝΙ ΒΟΛΟΥ	139.130,00
ΔΕΣΦΑ	244.285.334,90
ΟΛΠ	280.500.000,00
ΚΡΑΤΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ	190.000.000,00
ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ (IBC)	81.000.000,00
ΤΡΑΙΝΟΣΕ	45.000.000,00
ΕΕΣΣΤΥ Α.Ε.	21.365.041,29
ΠΗΠΟΔΡΟΜΙΕΣ	40.501.000,00
ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΕΡΙΟΥ (ΔΕΠΑ)	40.167.424,13
ΟΛΘ	249.504.520,79
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΕΛΠΕ)	22.770.363,84
ΤΡΑΠΕΖΕΣ - ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΕΤΟΧΩΝ	14.699.782,64
ΕΥΔΑΠ	12.354.704,80
ΛΙΜΑΝΙΑ	9.626.997,72
ΕΥΑΘ	4.433.220,00
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΑΔΜΗΕ.)	394.400,00
<b>Σύνολο</b>	<b>5.847.900.408,43</b>

<sup>2</sup> Επεξεργασία των στοιχείων του ΤΑΠΕΔ που παρέδωσε με την απάντησή του.

**Πίνακας 6.1**  
**Απολογιστικά στοιχεία και ΑΕΠ**

Επισκόπηση ετήσιων Απολογιστικών Στοιχείων ως % του ΑΕΠ έτους 2019	
σε % επί του ΑΕΠ	Απολ/σμός 2019
1. Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού	29,42%
2. Έξοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (πλην τόκων Δ.Χ.)	26,70%
3. Τόκοι Δημοσίου Χρέους <sup>3</sup>	2,79%
Πρωτογενές Πλεόνασμα (+) / Έλλειμμα (-) (1-2)	2,72%
Πλεόνασμα (+) / Έλλειμμα (-) (1-2-3)	-0,07%
4. Αποτέλεσμα χρηματοοικονομικών συναλλαγών	-1,77%
<b>Αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού (1-2-3+4)</b>	<b>-1,83%</b>
<b>ΑΕΠ σε εκατ. ευρώ</b>	<b>187.456</b>
Μεταβολή ΑΕΠ σε εκατ. ευρώ	2.742
% Μεταβολή ΑΕΠ	1,48%

**Πίνακας 7**  
**Επενδύσεις σε ελεγχόμενες οντότητες, συγγενείς και κοινοπραξίες**

Επενδύσεις σε ελεγχόμενες οντότητες, συγγενείς και κοινοπραξίες	Υπόλοιπο 31.12.2019 Ευρώ
Μετοχές ελεγχόμενων οντοτήτων εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών	819.451.466,81
Μετοχές συγγενών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών	872.542.161,99
<b>Σύνολο οντοτήτων εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Α)</b>	<b>1.691.993.628,80</b>
Μη εισηγμένες μετοχές ελεγχόμενων οντοτήτων εσωτερικού	21.868.024.978,18
Μη εισηγμένες μετοχές συγγενών οντοτήτων εσωτερικού	1.215.749,23
<b>Σύνολο οντοτήτων μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Β)</b>	<b>21.869.240.727,41</b>
<b>Γενικό σύνολο (Α+Β)</b>	<b>23.561.234.356,21</b>

<sup>3</sup> Το τόκοι έτους 2019 δεν περιλαμβάνουν την επίδραση των ταμειακών ροών από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα.

**Πίνακας 8.1**  
**Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (σε ευρώ)**

	Υπόλοιπο 31/12/2019	Υπόλοιπο 01/01/2019	Υπόλοιπο 31/12/2018
Πληρωτέες υποχρεώσεις	11.354.618.930,21	10.141.021.652,66	10.143.970.130,95
Άλλες υποχρεώσεις	243.439.841,22	183.277.743,49	20.947.274.350,58
Παροχές σε εργαζόμενους	1.655.506,08	2.332.683,29	2.332.683,29
<b>Σύνολο</b>	<b>11.599.714.277,51</b>	<b>10.326.632.079,44</b>	<b>31.093.577.164,82</b>

**Πίνακας 8.2**  
**Λογαριασμός «Παράγωγα Χρηματοοικονομικά Μέσα»**  
**(Ποσά σε ευρώ)**

Λογαριασμός "Παράγωγα Χρηματοοικονομικά Μέσα"	
Υπόλοιπο μετάπτωσης από 31/12/2018	368.249.394,01
Διαφορά εύλογης αξίας Ισολογισμού έναρξης (με ισόποση μείωση της Καθαρής Θέσης)	-4.157.249.394,01
Εύλογη αξία παραγώγων Ισολογισμού Έναρξης	-3.789.000.000,00
Εισπράξεις περιόδου αναφοράς	-1.547.114.266,75
Πληρωμές περιόδου αναφοράς	2.274.396.022,68
Διαφορά εύλογης αξίας της 31/12/2019 (με ισόποση μείωση των αποτελεσμάτων)	-4.447.281.755,93
Εύλογη αξία παραγώγων της 31/12/2019	-7.509.000.000,00

**Πίνακας 8.3.1**  
**Εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας της Χώρας**  
**από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης**

Εταιρείες Αξιολόγησης	Πιστοληπτική Ικανότητα	Προοπτική	Ημερομηνία
MOODY'S	B1	Σταθερή	Μάρτιος 2019
STANDARD & POOR'S	BB-	Θετική	Οκτώβριος 2019
FITCH	BB-	Σταθερή	Αύγουστος 2019
DBRS	BB χαμηλή	Θετική	Νοέμβριος 2019
RATING & INVESTMENT	BB	Σταθερή	Δεκέμβριος 2019

**Πίνακας 8.4**  
**Υπόλοιπα των Εγγυήσεων που έχει αναλάβει το Ελληνικό Δημόσιο**  
**ανά κατηγορία δανειοληπτών**

<b>ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΕΔ ΓΙΑ ΑΝΕΞΟΦΛΗΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΔΑΝΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΤΗΝ 31.12.2019</b>		
<b>ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΩΝ</b>	<b>ΠΟΣΟ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ (Ευρώ)</b>	<b>% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ</b>
ΔΕΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΤΑ ΔΑΝΕΙΑ ΤΟΥΣ	5.092.779.261	44,26%
ΔΕΚΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΜΕ ΔΑΝΕΙΑ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ Δ/ΝΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	1.472.865.368	12,80%
ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΑΓΡΟΤΕΣ & ΛΟΙΠΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	3.257.838.804	28,32%
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ, ΑΤΤΙΣΑ BANK (αρ. 2 ν. 3723/2008 «Ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης και άλλες διατάξεις»)	320.000.000,00	11,84%
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΜΕ & MidCaps - ΔΑΝΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΕΠ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΣΗ ΤΟΥ ΕΔ	1.361.725.423	9,04%
<b>ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>11.505.208.856</b>	<b>100,00%</b>

**Πίνακας 8.4.1**  
**Εγγυήσεις του ΕΔ που εξυπηρετούνται από το Υπουργείο Οικονομικών**

<b>ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΤΟΥ Ε.Δ. ΕΩΣ 31/12/2019 ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ</b>		
<b>ΦΟΡΕΑΣ</b>	<b>ΠΟΣΟ ΕΓΓ. ΔΑΝΕΙΟΥ ΕΥΡΩ</b>	<b>ΑΝΕΞΟΦΛΗΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 31/12/2019 ΕΥΡΩ</b>
ΕΑΣ	388.000.000,00	152.375.368,36
ΟΣΕ	1.320.490.000,00	1.320.490.000,00
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>1.708.490.000,00</b>	<b>1.472.865.368,36</b>

**Πίνακας 8.4.2**  
**Εγγυήσεις του Προγράμματος Ενίσχυσης Επιχειρηματικότητας**

<b>ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΜΕ &amp; MidCaps</b>	
<i>ΔΑΝΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΕπ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΣΗ ΤΟΥ ΕΔ</i>	
<b>ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΜΕ &amp; MidCaps</b>	<b>ΑΝΕΞΟΦΛΗΤΟ ΕΓΓΥΗΜΕΝΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 31/12/2019 ΕΥΡΩ</b>
1ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2012-2014	227.231.420
2ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2017-...	1.026.994.003
3ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	80.000.000
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ	15.000.000
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ	12.500.000
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>1.361.725.423</b>

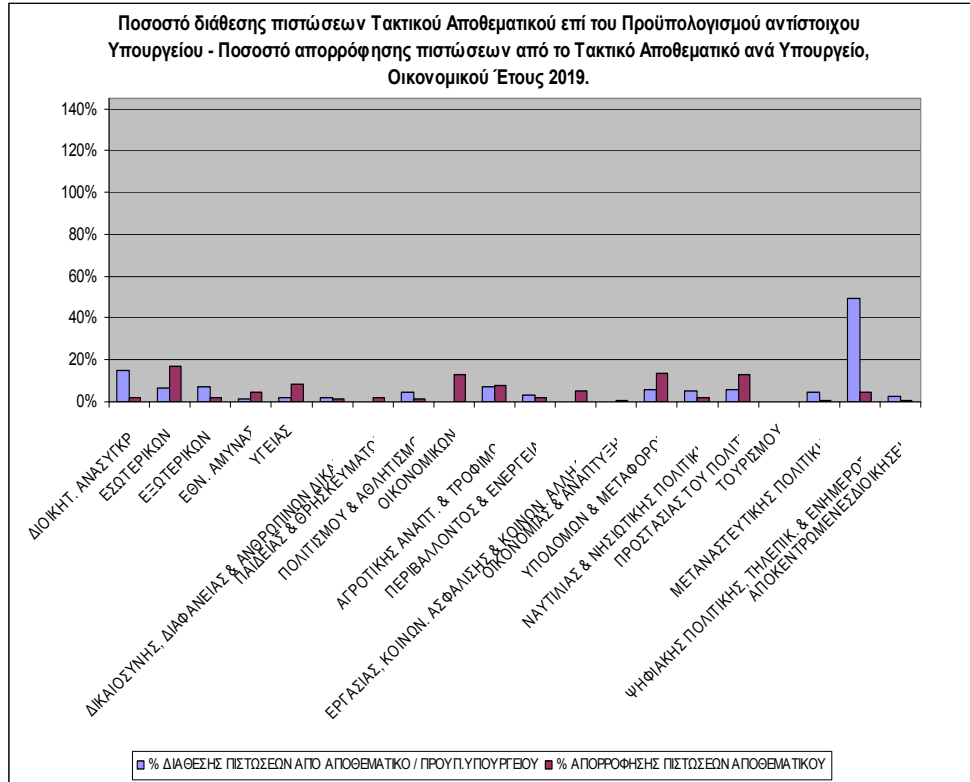
**Πίνακας 8.4.3**  
**Νέες εγγυήσεις σε ΕΤΕπ για ΔΕΚΟ από 1.1.2019 έως 31.12.2019**

<b>ΝΕΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΤΕπ για ΔΕΚΟ ΑΠΟ 01/01/2019 ΕΩΣ 31/12/2019</b>				
<b>ΦΟΡΕΑΣ</b>	<b>ΠΟΣΟ ΕΥΡΩ</b>	<b>ΔΙΑΡΚΕΙΑ</b>	<b>ΕΠΙΤΟΚΙΟ</b>	<b>ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΥΠΕΡ ΕΔ</b>
ΔΕΗ	155.000.000	20 έτη	1,993% ετησίως	1,50 %
ΔΕΗ	160.000.000	5 έτη	2,6% ετησίως	1,50 %
ΔΕΥΑΝ	34.000.000	16 έτη	1,491% ετησίως	1,07 %
ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	20.000.000	20 έτη	0,896% ετησίως	1,00 %
ΔΗΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ	9.927.220	20-24 έτη	4,61% ετησίως	1,00 %
ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ	50.000.000	30 έτη	2,836% ετησίως	1,50 %
<b>ΣΥΝΟΛΟ</b>	<b>428.927.220</b>			



**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ**  
**ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑΤΑ**





## **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ**

---

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**(άρθρο 167 παρ. 1 του Ν.4270/2014)**

---

## 1. Εισαγωγή

Ο Απολογισμός οικονομικού έτους 2019 και οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης για την περίοδο αναφοράς 01/01/2019 έως 31/12/2019 καταρτίστηκαν από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους σύμφωνα με τα άρθρα 163-166 του ν.4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α'143) και με βάση τις αρχές και τους κανόνες του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης (ΛΠΓΚ) που καθορίζονται με το π.δ.54/2018 (Α'103), καθώς και τη Λογιστική Πολιτική για την Πρώτη Εφαρμογή (ΛΠΠΕ) του ΛΠΓΚ η οποία εκδόθηκε με την αριθ. 2/30886/ΔΛΓΚ/23-7-2020 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 3136/τ.Β'/30-7-2020), και στη συνέχεια στάλθηκαν στο Ελεγκτικό Συνέδριο για έλεγχο.

Με τον Απολογισμό παρουσιάζονται τα στοιχεία της εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού και επιτελείται η λογοδοσία της Κυβέρνησης αναφορικά με τις αρχικές προβλέψεις.

Σημειώνεται ότι η οντότητα αναφοράς «Κεντρική Διοίκηση» (ΚΔ) είναι η πρώτη από τις οντότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΛΠΓΚ και καλείται να το εφαρμόσει από 01/01/2019, σταδιακά και με μεταβατική περίοδο τεσσάρων ετών, κατά την οποία εφαρμόζει τη ΛΠΠΕ. Στο πλαίσιο αυτό, καταβλήθηκε προσπάθεια να αντιμετωπισθούν χρονίζοντα θέματα λογιστικής απεικόνισης, τα οποία επί σειρά ετών αποτελούσαν αντικείμενο παρατηρήσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου και εμφανίζονταν στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης της ΚΔ μέχρι και το οικονομικό έτος 2018.

Με τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, παρουσιάζεται μια δομημένη απεικόνιση της χρηματοοικονομικής θέσης, της χρηματοοικονομικής επίδοσης και των ταμειακών ροών για την ΚΔ, σύμφωνα με το ισχύον ΛΠΓΚ.

Η αρμόδια για τον έλεγχο Υπηρεσία Επιτρόπου «Έλεγχος του Απολογισμού και του Ισολογισμού του Κράτους» του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αφού έλεγξε την ορθότητα και την αξιοπιστία των παραπάνω καταστάσεων, τις επέστρεψε στο

Γενικό Λογιστήριο του Κράτους μαζί με την σχετική έκθεσή της (παρ. 1 του άρθρου 167 του ν. 4270/2014).

Στην έκθεση της προαναφερόμενης Υπηρεσίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, γίνεται μία ανασκόπηση των δημοσιονομικών στοιχείων του οικονομικού έτους 2019 και καταγράφονται σχόλια, παρατηρήσεις και ελεγκτικές διαπιστώσεις επί του Απολογισμού των Εσόδων- Εξόδων του Κράτους και των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Μέρος αυτών αφορούν τη δημοσιονομική διαχείριση και μέρος τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση για τις σχετικές συναλλαγές και γεγονότα.

Επί των σχολίων και παρατηρήσεων της έκθεσης σημειώνονται απόψεις και σχόλια ως ακολούθως:

## **2. Επί του Απολογισμού των Εσόδων- Εξόδων του Κράτους**

### **2.1 Επισκόπηση αποτελεσμάτων Κρατικού Προϋπολογισμού (ΚΠ)**

Η υλοποίηση του ΚΠ έτους 2019 ως προς το σκέλος των εσόδων, πλην των εσόδων από χρηματοοικονομικές συναλλαγές, σύμφωνα με την κατάσταση Προϋπολογισμού/Απολογισμού περιόδου αναφοράς 01/01/2019 έως 31/12/2019 με βάση την οποία δημιουργήθηκε ο πίνακας εκτέλεσης του ΚΠ που ακολουθεί, εμφανίζει υπέρβαση κατά 2.124 εκατ. ευρώ έναντι των προβλέψεων του ψηφισμένου προϋπολογισμού, κυρίως λόγω των αυξημένων κατά 1.003 εκατ. ευρώ εισπράξεων της κατηγορίας «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών» και κατά 974 εκατ. ευρώ των εισπράξεων της κατηγορίας «Λοιπά τρέχοντα έσοδα».

Ως προς το σκέλος των δαπανών, πλην των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, ο ΚΠ υλοποιήθηκε εντός των ορίων των αρχικών πιστώσεων, όπως αυτές διαμορφώθηκαν εντός του οικονομικού έτους 2019, είτε με μεταφορές μεταξύ των Αναλυτικών Λογαριασμών Εξόδων (ΑΛΕ) είτε με εγγραφές σε ύψος, μετά από την είσπραξη ισόποσου εσόδου, σύμφωνα με το πλαίσιο των κανόνων που ορίζονται στον ν. 4270/2014.

Το έλλειμμα του ΚΠ από δραστηριότητες πλην των χρηματοοικονομικών συναλλαγών, διαμορφώθηκε στο ποσό των 126 εκατ. ευρώ, μειωμένο κατά 3.648 εκατ. ευρώ έναντι της αρχικής πρόβλεψης.

Τα συνολικά έσοδα και έξοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές υπερέβησαν τις αντίστοιχες προβλέψεις του ΚΠ, λόγω των αυξημένων εσόδων και εξόδων στην κατηγορία «Δάνεια», εξαιτίας των αυξημένων συναλλαγών σε τίτλους με σύμφωνο επαναγοράς (repos).

Το έλλειμμα του ΚΠ από χρηματοοικονομικές συναλλαγές, διαμορφώθηκε στο ποσό των 3.312 εκατ. ευρώ, μειωμένο κατά 9.547 εκατ. ευρώ έναντι των αρχικών προβλέψεων του Προϋπολογισμού 2019.



Έκθεση του Υπουργού Οικονομικών (άρθρο 167 του ν.4270/2014)



Πίνακας εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού 2019

(Σε εκατ. ευρώ)	Αρχικές προβλέψεις	Διαμόρφωση	Απολογισμός	Διαφορές	Εκτέλεση %
	(α)	(β)	(γ)	(δ) = (γ) - (β)	(ε) = (γ) / (α)
<b>A1 Έσοδα προϋπολογισμού</b>					
11 Φόροι	46.423	46.423	46.540	117	100,25%
12 Κοινωνικές εισφορές	57	57	54	-3	95,02%
13 Μεταβιβάσεις	4.049	4.049	4.407	358	108,84%
14 Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	765	765	1.768	1.003	231,09%
15 Λοιπά τρέχοντα έσοδα	1.393	1.393	2.367	974	169,89%
<b>Σύνολο (A1)</b>	<b>52.687</b>	<b>52.687</b>	<b>55.136</b>	<b>2.449</b>	<b>104,65%</b>
<b>A2 Πάγια και τιμαφή</b>					
31 Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	335	335	10	-325	3,12%
33 Πωλήσεις τιμαφών	0	0	0	0	-
<b>Σύνολο (A2)</b>	<b>335</b>	<b>335</b>	<b>10</b>	<b>-325</b>	<b>3,12%</b>
<b>Σύνολο Εσόδων A = (A1 + A2)</b>	<b>53.022</b>	<b>53.022</b>	<b>55.146</b>	<b>2.124</b>	<b>104,01%</b>
<b>B1 Έξοδα προϋπολογισμού</b>					
21 Παροχές σε εργαζόμενους	13.016	13.675	13.297	-379	102,15%
22 Κοινωνικές παροχές	246	742	697	-45	283,20%
23 Μεταβιβάσεις	26.104	32.278	31.974	-304	122,49%
24 Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	1.324	2.224	1.851	-373	139,79%
25 Επιδοτήσεις	150	1.224	1.181	-43	785,42%
26 Τόκοι	5.600	5.225	5.225	0	93,30%
27 Λοιπές δαπάνες	51	93	50	-44	96,46%
29 Πιστώσεις υπό κατανομή	9.687	1.291	0	-1.291	-
<b>Σύνολο (B1)</b>	<b>56.179</b>	<b>56.754</b>	<b>54.274</b>	<b>-2.479</b>	<b>96,61%</b>
<b>B2 Πάγια και τιμαφή</b>					
31 Αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων	617	1.094	998	-96	161,64%
33 Αγορές τιμαφών	0	0	0	0	-
<b>Σύνολο (B2)</b>	<b>617</b>	<b>1.094</b>	<b>998</b>	<b>-96</b>	<b>161,63%</b>
<b>Σύνολο Εξόδων B = (B1 + B2)</b>	<b>56.796</b>	<b>57.847</b>	<b>55.272</b>	<b>-2.575</b>	<b>97,32%</b>
<b>Γ Αποτέλεσμα προϋπολογισμού (Πλεόνασμα ή έλλειμμα) (A-B)</b>	<b>-3.774</b>	<b>-4.825</b>	<b>-126</b>	<b>4.700</b>	<b>3,33%</b>
<b>Δ Έσοδα προϋπολογισμού χρηματοοικονομικών συναλλαγών από:</b>					
41 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	0	-
43 Πωλήσεις χρεωστικών τίτλων	285	285	286	1	100,18%
44 Χορηγήθεντα δάνεια	0	0	0	0	-
45 Πωλήσεις συμμετοχικών τίτλων και μεριδίων επενδυτικών κεφαλαίων	1.124	1.124	40	-1.084	3,55%
49 Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	0	0	16	16	-
51 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	0	-
52 Υποχρεώσεις από νόμισμα και καταθέσεις	12	12	26	14	217,11%
53 Χρεωστικούς τίτλους (υποχρεώσεις)	33.800	40.992	40.992	0	121,28%
54 Δάνεια	600.000	1.062.013	1.062.013	0	177,00%
57 Χρηματοοικονομικά παράγωγα	0	0	1.547	1.547	-
59 Ληφθείσες προκαταβολές και λοιπές υποχρεώσεις (εισπράξεις υπέρ τρίτων)	0	0	0	0	-
81 Κεφάλαιο (Αυξήσεις Μετοχικού Κεφαλαίου)	0	0	0	0	-
<b>Σύνολο (Δ)</b>	<b>635.221</b>	<b>1.104.426</b>	<b>1.104.919</b>	<b>493</b>	<b>173,94%</b>
<b>Ε Έξοδα προϋπολογισμού χρηματοοικονομικών συναλλαγών για:</b>					
41 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	0	-
43 Αγορές χρεωστικών τίτλων	0	0	0	0	-
44 Χορηγήσεις δανείων	0	0	0	0	-
45 Αγορές συμμετοχικών τίτλων και μεριδίων επενδυτικών κεφαλαίων	332	154	20	-134	6,01%
49 Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	0	16	15	0	-
51 Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDRs)	0	0	0	0	-
52 Υποχρεώσεις από νόμισμα και καταθέσεις	8	0	0	0	-
53 Χρεωστικούς τίτλους	43.749	39.305	39.305	0	89,84%
54 Δάνεια	602.991	1.066.617	1.066.617	0	176,89%
57 Χρηματοοικονομικά παράγωγα	1.000	2.274	2.274	0	227,44%
59 Ληφθείσες προκαταβολές και λοιπές υποχρεώσεις (εισπράξεις υπέρ τρίτων)	0	0	0	0	-
81 Κεφάλαιο (Μειώσεις Μετοχικού Κεφαλαίου)	0	0	0	0	-
<b>Σύνολο (Ε)</b>	<b>648.080</b>	<b>1.108.366</b>	<b>1.108.231</b>	<b>-134</b>	<b>171,00%</b>
<b>ΣΤ Αποτέλεσμα χρηματοοικονομικών συναλλαγών (Δ-Ε)</b>	<b>-12.859</b>	<b>-3.940</b>	<b>-3.312</b>	<b>628</b>	<b>25,76%</b>

*Σημ. 1: Στη στήλη (β), ως προς το σκέλος των εσόδων αναγράφονται οι προβλέψεις του ψηφισμένου προϋπολογισμού, ενώ ως προς το σκέλος των εξόδων οι τελικά διαμορφωθείσες πιστώσεις αυτού. Επισημαίνεται ότι στην κατηγορία 29 «Πιστώσεις υπό κατανομή» δεν επιτρέπεται η πραγματοποίηση δαπανών και οι πιστώσεις της μεταφέρονται σε άλλες κατηγορίες κατά την εκτέλεση του ΚΠ.*

*Σημ. 2: Ειδικά για τα έσοδα των κατηγοριών 53 και 54 και στη στήλη (β), τα σχετικά ποσά έχουν εξισωθεί με τις πραγματοποιηθείσες εισπράξεις, κατά αναλογία με τα ισχύοντα (άρθ. 60, παρ. 4, ν.4270/14) για τα αντίστοιχα έξοδα (δαπάνες της ΚΔ για την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους).*

## **2.2 Γενικά σχόλια**

Τα καθαρά εισπραχθέντα έσοδα του ΚΠ, πλην των εσόδων από χρηματοοικονομικές συναλλαγές, ανήλθαν στο ποσό των 55.146 εκατ. ευρώ υπερβαίνοντας τις αρχικές εκτιμήσεις κατά 2.124 εκατ. ευρώ, με το ποσοστό υλοποίησης να διαμορφώνεται στο 104,01%. Η υπέρβαση έναντι του στόχου εντοπίζεται κυρίως:

- 1) στην κατηγορία «Μεταβιβάσεις», κατά 358 εκατ. ευρώ, λόγω της εισπραξης ποσού ύψους 1.560 εκατ. ευρώ από τη μεταφορά αποδόσεων λόγω της διακράτησης ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου στα χαρτοφυλάκια των Κεντρικών Τραπεζών του Ευρωσυστήματος (ANFAs), ήτοι ποσού μεγαλύτερου κατά 1.289 εκατ. ευρώ από την αντίστοιχη πρόβλεψη του προϋπολογισμού 2019, που αντιστάθμισε την απόκλιση των εσόδων του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων επενδύσεων (ΠΔΕ),
- 2) στην κατηγορία «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών», κατά 1.003 εκατ. ευρώ, λόγω της εισπραξης ποσού 1.121 εκατ. ευρώ από την επέκταση της σύμβασης παραχώρησης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, η οποία είχε αρχικά εκτιμηθεί ότι θα πραγματοποιηθεί εντός του 2018 και τελικά ολοκληρώθηκε το 2019 και
- 3) στην κατηγορία «Λοιπά τρέχοντα έσοδα» κατά 974 εκατ. ευρώ, που οφείλεται κυρίως σε επιμέρους υπερβάσεις α) στα έσοδα του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ κατά 308 εκατ. ευρώ, β) στα μερίσματα που εισπράττει το Ελληνικό Δημόσιο από τη συμμετοχή του στο μετοχικό κεφάλαιο διαφόρων εταιρειών κατά 285 εκατ. ευρώ γ) στις επιστροφές ιδίων πόρων της ΕΕ κατά 60 εκατ. ευρώ, δ) στην επιστροφή ποσού ύψους 99 εκατ. ευρώ από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης από τα ποσά που έλαβαν στο πλαίσιο του προγράμματος εκκαθάρισης ληξιπρόθεσμων

οφειλών και δεν τα διέθεσαν τελικά για τον σκοπό αυτό και ε) στις επιστροφές χρημάτων για τακτοποίηση ΧΕΠ του τακτικού προϋπολογισμού κατά 41 εκατ. ευρώ.

Οι δαπάνες του ΚΠ για μη χρηματοοικονομικές συναλλαγές, υλοποιήθηκαν εντός των ορίων των αρχικών πιστώσεων, όπως αυτές διαμορφώθηκαν ύστερα από τον επιμερισμό των υπό κατανομή πιστώσεων, τη χρήση του αποθεματικού και την είσπραξη εσόδων που εγγράφονται σε ύψος πιστώσεων κατά τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα με το πλαίσιο των κανόνων του προϋπολογισμού όπως αυτοί ορίζονται στον ν.4270/2014.

Ειδικότερα, τα έξοδα μη χρηματοοικονομικών συναλλαγών, διαμορφώθηκαν στο ποσό των 55.272 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 1.524 εκατ. ευρώ έναντι των αρχικών πιστώσεων του Προϋπολογισμού 2019, με το ποσοστό υλοποίησης να ανέρχεται στο 97,32%.

Τα έσοδα και έξοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές υπερέβησαν τις αντίστοιχες προβλέψεις του ΚΠ, λόγω των αυξημένων εισπράξεων και πληρωμών στην κατηγορία «Δάνεια», από την πώληση τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς (repos). Σημειώνεται ότι, όπως προβλέπεται στο άρθρο 60, παρ.4 του ν.4270/14, όταν οι δαπάνες της Κεντρικής Διοίκησης για την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους υπερβαίνουν τις σχετικές πιστώσεις στον ΚΠ, δύνανται να εγγραφούν και να αναληφθούν πρόσθετες πιστώσεις, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

### **2.3 Επί των εσόδων και εξόδων του ΚΠ**

Όσον αφορά τα στοιχεία του πίνακα 1.3.1 της σελίδας 50 της έκθεσης, σημειώνεται ότι το ορθό ποσό του ΑΛΕ R135 είναι 2.383.149.364,58 ευρώ. Διευκρινίζεται ότι με τη νέα οικονομική ταξινόμηση του ΚΠ, οι Αναλυτικοί Λογαριασμοί Εσόδων και Εξόδων (ΑΛΕ) είναι πλέον κοινοί για τον Τακτικό Προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Ως εκ τούτου, το ανωτέρω ποσό που αφορά το ΠΔΕ αποτελεί μέρος του ΑΛΕ R135 όπως αυτός εμφανίζεται συνολικά στον Απολογισμό.

Για τον ίδιο λόγο, θα πρέπει να διορθωθεί και ο πίνακας 1.3.1.1 της σελίδας 51 της έκθεσης και να αναγραφεί α) στον ΑΛΕ R1350101001 το ορθό ποσό των 966.452.436,65 ευρώ ως σύνολο, με ανάλογη προσαρμογή και του αντίστοιχου ποσού της στήλης «Λοιπά» και β) στον ΑΛΕ R1350189001 το ορθό ποσό των 53.839.635,59 ευρώ ως σύνολο, επίσης με ανάλογη προσαρμογή του αντίστοιχου ποσού της στήλης «Λοιπά» και της γραμμής «Σύνολο» του πίνακα. Συνακόλουθα με τα ανωτέρω, το ποσό του ΑΛΕ 1350103001 της αριθ. 14 υποσημείωσης της σελίδας 51 θα πρέπει να διορθωθεί στο ορθό 2.941.011,94 ευρώ.

Επιπλέον αναφορικά με τον πίνακα 1.3.1 και το ύψος των πιστωτικών εσόδων (δανείων) που εμφανίζονται για την κάλυψη του ελλείμματος μεταξύ εσόδων και δαπανών του ΠΔΕ, σημειώνεται ότι δεν πρέπει να θεωρείται ως δεδομένη η κάλυψη του ελλείμματος αποκλειστικά από πιστωτικά έσοδα λαμβανομένου υπόψη ότι α) η προσφυγή σε δανεισμό γίνεται για την κάλυψη των γενικών χρηματοδοτικών αναγκών της ΚΔ χωρίς εξειδίκευση ως προς τις δαπάνες που πρόκειται να καλυφθούν από αυτόν β) πηγή χρηματοδότησης των δαπανών του ΠΔΕ μπορεί να αποτελεί οποιαδήποτε κατηγορία εσόδων του ΚΠ, όπως τα φορολογικά έσοδα ή τα έσοδα από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών, ειδικά όσον αφορά τις δαπάνες του εθνικού σκέλους του προγράμματος και γ) για την κάλυψη των δαπανών μπορεί να χρησιμοποιούνται και υπόλοιπα ταμειακών διαθεσίμων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι κατά την 31-12-2018 ο τραπεζικός λογαριασμός που τηρείται για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα του ΠΔΕ παρουσίαζε υπόλοιπο ύψους 438,2 εκατ. ευρώ.

Επίσης, στον πίνακα 1.3.1.2 της σελίδας 52 της έκθεσης πρέπει να προστεθεί και η μείζονα κατηγορία C22 «Κοινωνικές παροχές», με ποσό 44.221.699,74 ευρώ στη στήλη «Πιστώσεις διαμορφωθείσες» και με ποσό 44.221.699,74 ευρώ στη στήλη «Πληρωμές» και να διορθωθούν αντίστοιχα τα ποσά των μειζόνων κατηγοριών C23, C24, C25 και C31, ενώ τα συνολικά ποσά του πίνακα είναι σωστά.

Στην παράγραφο 1.3.2 (σελίδα 52 ) αναφέρεται ότι «Σημειώνεται ότι εφαρμόζεται νόμος ν+2 έτη, άρα απολογιστικά το πρόγραμμα αφορά τα έτη 2016-

2022». Από την αρμόδια Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων επισημαίνεται ότι, εάν αυτή η φράση αναφέρεται στην αυτόματη αποδέσμευση, θα πρέπει να αναφερθεί ότι για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 η μεθοδολογία υπολογισμού της αυτόματης αποδέσμευσης βασίζεται στον Κανόνα N+3. Συγκεκριμένα σύμφωνα με το άρθρο 136 του Κανονισμού περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ) 1303/2013, «Η Επιτροπή αποδεσμεύει μέρος του ποσού... το οποίο δεν έχει χρησιμοποιηθεί για την καταβολή της αρχικής και ετήσιας προχρηματοδότησης και ενδιάμεσων πληρωμών έως τις 31 Δεκεμβρίου του τρίτου οικονομικού έτους μετά από το έτος της δημοσιονομικής ανάληψης υποχρεώσεων στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος...».

Τέλος, όσον αφορά τα στοιχεία του πίνακα 1.3.2.1, δεν είναι εφικτό να ελεγχθούν στην παρούσα μορφή. Η αρμόδια Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης του ΓΛΚ επισημαίνει όμως ότι, ο προϋπολογισμός του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους δεν μπορεί να είναι αρνητικός, καθώς εμφανίζεται ο σωρευτικός προϋπολογισμός του 2019 να είναι μικρότερος από τον αντίστοιχο του 2018. Επιπρόσθετα, το σύνολο του προϋπολογισμού ήταν 6.750. εκατ. ευρώ, ήτοι 1 δις ευρώ στο εθνικό σκέλος και 5,75 δις ευρώ στο συγχρηματοδοτούμενο σκέλος (από τον πίνακα δεν προκύπτουν αυτά τα ποσά αν αφαιρεθούν από τα σωρευτικά στοιχεία του 2019 τα αντίστοιχα του 2018). Το σύνολο των δαπανών ήταν 5.641.897.156,78 ευρώ (1.892.111.614,94 ευρώ στο εθνικό και 3.749.785.541,84 ευρώ στο συγχρηματοδοτούμενο σκέλος), το οποίο πάλι δε συμφωνεί με τα στοιχεία του πίνακα.

### **3. Επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων**

Στον Πίνακα 2.1 «Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης», σελ. 61, το ορθό για τις απαιτήσεις κατά την 01/01/2019 είναι 5.350.947.794,68 ευρώ αντί για 1.943.214.848,85 ευρώ και κατά την 31/12/2018 το ορθό είναι 106.492.910.885,15 ευρώ αντί για 1.602.085.692,89 ευρώ.

Σχετικά με τα αναφερόμενα στη σελίδα 93 της έκθεσης για τη συμμετοχή της ΚΔ σε ελεγχόμενες οντότητες, συγγενείς και κοινοπραξίες, ως προς την αύξηση στις συμμετοχές στις εισηγμένες εταιρίες, σημειώνεται ότι αυτή οφείλεται στην αλλαγή του τρόπου επιμέτρησης των στοιχείων αυτών βάσει του ΛΠΓΚ και της ΛΠΠΕ. Ειδικότερα αυτή γίνεται βάσει της αξίας του ποσοστού συμμετοχής της ΚΔ στο κεφάλαιο των εν λόγω οντοτήτων και όχι λαμβανομένου υπόψη του αριθμού των μετοχών που κατέχει η ΚΔ επί της αξίας της μετοχής κατά την τελευταία ημέρα διαπραγμάτευσης στο χρηματιστήριο όπως γινόταν βάσει του προηγούμενου λογιστικού πλαισίου (π.δ.15/2011).

#### **4. Επί των παρατηρήσεων του Απολογισμού**

##### **4.1 Παρατήρηση 1.**

Σχετικά με τα αναφερόμενα στην παρατήρηση 1 περί μη συμπερίληψης στο εισπρακτέο υπόλοιπο του Κρατικού Απολογισμού των βεβαιωθέντων και μη εισπραχθέντων εσόδων των Τελωνείων, από την αρμόδια Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) σημειώνεται ότι :

Με την αριθ. Τ6110/1156/Α0019/19.7.1995 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Β' 650), καθιερώθηκε Βιβλίο Εισπρακτέων Απαιτήσεων και Βιβλίο Οφειλετών στα οποία πρέπει να καταχωρούνται αντίστοιχα και κατά χρονολογική σειρά οι βεβαιωθείσες και μη εισπραχθείσες απαιτήσεις, είτε αυτές αφορούν απαιτήσεις από Ίδιους Πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε Εθνικούς Πόρους, καθώς και τα στοιχεία και οι απαιτήσεις που αφορούν τον κάθε οφειλέτη.

Ωστόσο, μετά την καθιέρωση του ICIS (Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Τελωνείων – Ο.Π.Σ.Τ.) αρχικά, και τη θέση μεταγενέστερα σε παραγωγική λειτουργία του ICISnet, οι εισπρακτέες απαιτήσεις, καθώς και τα στοιχεία και οι απαιτήσεις που αφορούν τον κάθε οφειλέτη, καταχωρούνται από τα Τελωνεία και παρακολουθούνται στο Υποσύστημα Υποθέσεων του Ο.Π.Σ.Τ.

Στο πλαίσιο της πλήρους μηχανογραφικής απεικόνισης όλων των εισπρακτέων απαιτήσεων στο Ο.Π.Σ.Τ. (ICISnet), βρίσκεται σε εξέλιξη η υλοποίηση σχετικού στόχου που έχει συμπεριληφθεί και στο Επιχειρησιακό Σχέδιο της Α.Α.Δ.Ε., ο οποίος και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του α' εξαμήνου του οικ. έτους 2021. Με την ολοκλήρωση του στόχου αυτού, το ποσοστό υλοποίησης του οποίου ανέρχεται ήδη στο 90% των Τελωνείων, θα καταργηθεί η τήρηση του χειρόγραφου Βιβλίου Εισπρακτέων Απαιτήσεων και το σύνολο των εισπρακτέων απαιτήσεων που αφορούν βεβαιωθέντα και μη εισπραχθέντα έσοδα των Τελωνείων, το οποίο και εμφανίζεται μηχανογραφικά στο προαναφερόμενο Υποσύστημα του Ο.Π.Σ.Τ., θα είναι πλέον δυνατόν, στο τέλος κάθε χρήσης (31/12 εκάστου οικονομικού έτους), να εμφανίζεται με τις κατάλληλες εγγραφές στον Κρατικό Απολογισμό.

Η Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών θεωρεί ότι για την υλοποίηση της παραπάνω διαδικασίας είναι απαραίτητο να υπάρξει συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών της Α.Α.Δ.Ε., προκειμένου να αποτυπωθεί συγκεκριμένη διαδικασία, καθώς και η ανάπτυξη μηχανογραφικών προσαρμογών και η δημιουργία κατάλληλης διεπαφής μεταξύ των πληροφοριακών συστημάτων της Α.Α.Δ.Ε. (Ο.Π.Σ.Τ.) και του ΓΛΚ (Ο.Π.Σ.Δ.Π.), για την παροχή των πληροφοριακών δεδομένων που αφορούν τις εισπρακτέες απαιτήσεις των Τελωνείων και την ενημέρωση του Απολογισμού και των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων του Κράτους.

Από την πλευρά του ΓΛΚ διευκρινίζεται ότι, μέχρι την ολοκλήρωση των απαιτούμενων προσαρμογών των πληροφοριακών συστημάτων και δεδομένου ότι σήμερα το Ο.Π.Σ.Δ.Π δεν υποστηρίζει τη σχετική διαδικασία, θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την ένταξη των ανωτέρω στοιχείων στον Απολογισμό και τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του οικον. έτους 2020.

## 4.2 Παρατήρηση 2.

Σχετικά με τα αναφερόμενα στη διαχειριστικού χαρακτήρα παρατήρηση 2 περί μη συμμόρφωσης μεγάλου αριθμού φορέων της Γενικής Κυβέρνησης στις διατάξεις για τη μεταφορά των ταμειακών διαθεσίμων και των προθεσμιακών τους καταθέσεων σε λογαριασμούς στην Τράπεζα της Ελλάδος, η αρμόδια Διεύθυνση Λογαριασμών και Ταμειακού Προγραμματισμού (ΔΛΤΠ), αναφέρει ότι:

Οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης πλην της ΚΔ, σύμφωνα με το άρθρο 69Α του ν.4270/2014 όπως ισχύει, δεν έχουν την υποχρέωση να τηρούν το σύνολο των ταμειακών τους διαθεσίμων στον Ενιαίο Λογαριασμό Θησαυροφυλακίου (ΕΛΘ) στην Τράπεζα της Ελλάδος. Οι διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή του ΕΛΘ για τους λοιπούς εκτός Κεντρικής Διοίκησης Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης ενεργοποιούνται με την απόφαση της παρ. 9 του άρθρου 69Α του ν.4270/2014. Μέχρι την έκδοση της ανωτέρω απόφασης οι φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης και της Γενικής Κυβέρνησης συμμετέχουν υποχρεωτικά μόνο στο Σύστημα Λογαριασμών Θησαυροφυλακίου (ΣΛΘ).

Σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 69Α του ν.4270/2014 οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης πλην της ΚΔ, συμπεριλαμβανομένων και των ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, υποχρεούνται να τηρούν το σύνολο των ταμειακών τους διαθεσίμων στην ταμειακή τους διαχείριση στην Τράπεζα της Ελλάδος. Η ανωτέρω υποχρέωση δεν ισχύει για τα κεφάλαια που έχουν μεταφερθεί από τους ανωτέρω φορείς στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Επιπλέον, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 13 του ίδιου νόμου, οι ανωτέρω φορείς δύναται να διατηρούν λογαριασμούς σε πιστωτικά ιδρύματα για τη διευκόλυνση των συναλλαγών τους.

Από την ανάλυση του τηρούμενου μητρώου λογαριασμών Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, που τηρείται από τη ΔΛΤΠ σύμφωνα με το άρθρο 15 του ίδιου νόμου, προκύπτει ότι μόνο δύο ΟΤΑ Α' βαθμού δεν έχουν προβεί σε άνοιγμα λογαριασμού ταμειακής διαχείρισης. Για την υπερβάλλουσα ρευστότητα που παρατηρείται στους λογαριασμούς των ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού η ΔΛΤΠ



προβαίνει σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες προκειμένου οι εν λόγω φορείς να μεταφέρουν την πλεονάζουσα ρευστότητα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 69Α του ν.4270/2014.

Επισημαίνεται τέλος ότι η συνολική αξία του «Κοινού Κεφαλαίου» στις 31/12/2019 ανέρχεται σε 20,4 δις ευρώ, εκ των οποίων η αποτίμηση της αξίας των μεριδίων για τους Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης ανέρχεται σε 20,05 δις ευρώ. Αντίστοιχα η συνολική αξία του «Κοινού Κεφαλαίου» στις 31/12/2018 ανέρχονταν σε 17,74 δις ευρώ. Οι συνολικές καταθέσεις στην «Ταμειακή Διαχείριση» στις 31/12/2019 ανέρχονται σε 24,26 δις ευρώ ενώ αντίστοιχα στις 31/12/2018 ανέρχονταν σε 19,83 δις ευρώ.

### 4.3 Παρατήρηση 3.

Η παρατήρηση για μη ορθή χρήση του αποθεματικού είναι και αυτή διαχειριστικού χαρακτήρα. Από την αρμόδια Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης επισημαίνονται, κατά αναφερόμενη στην έκθεση περίπτωση, τα ακόλουθα:

*(α) Μεταφορά πιστώσεων ύψους 16,8 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης για παρασχεθείσες υπηρεσίες του ΟΤΕ Α.Ε. και της FORTHNET Α.Ε., που εμπίπτουν στο έργο Σύζευξις.*

Η πληρωμή των δαπανών ύψους 16 εκατ. ευρώ περίπου απορρέει από την εκτέλεση Πρακτικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους για παρασχεθείσες υπηρεσίες του ΟΤΕ ΑΕ και της FORTHNET ΑΕ που εμπίπτουν στο έργο «Σύζευξις». Κατά τον χρόνο κατάρτισης του προϋπολογισμού δεν ήταν δυνατή η πρόβλεψη του ύψους της σχετικής δαπάνης. Επίσης, οι περιορισμένες πιστώσεις που έχουν τεθεί στη διάθεση των Υπουργείων δεν επιτρέπουν την κάλυψη των δαπανών αυτών με ανακατανομή των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού κάθε Υπουργείου.

*(β) Μεταφορά πίστωσης ύψους 15 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Εσωτερικών για χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων, ενόψει των εκλογικών διαδικασιών, περίπτωση που δεν κρίνεται ως απρόβλεπτη και επείγουσα.*

Μεταφέρθηκε πίστωση ύψους 15 εκατ. ευρώ προκειμένου να διατεθεί στο πλαίσιο της ετήσιας κρατικής οικονομικής ενίσχυσης των δικαιούχων πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών κομμάτων [άρθ. 1 του ν. 3023/2002 (Α'146), όπως αντικαταστάθηκε με το ν. 4304/2014 (Α'234)], με την αιτιολόγηση ότι το ποσό αυτό είναι απαραίτητο για να αντιμετωπιστούν οι αυξημένες οικονομικές ανάγκες ενόψει των εκλογικών διαδικασιών εντός του 2019.

*(γ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 35 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης για την κάλυψη δαπάνης καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας ετών 2018-2019, καθώς και πίστωσης ποσού 705 χιλ. ευρώ για επιχορήγηση του Αθηναϊκού Πρακτορείου Ειδήσεων - Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων ΑΕ (ΑΠΕ-ΜΠΕ ΑΕ) για αντιμετώπιση λειτουργικών αναγκών.*

Με την αριθ. 2/21579/8-3-2019 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μεταφέρθηκε πίστωση 5,0 εκατ. ευρώ για την κάλυψη δαπάνης καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας έτους 2017, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 49 του ν. 4569/2018 και του άρθρου 71 του ν.4587/2018 με τα οποία τροποποιήθηκε το άρθρο 8 του ν. 4053/2012. Με τις αριθ. 2/53508/1-7-2019 και 2/88935/20-12-2019 αποφάσεις μεταφέρθηκαν πιστώσεις συνολικού ύψους 30.000.000 ευρώ (15.000.000 + 15.000.000 ευρώ αντίστοιχα) για την κάλυψη της δαπάνης καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας ετών 2018 και 2019 σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 59 του ν. 4607/2019, με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 8 του ν. 4053/2012. Η εγγραφή ισόποσων πιστώσεων στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό έτους 2019 δεν ήταν εφικτή λόγω του γεγονότος ότι δεν είχαν προβλεφθεί και στο ΜΠΔΣ 2019-2022 (ν. 4549/2018).

Με την αριθ. 2/92740/31.12.2019 όμοια απόφαση μεταφέρθηκε πίστωση ύψους 705.439 ευρώ για την επιχορήγηση του ΑΠΕ-ΜΠΕ, για την αντιμετώπιση ληξιπρόθεσμων οφειλών καθώς και οφειλών προς τον ασφαλιστικό φορέα ΕΤΑΠ ΜΜΕ οι οποίες δεν μπορούσαν να καλυφθούν από τον φορέα λόγω έλλειψης ταμειακών διαθεσίμων.

*(δ) Μεταφορά πιστώσεων ύψους 80,5 εκατ. ευρώ στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών για επιχορηγήσεις στις ανώνυμες εταιρείες Οδικές Συγκοινωνίες (με διακριτικό τίτλο Ο.ΣΥ. Α.Ε.) και Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης (ΟΑΣΘ Α.Ε.). Ειδικότερα i) ποσό 30 εκατ. ευρώ για την συμπληρωματική επιχορήγηση της ΟΑΣΘ Α.Ε. για κάλυψη του ελλείμματός του, ii) ποσό 4 εκατ. ευρώ αφορά στον ίδιο φορέα για την καταβολή χρηματικής διαφοράς επί του κομίστρου λόγω αλλαγής ΦΠΑ για το χρονικό διάστημα από 1/5 έως 31/12/2018, iii) ποσό 46,5 εκατ. ευρώ για επιχορήγηση προς την ΤΡΑΙΝΟΣΕ βάσει σύμβασης παροχής δημόσιας υπηρεσίας για χρονικό διάστημα από 1/1 έως 30/9/2018.*

- Με τις αριθ. 2/79660/5-11-2019, 2/83096/14-11-2019, 2/86068/29-11-2019 και 2/91451/23-12-2019 αποφάσεις, αυξήθηκε η επιχορήγηση στον ΟΑΣΘ κατά 29.950.000 ευρώ, προκειμένου να αντιμετωπισθούν λειτουργικές δαπάνες του φορέα, μέρος των οποίων είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις, καθώς σε περίπτωση μη ικανοποίησής τους θα δημιουργούνταν πρόβλημα στην εύρυθμη λειτουργία του Οργανισμού και στην απρόσκοπτη μετακίνηση και εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού.
- Με την αριθ. 2/37042/24-5-2019 απόφαση ενισχύθηκε περαιτέρω η επιχορήγηση του ΟΑΣΘ κατά 3.979.682 ευρώ για την καταβολή στον Οργανισμό της χρηματικής διαφοράς επί του κομίστρου λόγω αλλαγής ΦΠΑ για το χρονικό διάστημα 1-5-2018 έως 31-12-2018, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 του ν. 4492/2017, καθώς δεν είχε υπολογισθεί στο ισχύον ΜΠΔΣ.

Τέλος, με την αριθ. 2/8123/11-2-2019 απόφαση αυξήθηκε ο ΑΛΕ 2520902001 «Επιδότηση στην ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ» κατά 46.500.000 ευρώ, για την καταβολή αποζημίωσης Υποχρέωσης Δημόσιας Υπηρεσίας (ΥΔΥ) στις επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές για το χρονικό διάστημα από 1-1-2018 μέχρι 30-9-2018, που δεν κατέστη εφικτό να καταβληθούν το οικονομικό έτος 2018 και δεν ήταν εφικτό να προβλεφθούν κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού έτους 2019.

*(ε) Μεταφορά πίστωσης στο Υπουργείο Οικονομικών: i) ύψους 18,5 εκατ. ευρώ για την πληρωμή αμοιβής εξειδικευμένης εταιρείας, για την παροχή χρηματοοικονομικών συμβουλών στο σχεδιασμό μεσοπρόθεσμης στρατηγικής για τη διαχείριση του δημοσίου χρέους, ii) ύψους 5 εκατ. ευρώ για την πληρωμή δαπανών εκκαθάρισης της εταιρείας «Ελληνική Βιομηχανία Οχημάτων ΕΛΒΟ Α.Ε».*

- Βάσει της αριθ. 96/27-2-2019 σχετικής απόφασης του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής (Κυ.Σ.Οι.Π). έλαβε χώρα ανακατανομή πιστώσεων για σύμβαση παροχής υπηρεσιών με εξειδικευμένη εταιρεία - σύμβουλο για την παροχή χρηματοοικονομικών συμβουλών στον σχεδιασμό μεσοπρόθεσμης στρατηγικής για την διαχείριση του δημοσίου χρέους, την εμπέδωση της αξιοπιστίας της χώρας στο επενδυτικό κοινό και την εδραίωση της πρόσβασής της στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, σύμφωνα με το άρθρο 3 της από 31-7-2015 ΠΝΠ (Α' 90), όπως αυτή κυρώθηκε με το άρθρο 5 του ν.4350/2015 (Α' 161) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 13 του ν. 4374/2016 (Α'50 ). Η δαπάνη αυτή δεν ήταν γνωστή κατά το χρόνο κατάρτισης του προϋπολογισμού έτους 2019.
- Με την αριθ. 2/33615/18-4-2019 απόφαση μεταφέρθηκε η αναγκαία πίστωση για την εξόφληση έκτακτων δαπανών εκκαθάρισης της υπό καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης του άρθρου 14 Α ν.3429/2005 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 του ν.4244/2014) «ΕΛΒΟ ΑΕ», οι οποίες δεν ήταν δυνατό να προβλεφθούν κατά την κατάρτιση του εκτελούμενου προϋπολογισμού.

## 5. Επί των παρατηρήσεων επί του Ισολογισμού

### 5.1 Παρατήρηση 4.

Σχετικά με τα αναφερόμενα στην παρατήρηση 4 σημειώνεται κατά επιμέρους περίπτωση:

#### Υποχρεώσεις

Σε σχέση με τα αναφερόμενα για την αποαναγνώριση των υποχρεώσεων από ειδικά δάνεια για τις πληρωμές εξοπλιστικών προγραμμάτων ύψους 3,9 δις ευρώ καθώς και αυτών από τακτοποιητέες εισπράξεις ύψους 8,8 δις ευρώ, σημειώνονται τα εξής:

α) Σύμφωνα με τα όσα συγκεκριμένα αναφέρονται στο με αριθ. πρωτ. 2217/21-10-2020 έγγραφο του αρμόδιου, για τον δανεισμό της ΚΔ, Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ), τα προαναφερόμενα δάνεια ύψους 3,9 δις είχαν εξοφληθεί στο σύνολό τους μέχρι το έτος 2009 και δεν υπάρχει καμία υποχρέωση προς τους δανειστές.

β) Όσον αφορά τα ποσά των τακτοποιητέων εισπράξεων από δανειακά έσοδα (δηλαδή δάνεια) ύψους 8,8 δις ευρώ που είχαν καταγραφεί σε αναλυτικούς λογαριασμούς του πρωτοβάθμιου λογαριασμού 53 «Πιστωτές διάφοροι» του παλαιού λογιστικού σχεδίου της τροποποιημένης ταμειακής βάσης (π.δ. 15/2011), θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή του Ελεγκτικού Συνεδρίου στο γεγονός ότι οι εγγραφές αυτές συνιστούσαν έναν καθαρά τεχνικό χειρισμό ισοσκελίσης σε σχέση με τον ΚΠ, δεδομένου ότι τα δάνεια αυτά είχαν αναγνωρισθεί και εξοφληθεί, και ότι επομένως επί της ουσίας δεν υφίσταται καμία χρηματοοικονομική υποχρέωση σε σχέση με το ποσό που εμφανιζόταν στον εν λόγω λογαριασμό στις καταστάσεις που συντάσσονταν με βάση τη Λογιστική Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης (ΛΤΤΒ). Κατά συνέπεια, δεν τίθεται θέμα περί της φύσης της υποχρέωσης και της αποπληρωμής της.

Κατόπιν των ανωτέρω πραγματοποιήθηκε η αποαναγνώριση των ποσών ύψους 3,9 και 8,8 δις ευρώ με το σκεπτικό ότι δεν ικανοποιούν τον ορισμό αναγνώρισης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων σύμφωνα με το ΛΠΓΚ.

Περιουσιακά στοιχεία – Προκαταβολές

Σχετικά με τα αναφερόμενα για την απομείωση των ποσών που είχαν αναγνωρισθεί ως προκαταβολές στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ΛΤΤΒ, η αρμόδια Διεύθυνση Λογιστικής Γενικής Κυβέρνησης του ΓΛΚ θα ήθελε να διευκρινίσει ότι, βάσει της διαθέσιμης πληροφόρησης, δεν κατέστη εφικτή η τεκμηρίωση της ύπαρξης του χρηματοοικονομικού στοιχείου και ως εκ τούτου προέβη στις κατάλληλες ενέργειες για να εξασφαλισθεί η αληθής και εύλογη απεικόνιση των σχετικών γεγονότων και συναλλαγών.

Το θέμα που αφορά τις ενέργειες για την ανάκτηση ποσών από όποιες ενδεχόμενες απαιτήσεις είναι διαχειριστικό. Για αυτό τον λόγο τα εν λόγω ποσά απομειώθηκαν αντί να αποαναγνωρισθούν, ώστε να είναι ανά πάσα στιγμή εφικτή η αναστροφή της απομείωσης, σε περίπτωση που στοιχειοθετηθεί απαίτηση κατά τρίτων.

Αθήνα, 3 Νοεμβρίου 2020.

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών

Θεόδωρος Σκυλακάκης